

ZÁKON

ze dne 2015

o státním zastupitelství

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Výchozí ustanovení

§ 1

Postavení státního zastupitelství v soustavě orgánů moci výkonné

(1) Státní zastupitelství je soustavou orgánů právních služeb k ochraně veřejného zájmu, zastupujících veřejnou žalobu v trestním řízení soudním, garantujících zachování zákonnosti v předsoudních fázích trestního řízení a vykonávajících další úkoly při ochraně veřejného zájmu v zákonem svěřených věcech.

(2) V čele soustavy státního zastupitelství stojí nejvyšší státní zástupce, kterého jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra spravedlnosti po provedeném výběrovém řízení.

- a) Nejvyšší státní zástupce je podřízeným ministra spravedlnosti v rozsahu jeho pravomoci, vymezené tímto zákonem.
- b) Za účelem výběru vhodného uchazeče o funkci nejvyššího státního zástupce vypíše ministr spravedlnosti výběrové řízení. Podrobnosti uvádí §24 tohoto zákona.
- c) Funkční období nejvyššího státního zástupce je sedm let.
- d) Nikdo nemůže být jmenován nejvyšším státním zástupcem bezprostředně dvakrát po sobě.
- e) Vláda může odvolat nejvyššího státního zástupce před vypršením lhůty sedmi let pouze za podmínky, stanovených tímto zákonem
- f) Nejvyšší státní zástupce podává vládě k rukám ministra spravedlnosti jednou ročně výroční zprávu o plnění úkolů státního zastupitelství. Strukturu jejího obsahu stanoví ministr spravedlnosti zvláštním pokynem.
- g) Nejvyšší státní zástupce navrhuje ministrovi spravedlnosti po projednání s příslušným poradním sborem jmenování svých náměstků, krajských státních zástupců a vedoucího Speciálního státního zastupitelství. Nejvyšší státní zástupce může mít maximálně tři náměstky.
- h) Nejvyšší státní zástupce jmenuje po projednání s příslušným krajským státním zástupcem a s poradním sborem okresní státní zástupce.
- i) Nejvyšší státní zástupce jmenuje ředitele odborů Nejvyššího státního zastupitelství.

(3) Vláda řídí státní zastupitelství prostřednictvím ministra spravedlnosti

- a) Ministr spravedlnosti navrhuje vládě jmenování a odvolání nejvyššího státního zástupce
- b) Ministr spravedlnosti jmenuje a odvolává na návrh nejvyššího státního zástupce

náměstky nejvyššího státního zástupce, krajské státní zástupce a vedoucího Speciálního státního zastupitelství

- c) Ministr spravedlnosti přenáší na státní zastupitelství záměry vlády ve věcech trestní politiky, a to zejména obecnými pokyny o prioritách činnosti státního zastupitelství. Za plnění obecných pokynů mu odpovídá nejvyšší státní zástupce. Ministr spravedlnosti ale nesmí zadávat pokyny k jednotlivým projednávaným trestním věcem.
- d) Ministr spravedlnosti může nařídit spisovou prověrku ukončené věci, domnívá-li se, že státní zastupitelství se při jejím vyřízení dopustilo závažných pochybení nebo porušilo zákon. K provedení spisové prověrky zřídí ministr spravedlnosti komisi o lichém počtu členů, jejímž předsedou je představitel ministerstva spravedlnosti, ostatní členové jsou rovným dílem úředníci ministerstva a státní zástupci, určení nejvyšším státním zástupcem. Vedoucí státního zastupitelství, jehož věci se prověrka týká, musí být ministrem seznámen s jejími výsledky.
- e) Ministr spravedlnosti může kdykoli požádat nejvyššího státního zástupce o poskytnutí informací z činnosti státního zastupitelství, pokud je potřebuje jako člen vlády, nebo pokud je potřebuje pro plnění úkolů ministerstva, zvláště pro legislativní činnost nebo pro posuzování priorit trestní politiky.
- f) Ministr spravedlnosti může žádat o vysvětlení k jednotlivým trestním případům, zvažuje-li na základě obdržených podnětů nebo vlastní kontrolní činnosti napadení usnesení státního zástupce stížností pro porušení zákona.
- g) Ministr spravedlnosti jako odvolací orgán v kárném řízení a v řízení o odvolání vedoucího státního zástupce může požadovat po předkladateli kárného návrhu nebo návrhu na odvolání státního zástupce, aby mu poskytl úplnou dokumentaci případu
- h) Ministr spravedlnosti může prostřednictvím příslušného vedoucího státního zástupce požádat kterékoli státní zastupitelství o zpracování podkladů nezbytných k projednání nároků na náhradu škody uplatňovaných z důvodu odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci podle jiného právního předpisu. V mezích posuzování uvedených nároků mají pověření zaměstnanci ministerstva právo seznamovat se s obsahem spisů a evidenčních pomůcek vedených u státních zastupitelství, jakož i právo z nich požadovat opisy a výpisy.
- i) Strukturu požadovaných informací a lhůtu pro jejich předložení stanoví ministr spravedlnosti a oslovený vedoucí státní zástupce vyhoví.

§ 2

Zásady činnosti státního zastupitelství

(1) Státní zastupitelství je nezávislé na politických vlivech. Řídí se pouze zákonem a obecnými pokyny vlády, předkládanými prostřednictvím ministra spravedlnosti. Při plnění svých úkolů jedná nestranně a dbá ochrany základních práv a svobod účastníků řízení. Přísně zachovává zákonnost a dbá o odbornost, rychlost a účinnost svých kroků. Do jeho činnosti nesmí zvenčí zasahovat nikdo jinak než v rozsahu zmocnění zákonem.

(2) Působnost státního zastupitelství ve věcech mu svěřených vykonávají státní zástupci, kteří jsou procesně nezávislí; v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem se na provádění úkonů v působnosti státního zastupitelství mohou podílet čekatelé

státního zastupitelství, asistenti státních zástupců, vyšší úředníci státního zastupitelství a ostatní odborní zaměstnanci. Vedoucí státní zástupci a jimi pověřeni státní zástupci jsou povinni při výkonu svých oprávnění vykonávaných podle tohoto zákona respektovat procesní nezávislost státních zástupců na jakýchkoli vnějších vlivech a jejich nestrannost a samostatnost při vyřizování věcí svěřených do působnosti státního zastupitelství.

(3) Vyšší státní zastupitelství nesmí zasahovat do vyřizování věcí, ke kterým je podle zákona příslušné nižší státní zastupitelství, jinak než způsobem a v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

§ 3

Působnost státního zastupitelství

- (1) Státní zastupitelství v rozsahu, za podmínek a způsobem stanoveným zákonem
  - a) V předsoudní fázi trestního řízení dohlíží na zákonnost, nestrannost a efektivitu postupu orgánů činných v trestním řízení, přijímá opatření k odstranění průtahů
  - b) zastupuje veřejnou žalobu v trestním řízení
  - c) vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ústavní ochranné léčení, zabezpečovací detence, ochranná nebo ústavní výchova a v jiných místech, kde je podle zákonného oprávnění omezována osobní svoboda
  - d) chrání veřejný zájem v jiném než trestním řízení
  - e) je styčným orgánem právních služeb v oblasti mezinárodní spolupráce ve věcech trestních,
  - f) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo jiný právní předpis
- (2) V souladu se svou zákonem stanovenou působností se státní zastupitelství podílí na prevenci kriminality a pomoci obětem trestných činů.

ČÁST DRUHÁ

Soustava státního zastupitelství

§ 4

Soustava státního zastupitelství

- (1) Soustava státního zastupitelství je třístupeňová: 1. stupeň tvoří okresní státní zastupitelství, 2. stupeň krajská státní zastupitelství, Městské státní zastupitelství v Praze a Speciální státní zastupitelství I a II, 3. stupeň Nejvyšší státní zastupitelství. Státní zastupitelství vyššího stupně je přímo nadřízeno státnímu zastupitelství nejbližší nižšího stupně.
  - a) Okresní státní zastupitelství vykonávají dohled nad činností orgánů činných v trestním řízení a zastupují veřejnou žalobu na 1. stupni ve věcech, o kterých rozhoduje okresní soud. Jednácím řádem státního zastupitelství mohou být některá okresní státní zastupitelství zmocněna k projednávání speciální agendy s celokrajskou působností.

b) Krajská státní zastupitelství vykonávají dohled nad činností orgánů činných v trestním řízení a zastupují v 1. stupni veřejnou žalobu ve věcech, v kterých je příslušný krajský soud. V 2. stupni zastupují žalobu u krajského soudu u věcí, zahajovaných v 1. stupni u okresních soudů, dále u vrchních soudů ve věcech, zahajovaných v 1. stupni u krajských soudů (dále viz §17)

c) Speciální státní zastupitelství I a II vykonávají dozor nad činností orgánů činných v trestním řízení a zastupují veřejnou žalobu v 1. i 2. stupni (dále viz §17) ve věcech, které spadají do jejich pravomoci podle tohoto zákona

d) Nejvyšší státní zastupitelství zastupuje veřejnou žalobu u Nejvyššího soudu ČR při projednávání dovolání a stížností ministra pro porušení zákona. Dále zastupuje veřejnou žalobu u Nejvyššího správního soudu při projednání správních žalob, podaných z veřejného zájmu. Jedná ve prospěch i v neprospěch obžalovaných.

e) Nejvyšší státní zastupitelství sídlí shodně s Nejvyšším soudem ČR v Brně, krajská státní zastupitelství sídlí v obvodu příslušného krajského soudu, okresní státní zastupitelství v obvodu příslušného okresního soudu. Speciální státní zastupitelství mají sídla mimo Prahu a Brno v obvodu působnosti Nejvyššího soudu ČR a mají celostátní působnost; konkrétní umístění stanoví jednací řád státního zastupitelství.

(2) V obvodu hlavního města Prahy vykonává působnost krajského státního zastupitelství Městské státní zastupitelství v Praze a působnost okresních státních zastupitelství vykonávají obvodní státní zastupitelství. Na území města Brna působí Územní státní zastupitelství Brno-město, jež má postavení okresního státního zastupitelství; je podřízeno Krajskému státnímu zastupitelství v Brně.

(3) Nejvyšší státní zástupce může rozhodnout úpravou jednacího řádu státního zastupitelství o zřízení poboček krajských státních zastupitelství, popř. o zachování poboček, zřízených podle vyhl. č.23/1994 Sb. – jednacího řádu státních zastupitelství. U Nejvyššího státního zastupitelství, speciálních a okresních státních zastupitelství se pobočky nezřizují.

(4) Nejvyšší státní zastupitelství, krajská státní zastupitelství a Speciální státní zastupitelství jsou účetními jednotkami. Okresní státní zastupitelství nejsou účetními jednotkami a pro účely hospodaření s majetkem státu, účetnictví a pracovněprávních vztahů mají postavení vnitřních organizačních jednotek krajských státních zastupitelství.

§5a

Působnost a struktura Speciálního státního zastupitelství I

(1) V přímé podřízenosti vůči Nejvyššímu státnímu zastupitelství se zřizuje jako specializovaná součást soustavy státního zastupitelství Speciální státní zastupitelství I, stojící ve struktuře soustavy na úrovni krajských státních zastupitelství, ale vybavené celostátní působností.

(2) Speciální státní zastupitelství I je činné při výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v předsoudní fázi trestního řízení i jako zástupce veřejné žaloby v řízení před soudem ve věcech trestných činů, kvalifikovaných jako zločiny ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zák. č. 40/2009 Sb.

- a) pletich v insolvenčním řízení (§ 226 trestního zákoníku), porušení pravidel hospodářské soutěže podle § 248 odst. 2 alinea druhá, odst. 4 trestního zákoníku, sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a dražbě (§ 256 trestního zákoníku), pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257 trestního zákoníku), pletich při veřejné dražbě (§ 258 trestního zákoníku),
- b) proti majetku uvedených v hlavě páté a hospodářských uvedených v hlavě šesté zvláštní části trestního zákoníku, jimiž byla nebo měla být způsobena škoda nebo získán majetkový prospěch nejméně 250 mil. Kč,
- c) přijetí úplatku, podplacení a nepřímého úplatkářství podle § 331 až 333 trestního zákoníku
- d) spáchaných úředními osobami, jde-li o zločiny spáchané takovými osobami v souvislosti s výkonem jejich pravomoci nebo o takové trestné činy spáchané v souvislosti s trestním řízením,
- e) podle dílu prvního a druhého hlavy deváté zvláštní části trestního zákoníku nebo trestného činu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 2 a 3 trestního zákoníku, nebo
- f) podílnictví (§ 214 trestního zákoníku), podílnictví z nedbalosti (§ 215 trestního zákoníku), legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216 trestního zákoníku) a legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti (§ 217 trestního zákoníku), jestliže zdrojovým trestným činem je některý z trestných činů uvedených v písmenech a) až e).

(3) Ustanovení odstavce 2 se nevztahují na trestné činy příslušníků všech ozbrojených sborů a zpravodajských služeb a Celní správy ČR, jejichž trestnou činností se zabývá Speciální státní zastupitelství II.

(4) Příslušnost Speciálního státního zastupitelství I dle odst. 2 a 3 zůstává zachována také ve věcech dalších trestných činů, ohledně nichž je konáno společné řízení, a také je nadále příslušné ve věci, která byla vyloučena ze společného řízení.

(5) Speciální státní zastupitelství I může s ohledem na závažnost, skutkovou nebo právní složitost věci s předchozím souhlasem nejvyššího státního zástupce rozhodnout, že k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení ve věcech trestných činů, ve kterých je činné, nebo v řízení před soudem je příslušné jiné státní zastupitelství s výjimkou Nejvyššího státního zastupitelství; jeho příslušnost se určí podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu.

(6) Vyžaduje-li to závažnost, skutková nebo právní složitost věci, může Speciální státní zastupitelství I s předchozím souhlasem nejvyššího státního zástupce rozhodnout o tom, že je příslušné k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení včetně úkonů před zahájením trestního řízení i v řízení před soudem ve věci uvedené v odstavci 2 písm. b), i když byla způsobena škoda nižší než 150 mil. Kč.

- (7) Příslušnost Speciálního státního zastupitelství I není dána v řízení o mimořádných opravných prostředcích.
- (8) Nejvyšší státní zástupce dočasně přiděluje státní zástupce k Speciálnímu státnímu zastupitelství I po projednání přidělení s Poradním sborem a s jejich souhlasem. Státní zástupci se dočasně přidělují k Speciálnímu státnímu zastupitelství I na dobu 5 let, a to i opakovaně.
- (9) Po dobu dočasného přidělení k Speciálnímu státnímu zastupitelství I se zachovává funkce státního zástupce u státního zastupitelství, k němuž byl původně přidělen ministrem spravedlnosti na základě jeho předchozího souhlasu. Nároky a povinnosti vyplývající ze služebního poměru státního zástupce uplatňuje státní zástupce u Speciálního státního zastupitelství I
- (10) Vedoucí Speciálního státního zastupitelství I a státní zástupci přidělení k němu nesmí být po dobu dočasného přidělení přeloženi nebo dočasně přiděleni na jiné pracoviště.
- (11) Vzhledem k specifické povaze stíhané trestné činnosti a její náročnosti na odborné znalosti v ekonomických oborech působí ve Speciálním státním zastupitelství I nejméně pět odborníků v pracovním poměru, kteří mají postavení asistentů- specialistů.
- (12) V dalším se pravidla dočasného přidělení státního zástupce ke Speciálnímu státnímu zastupitelství I řídí ustanovením "§ 10 tohoto zákona.

§5b

Působnost a struktura Speciálního státního zastupitelství II

- (1) V přímé podřízenosti vůči Nejvyššímu státnímu zastupitelství se zřizuje jako specializovaná součást soustavy státního zastupitelství Speciální státní zastupitelství II, stojící ve struktuře soustavy na úrovni krajských státních zastupitelství, ale vybavené celostátní působností.
- (2) Speciální státní zastupitelství I je činné při výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v předsoudní fázi trestního řízení i jako zástupce veřejné žaloby v řízení před soudem ve věcech trestných činů příslušníků ozbrojených sborů, zpravodajských služeb a Celní správy ČR, spáchaných při výkonu služby nebo ve spojitosti s ním.
- (3) Příslušnost Speciálního státního zastupitelství II dle odst. 2 zůstává zachována také ve věcech dalších trestných činů, ohledně nichž je konáno společné řízení, a také je nadále příslušné ve věci, která byla vyloučena ze společného řízení.
- (4) Příslušnost Speciálního státního zastupitelství II není dána v řízení o mimořádných opravných prostředcích.
- (5) Nejvyšší státní zástupce dočasně přiděluje státní zástupce k Speciálnímu státnímu zastupitelství II po projednání přidělení s Poradním sborem a s jejich souhlasem. Státní zástupci se dočasně přidělují k Speciálnímu státnímu zastupitelství II na dobu 5 let, a to i opakovaně.
- (6) Po dobu dočasného přidělení k Speciálnímu státnímu zastupitelství II se zachovává funkce státního zástupce u státního zastupitelství, k němuž byl původně přidělen ministrem spravedlnosti na základě jeho předchozího souhlasu. Nároky a povinnosti vyplývající ze služebního poměru státního zástupce uplatňuje státní zástupce u Speciálního státního zastupitelství II.

(7) Vedoucí Speciálního státního zastupitelství a státní zástupci přidělení k němu nesmí být po dobu dočasného přidělení přeloženi nebo dočasně přiděleni na jiné pracoviště.

(8) Státní zástupci přidělení ke Speciálnímu státnímu zastupitelství II musí splňovat jako dodatečnou kvalifikační podmínku způsobilost seznamovat se s utajovanými skutečnostmi nejméně na stupni důvěrné podle §55 odst.c) zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

(9) Vedoucí státní zástupce Speciálního státního zastupitelství II musí splňovat jako dodatečnou kvalifikační podmínku způsobilost seznamovat se s utajovanými skutečnostmi na stupni přísně tajné podle §55 odst.a) zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

(10) Vedoucí oddělení Speciálního státního zastupitelství II musí splňovat jako dodatečnou kvalifikační podmínku způsobilost seznamovat se s utajovanými skutečnostmi na stupni přísně tajné podle §55 odst.b) zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

(11) V dalším se pravidla dočasného přidělení státního zástupce ke Speciálnímu státnímu zastupitelství II řídí ustanovením "§ 10 tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Služební poměr státních zástupců

§ 6

Povaha služebního poměru státních zástupců

(1) Státní zástupci jsou státními zaměstnanci se specifickou povahou pracovní náplně. Určující prvky jejich vzájemného vztahu se státem přesahují hranice běžného pracovního poměru, proto tento zákon stanoví, že se jedná o služební poměr státních zástupců.

(2) Státní zástupci vykonávají službu zpravidla v služebním poměru na dobu neurčitou až do dosažení věku 70 let.

(3) Ustanovení odst. 1 se vztahuje také na čekatele státního zastupitelství.

(4) Funkce státního zástupce vzniká jmenováním ministrem spravedlnosti na návrh nejvyššího státního zástupce. Čekatele státního zastupitelství, asistenty, asistenty-specialisty a jiné státní zaměstnance, kteří se povahou své práce podílejí na úkonech trestního řízení, jmenuje nejvyšší státní zástupce na návrh vedoucích státních zástupců, jimž mají být podřízeni.

§ 7

Výběr státních zástupců

(1) Uchazeči o povolání státního zástupce jsou přijímáni výlučně do funkce státního zástupce okresního státního zastupitelství.

(2) Uchazeči jsou povinni podrobit se způsobilostní zkoušce, zahrnující vedle prověrky odborných znalostí také znalecké psychologické posouzení způsobilosti k výkonu funkce. Toto se nevztahuje na čekatele státního zastupitelství, kteří úspěšně složili závěrečnou zkoušku čekatele státního zastupitelství.

(3) Tříčlenná zkušební komise se zřizuje u Nejvyššího státního zastupitelství ČR. Jmenuje ji nejvyšší státní zástupce.

(4) Neuspěje-li uchazeč u způsobilostní zkoušky, nejvyšší státní zástupce mu může povolit na jeho písemnou žádost jedno opakování.

(5) Výsledek jednání výběrové komise podléhá posouzení Poradním sborem nejvyššího státního zástupce. Stanovisko Poradního sboru navrhovatele jmenování nezavazuje.

§ 8

Předpoklady vzniku funkce státního zástupce

(1) Státním zástupcem může být jmenován státní občan České republiky, který je plně svéprávný, bezúhonný, ke dni jmenování dosáhl věku nejméně 30 let, získal vysokoškolské vzdělání řádným ukončením studia magisterského studijního programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice s výjimkou Vysoké školy SNB, úspěšně složil způsobilostní zkoušku nebo závěrečnou zkoušku čekatele státního zastupitelství, absolvoval nejméně tříletou praxi v právnickém povolání nebo ve službě v ozbrojeném sboru, jeho mravní vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně zastávat, a souhlasí se svým jmenováním do funkce státního zástupce a s přidělením k určitému okresnímu státnímu zastupitelství.

(2) Podmínku bezúhonnosti nespĺňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen. Dále je podmínkou bezúhonnosti negativní lustrační osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb.

(3) Státní zástupce nesmí být členem politické strany ani politického hnutí. Pokud tuto podmínku nespĺňuje v době jmenování, musí členství ukončit do tří měsíců od jmenování, jinak by ztratil způsobilost být státním zástupcem.

(4) Státní zástupce nesmí ode dne stanoveného jako den nástupu do funkce až do zániku funkce státního zástupce zastávat žádnou jinou placenou funkci ani vykonávat jinou výdělečnou činnost.

(5) Ustanovení odst.4/ se neužije, jde-li o

a) správu vlastního majetku včetně členství v orgánech bytových družstev, společenství vlastníků bytových jednotek a jiných právnických osob, jejichž hlavní předmět činnosti je zaměřen na uspokojování bytových potřeb svých členů,

b) činnost vědeckou, pedagogickou, literární, publicistickou a uměleckou, za předpokladu, že tyto činnosti jsou slučitelné s požadavky na řádný výkon funkce státního zástupce, a

c) činnost v poradních orgánech vlády, ministerstva, jiných ministerstev a ústředních správních úřadů a činnost v poradních a kontrolních orgánech Evropské unie, Rady Evropy a jiných mezinárodních organizací, za předpokladu, že tyto činnosti jsou slučitelné s požadavky na řádný výkon funkce státního zástupce; činnost v těchto orgánech se považuje za výkon funkce státního zástupce.

(6) Výkon funkce státního zástupce je též neslučitelný s výkonem placené funkce ve statutárních, řídicích a kontrolních orgánech právnických osob. Omezení se netýká funkcí v orgánech zájmové organizace státních zástupců.

§ 9

Jmenování státního zástupce

(1) Funkce státního zástupce vzniká jmenováním.

(2) Státního zástupce jmenuje po provedeném výběrovém řízení na návrh nejvyššího státního zástupce, projednaný s Poradním sborem, ministr spravedlnosti na předem určené místo a zpravidla na dobu neurčitou. Jmenování na dobu určitou je výjimečně možné jen na žádost uchazeče o jmenování.

(3) Při jmenování může být se státním zástupcem sjednána zkušební doba, která nesmí být delší než tři měsíce.

(4) Státní zástupce skládá do rukou ministra spravedlnosti tento slib: „Slibuji na svou čest a svědomí, že budu při ochraně veřejného zájmu postupovat vždy v souladu s Ústavou, jinými součástmi ústavního pořádku a zákony České republiky, jakož i mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, budu respektovat lidská práva, základní svobody a lidskou důstojnost a zachovávat mlčenlivost o věcech, které se dozvím v souvislosti s výkonem funkce státního zástupce, a to i po skončení výkonu této funkce. Při výkonu funkce státního zástupce i v soukromém životě budu chránit důstojnost svého povolání“.

(5) Odepření složení slibu nebo jeho složení s výhradou má za následek, že se na státního zástupce hledí, jako by nebyl jmenován.

§ 10

Dočasné přidělení státního zástupce

(1) Státní zástupce může být v zájmu řádného zajištění úkolů státního zastupitelství nebo z důvodu prohlubování odborných znalostí a zkušeností se svým souhlasem dočasně přidělen k výkonu funkce státního zástupce k jinému státnímu zastupitelství, popřípadě v zájmu využití jeho zkušeností může být se svým souhlasem dočasně přidělen ke Speciálnímu státnímu zastupitelství nebo k Justiční

akademii. Státní zástupce může být takto přidělen nejdéle na dobu 5 let; tato doba může být prodlužována pouze s jeho souhlasem, a to i opakovaně.

(2) Státní zástupce může být dále se svým souhlasem dočasně přidělen k jinému orgánu nebo organizaci v České republice nebo k jinému orgánu nebo organizaci se sídlem mimo území České republiky nebo k mírové nebo záchranné operaci nebo humanitární pomoci mimo území České republiky, a to na dobu nejvýše 4 let; tato doba může být prodlužována pouze s jeho souhlasem, a to i opakovaně.

(3) O dočasném přidělení k jinému státnímu zastupitelství rozhoduje vedoucí státní zástupce státního zastupitelství, které je ve vztahu k oběma příslušným státním zastupitelstvím nejbližší vyšší. V případě dočasného přidělení k Nejvyššímu státnímu zastupitelství rozhoduje nejvyšší státní zástupce. V ostatních případech rozhoduje o dočasném přidělení ministr spravedlnosti po projednání s nejvyšším státním zástupcem; v případě dočasného přidělení k Eurojustu tak ministr spravedlnosti činí na návrh nejvyššího státního zástupce a v případě dočasného přidělení k jinému orgánu nebo organizaci tak činí s jejich souhlasem nebo na základě jejich žádosti.

(4) Součástí rozhodnutí o dočasném přidělení je i určení doby dočasného přidělení, kterou nelze bez souhlasu státního zástupce prodlužovat.

(5) Souhlas s dočasným přidělením může státní zástupce kdykoli odvolat, dočasné přidělení pak končí posledním dnem měsíce následujícího po dni odvolání souhlasu, nedohodne-li se státní zástupce s orgánem, který o dočasném přidělení rozhodl, na jiném dni ukončení dočasného přidělení.

(6) Orgán, který rozhodl o dočasném přidělení, může takové přidělení po projednání s dočasně přiděleným státním zástupcem zrušit. Státní zástupce se může dohodnout s orgánem, který rozhodl o dočasném přidělení, na ukončení dočasného přidělení dříve, než uplyne doba jeho trvání.

(7) Služební místo dočasně přiděleného státního zástupce zůstává po dobu jeho působení na přechodném pracovišti neobsazené, takže po ukončení dočasného přidělení se na ně může vrátit.

(8) Státní zástupce dočasně přidělený k jinému státnímu zastupitelství, k Justiční akademii nebo k jinému orgánu anebo organizaci v České republice má po dobu přidělení právo na zajištění přiměřeného ubytování na náklady státu v místě sídla státního zastupitelství, ke kterému byl dočasně přidělen, nelze-li po něm oprávněně požadovat, aby denně konal k výkonu funkce u tohoto státního zastupitelství cestu z místa svého bydliště.

§ 11

Nároky státního zástupce při dočasném přidělení

(1) Státní zástupce dočasně přidělený k jinému státnímu zastupitelství má po dobu přidělení právo na zajištění přiměřeného ubytování na náklady státu v místě sídla státního zastupitelství, ke kterému byl dočasně přidělen, nelze-li po něm oprávněně požadovat, aby denně konal k výkonu funkce u tohoto státního zastupitelství cestu z místa svého bydliště.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně, byl-li státní zástupce dočasně přidělen k Justiční akademii nebo k jinému orgánu anebo organizaci v České republice.

(3) Státní zástupce dočasně přidělený k jinému orgánu nebo organizaci se sídlem mimo území České republiky nebo k mírové nebo záchranné operaci nebo humanitární pomoci mimo území České republiky má nárok na náhrady nákladů a výdajů poskytované při výkonu funkce v zahraničí, pokud tyto náklady nehradí orgán nebo organizace, k nimž byl dočasně přidělen.

(4) K provedení odstavce 3 vláda nařízením stanoví poskytování náhrady

- a) zvýšených životních nákladů,
- b) zvýšených vybavovacích výdajů,
- c) jízdních výdajů a výdajů za ubytování při některých cestách do České republiky a zpět,
- d) výdajů spojených s přepravou osobních věcí.

§12

Trvání služebního poměru

Služební poměr státního zástupce vzniká dnem, který je stanoven k nástupu výkonu této funkce, a končí uplynutím dne zániku funkce státního zástupce. Nestanoví-li tento zákon jinak, vykonává práva a povinnosti vyplývající ze služebního vztahu státního zastupitelství, k němuž je státní zástupce přidělen k výkonu funkce.

§13

Služební hodnocení

(1) Státní zástupce podléhá služebnímu hodnocení, které se provádí jednou ročně v prvním čtvrtletí roku. V případě jeho neuspokojivého výsledku se opakuje po šesti měsících.

(2) Služební hodnocení provádí ve spolupráci s ostatními funkcionáři státního zastupitelství vedoucí státního zástupce státního zastupitelství, ke kterému je hodnocený státní zástupce přidělen.

(3) Výsledek služebního hodnocení musí být s hodnoceným státním zástupcem projednán. Nesouhlasí-li s ním, má právo podat stížnost nejbližší vyššímu vedoucímu státnímu zástupci, jehož rozhodnutí je konečné.

(4) O stížnostech proti rozhodnutí nejvyššího státního zástupce podle odst. 3 rozhoduje ministr spravedlnosti

(5) Služební hodnocení vedoucího státního zástupce provede nejbližší vyšší vedoucí státní zástupce. Ustanovení odst. 3 a 4 platí přiměřeně.

(6) Služební hodnocení nejvyššího státního zástupce provádí ministr spravedlnosti.

§ 14

Dočasné zproštění výkonu funkce

Ministr spravedlnosti dočasně zproští výkonu funkce státního zástupce, byl-li jmenován soudcem Ústavního soudu nebo vykonává-li funkci veřejného žalobce, asistenta veřejného žalobce nebo jinou obdobnou funkci u mezinárodního soudu, a to na dobu výkonu této funkce. K dočasnému

zproštění výkonu funkce dojde okamžikem doručení rozhodnutí o dočasném zproštění, není-li v rozhodnutí uveden den pozdější. Uvolněný státní zástupce má nárok na zachování svého služebního místa nebo s jeho souhlasem za poskytnutí přiměřeného náhradního umístění po ukončení dočasného zproštění funkce.

§15

Přeložení státního zástupce

(1) Ministr spravedlnosti může státního zástupce přeložit s jeho souhlasem nebo na jeho žádost k jinému státnímu zastupitelství téhož nebo vyššího stupně; nestanoví-li tento zákon jinak, ke státnímu zastupitelství nižšího stupně může ministr spravedlnosti přeložit státního zástupce jen na jeho žádost. Žádost o přeložení podává státní zástupce prostřednictvím nejvyššího státního zástupce, který k žádosti připojí své stanovisko. Státní zástupce může až do dne rozhodnutí ministra spravedlnosti o změně svého přidělení žádost vzít zpět.

(2) Ke krajskému státnímu zastupitelství lze přeložit státního zástupce, který má právní praxi zpravidla nejméně 5 let, a ke Speciálnímu státnímu zastupitelství a k Nejvyššímu státnímu zastupitelství státního zástupce, který má právní praxi zpravidla nejméně 8 let, a to za splnění podmínky, že svými odbornými znalostmi a zkušenostmi dává záruky řádného výkonu této funkce.

(3) Nelze-li řádný výkon působnosti státního zastupitelství zajistit postupem podle odstavce 1, může ministr spravedlnosti na návrh nejvyššího státního zástupce a po vyjádření vedoucího státního zástupce státního zastupitelství, k němuž je státní zástupce přidělen, přeložit státního zástupce i bez jeho souhlasu nebo žádosti k jinému státnímu zastupitelství, dojde-li zákonem ke změně v organizaci státního zastupitelství, změně obvodů státních zastupitelství nebo k podstatné změně příslušnosti státního zastupitelství, a to nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona, který zakládá důvod pro toto rozhodnutí. Státního zástupce lze takto přeložit pouze

a) k jinému státnímu zastupitelství téhož stupně v rámci obvodu státního zastupitelství o jeden stupeň vyššího, anebo

b) ke státnímu zastupitelství o dva stupně nižšímu v rámci obvodu státního zastupitelství, k němuž je státní zástupce přidělen k výkonu funkce.

(4) Ministr spravedlnosti může na návrh příslušného krajského státního zástupce, a po vyjádření vedoucího státního zástupce okresního státního zastupitelství, ke kterému je státní zástupce přidělen, i okresního státního zastupitelství, ke kterému má být takto přeložen, přeložit státního zástupce okresního státního zastupitelství i bez jeho souhlasu nebo žádosti k jinému okresnímu státnímu zastupitelství v rámci obvodu téhož krajského státního zastupitelství, pokud výjimečně a z naléhavých důvodů není možno jinak zajistit výkon působnosti tohoto jiného okresního státního zastupitelství. Takto lze státního zástupce přeložit jen jednou a nejvýše na dobu 6 měsíců.

(5) Při přeložení státního zástupce bez jeho souhlasu nebo žádosti podle odstavců 3 až 4 se vždy přihlédne i k jeho osobním a rodinným poměrům.

(6) Státní zástupce, který byl přeložen bez svého souhlasu nebo žádosti z důvodu potřeby zajistit výkon působnosti jiného okresního státního zastupitelství v obvodu téhož krajského státního zastupitelství, který výjimečně a z naléhavých důvodů není možno zajistit jinak, má po dobu přeložení nároky uvedené v § 11 tohoto zákona.

(7) Vedoucího Speciálního státního zastupitelství a státního zástupce přiděleného ke Speciálnímu státnímu zastupitelství nelze po dobu přidělení k tomuto státnímu zastupitelství přeložit bez jejich souhlasu, nejde-li o přeložení státního zástupce podle odstavce 5.

§16

Změna přidělení státního zástupce

(1) V případě zániku organizační jednotky státního zastupitelství Nejvyšší státní zastupitelství rozhodne o změně přidělení státních zástupců, kteří v ní působili, a to bez časového omezení. Pokud státní zástupce se změnou přidělení nesouhlasí a není-li možnost nabídnout mu jiné zařazení, jeho služební poměr skončí nejpozději do 60 dnů od vyjádření nesouhlasu.

(2) V případě vzniku nové organizační jednotky státního zastupitelství Nejvyšší státní zastupitelství k ní přidělí potřebný počet státních zástupců ze stávajících jednotek. Přidělení je možné jen se souhlasem státního zástupce a je časově omezené s možností prodloužení doby přidělení.

(3) V souladu s kariérním řádem může dojít se souhlasem státního zástupce ke změně jeho přidělení přidělením k státnímu zastupitelství vyššího stupně. Změnu navrhne představený státního zástupce po dohodě s vedoucím státním zástupcem jednotky, ke které má být státní zástupce přidělen.

§17

Zánik služebního poměru státního zástupce

(1) Služební poměr státního zástupce skončí dnem 31. prosince roku, v němž dosáhl věku 70 let, jeho smrtí nebo prohlášením za mrtvého; v případě služebního poměru, sjednaného na dobu určitou, posledním dnem smluvní lhůty.

(2) Služební poměr zanikne dále rozhodnutím nejvyššího státního zástupce, pokud

- a) státní zástupce pozbyl status občana České republiky,
- b) jestliže 2 po sobě jdoucí služební hodnocení státního zástupce obsahují závěr o tom, že ve službě dosahoval nevyhovující výsledky,
- c) nespĺňuje-li státní zástupce bez zavinění státního zastupitelství jiný předpoklad potřebný k výkonu funkce státního zástupce

(2) Nejvyšší státní zástupce dále ukončí státnímu zástupci služební poměr z důvodů, daných tímto zákonem, a to:

- a) v případě, kdy byl státní zástupce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin proti pořádku ve věcech veřejných z nedbalosti anebo byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, dnem nabytí právní moci rozsudku,
- b) v případě, kdy v řízení o trestném činu podle písmene a), kterého se státní zástupce dopustil, za který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje 5 let, bylo trestní stíhání podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, dnem nabytí právní moci rozhodnutí,
- c) v případě, že byl státnímu zástupci pravomocně uložen trest zákazu činnosti vykonávat službu, dnem nabytí právní moci rozhodnutí,
- d) v případě, kdy byl státní zástupce na základě pravomocného soudního rozhodnutí omezen na svéprávnosti, dnem nabytí právní moci rozsudku,
- e) bylo-li státnímu zástupci pravomocně uloženo kárné opatření propuštění ze služebního poměru, dnem nabytí právní moci rozhodnutí,
- f) na návrh přímého nadřízeného nebo na návrh státního zástupce ve zkušební době z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu, a to dnem doručení písemného oznámení o zrušení služebního poměru, není-li v něm uveden den pozdější; služební poměr nesmí být ve zkušební době zrušen v době prvních 14 dnů trvání dočasné neschopnosti k výkonu služby.

(4) Služební poměr může skončit na základě písemné žádosti státního zástupce. Služební poměr skončí uplynutím doby uvedené v rozhodnutí. Rozhodnutí o skončení služebního poměru se vydá tak, aby služební poměr skončil do 60 dnů ode dne podání žádosti.

(5) Je-li pravomocné rozhodnutí o skončení služebního poměru zrušeno pro nezákonnost, služební poměr státnímu zástupci neskončil a má nárok na plat ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru, a to až do doby jeho zařazení k výkonu služby; tím není dotčeno skončení služebního poměru, pokud uplynula lhůta zařazení státního zástupce mimo výkon služby, tato lhůta začíná běžet ode dne právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru.

(6) Oznámí-li státní zástupce písemně nejvyššímu státnímu zástupci, že nehodlá pokračovat ve službě po zrušení rozhodnutí o ukončení služebního poměru pro jeho nezákonnost, postupuje se při skončení služebního poměru stejně jako při jeho zániku na základě žádosti státního zástupce dle odst.(4) tohoto paragrafu.

ČÁST ČTVRTÁ

Postavení státních zástupců

§ 18

Základní ustanovení

(1) Státní zástupce vykonává působnost státního zastupitelství; jím provedené úkony se považují za úkony státního zastupitelství.

(2) Funkce státního zástupce je veřejnou funkcí.

(3) Funkce státního zástupce je neslučitelná s funkcí soudce nebo přisedícího s výjimkou přisedícího senátu kárného soudu, s funkcí poslance nebo senátora Parlamentu, s funkcí ve veřejné správě s výjimkou členství ve vědeckých radách vysokých škol a jejich fakult, a s jinými činnostmi, o nichž to stanoví zákon.

§ 19

Povinnosti státních zástupců

(1) Státní zástupce je při výkonu funkce povinen řádně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat nezávisle, nestranně, odborně, odpovědně, v souladu se zákonem a judikáty Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, je státní zástupce povinen odmítnout.

(2) Státní zástupce je povinen zdržet se při výkonu své funkce, ve svém osobním životě i při výkonu svých občanských práv všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o dodržování povinností uvedených v odstavci 1, ohrozit vážnost funkce státního zástupce nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce.

(3) Státní zástupce zejména

- a) je povinen svoji funkci vykonávat bez předpojatosti
- b) se nesmí ve výkonu své funkce nechat ovlivnit zájmy politických stran nebo politických hnutí, majetkovými a mocenskými zájmy jednotlivců nebo korporací, veřejným míněním nebo sdělovacími prostředky
- c) nesmí umožnit, aby funkce státního zástupce byla zneužita k prosazování soukromých zájmů, zejména aby informace nabyté v souvislosti s výkonem této funkce byly zneužity v jeho prospěch nebo prospěch kohokoli jiného
- d) nesmí veřejným komentováním trestního řízení zadat příčinu k usměrňování veřejného mínění a sdělovacích prostředků ve prospěch nebo neprospěch stran řízení a jejich blízkých
- e) v souvislosti s výkonem funkce nesmí přijímat dary nebo jiné výhody, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných státním zastupitelstvím nebo jiným orgánem veřejné moci na základě právních předpisů a protokolárních darů poskytovaných v souvislosti s meziresortními či mezinárodními vztahy
- f) nesmí působit jako rozhodce nebo zprostředkovatel řešení právního sporu, zastupovat účastníky soudního nebo správního řízení nebo působit jako zmocněnec poškozeného nebo zúčastněné osoby, s výjimkou zákonného zastoupení nebo případů, ve kterých takový postup umožňuje jiný právní předpis, anebo případů, v nichž půjde o zastupování dalšího účastníka řízení, v němž je účastníkem i sám státní zástupce
- g) je povinen chovat se zdvořile k osobám, s nimiž při výkonu funkce jedná, a to i v případě, že sám je vystaven nezdvořilému jednání
- h) je povinen odpovědně vykonat jednotlivé úkony státní správy státního zastupitelství (dále jen „správa státního zastupitelství“), pokud jimi byl pověřen.

(4) Státní zástupce je povinen být činný ve výběrové, kárné a zkušební komisi, zřízené podle tohoto zákona, dále v kárném senátu kárného soudu, do nichž byl se svým souhlasem jmenován.

(5) Státní zástupce je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce.

(6) Státní zástupce přispívá svými znalostmi a schopnostmi k odborné přípravě a odbornému vzdělávání státních zástupců, soudců, právních a justičních čekatelů a dalších zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství a soudech, které je organizováno Justiční akademií, Ministerstvem spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“), státním zastupitelstvím nebo soudy.

(7) Nebrání-li tomu jeho povinnosti při výkonu funkce, může státní zástupce přispívat svými znalostmi též k odborné přípravě jiných osob, zejména advokátů, advokátních koncipientů, příslušníků Policie České republiky a jiných policejních orgánů, nebo k výuce na vysoké škole.

(8) Výkon činností podle odstavců 4, 5, 6 a 7 se považuje za výkon funkce státního zástupce.

§20

Povinnost mlčenlivosti

(1) Státní zástupce je povinen zachovat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po zániku funkce státního zástupce.

(2) Pokud jiný právní předpis (zák. č. 412/2005 Sb.) nestanoví jinak, může být státní zástupce mlčenlivosti z vážných důvodů zproštěn. Státního zástupce zprošťuje povinnosti mlčenlivosti nejvyšší státní zástupce; nejvyššího státního zástupce zprošťuje povinnosti mlčenlivosti ministr spravedlnosti. To platí i pro případ po zániku funkce.

(3) Povinnosti mlčenlivosti se státní zástupce nesmí dovolávat v kárném řízení, ať již vystupuje jako kárně obviněný nebo jako svědek.

ČÁST PÁTÁ

Zvláštnosti postavení vedoucích státních zástupců

§ 21

Vedoucí státní zástupci

(1) Vedoucími státními zástupci jsou:

- a) nejvyšší státní zástupce, který stojí v čele Nejvyššího státního zastupitelství a je přímým nadřízeným všech zaměstnanců, přidělených k Nejvyššímu státnímu zastupitelství, krajských státních zástupců a vedoucího Speciálního státního zastupitelství
- b) krajský státní zástupce, kteří stojí v čele krajských státních zastupitelství, a městský státní zástupce, který stojí v čele Městského státního zastupitelství v Praze (dále jen „krajský státní zástupce“), jsou přímými nadřízenými zaměstnanců, přidělených ke krajskému státnímu zastupitelství a okresních státních zástupců v obvodu své působnosti
- c) vedoucí Speciálního státního zastupitelství je přímým nadřízeným zaměstnanců, přidělených dočasně nebo trvale k jeho úřadu
- d) okresní státní zástupci, kteří stojí v čele svých státních zastupitelství, jsou přímými nadřízenými všech zaměstnanců, přidělených k jejich státnímu zastupitelství
- e) náměstci vedoucích státních zástupců

(2) Vedoucího státního zástupce zastupuje jeho náměstek nebo náměstci v pořadí a v rozsahu jím stanoveném. Úkony náměstka učiněné v zastoupení vedoucího státního zástupce se považují za úkony vedoucího státního zástupce. Odpovědnost vedoucího státního zástupce tím není dotčena.

(3) Nejvyšší státní zástupce může mít maximálně tři náměstky, krajský státní zástupce maximálně dva, okresní státní zástupce pouze jednoho.

§22

Pravomoci vedoucích státních zástupců

(1) Nejvyšší státní zástupce vydává podzákoné normy, jimiž se řídí činnost státního zastupitelství, jmenovitě

a) po projednání s ministrem spravedlnosti jednací řád státních zastupitelství, rozvrh systemizovaných funkčních míst v soustavě státního zastupitelství a kariérní řád státních zástupců a dalších pracovníků státního zastupitelství, kancelářský řád

b) vzorový organizační a pracovní řád státního zastupitelství.

c) obecné pokyny nejvyššího státního zástupce, jimiž sjednocuje postup státních zastupitelství a státních zástupců při plnění dílčích úkolů.

(2) Vedoucí státní zástupce stanoví v souladu se zásadami uvedenými ve vzorovém organizačním řádu vnitřní organizaci státního zastupitelství, v jehož čele stojí, a pravidla pro rovnoměrné a nediskriminační rozdělení agendy státního zastupitelství mezi státní zástupce (dále jen rozvrh práce).

(3) Vedoucí státní zástupce vydá v souladu se zásadami uvedenými ve vzorovém pracovním řádu pracovní řád státního zastupitelství, v jehož čele stojí

§ 23

Výběr vedoucích státních zástupců

(1) Ministr spravedlnosti vypisuje výběrové řízení pro výběr vhodného uchazeče o funkci nejvyššího státního zástupce. Zřizuje pětičlennou výběrovou komisi, jejímiž členy jsou státní tajemník v ministerstvu spravedlnosti, zástupce Ústavně-právního výboru Poslanecké sněmovny, zástupce Ústavně-právního výboru Senátu, předseda Nejvyššího soudu ČR nebo jeho zmocněnec a předseda Poradního sboru státního zastupitelství. Kritéria vhodnosti uchazeče stanoví vláda na návrh ministra spravedlnosti.

Ministr spravedlnosti postoupí vládě na výběr až tři nejlepší uchazeče, kteří vyhověli kritériím, z nichž jednoho vláda jmenuje.

(2) Výběrové řízení pro obsazení funkcí krajských státních zástupců, městského státního zástupce v Praze a vedoucího Speciálního státního zastupitelství vypisuje nejvyšší státní zástupce. Dva z členů pětičlenné výběrové komise určuje nejvyšší státní zástupce, dva ministr spravedlnosti, dalšího vyšle Poradní sbor státního zastupitelství, do jehož čela má být nově jmenovaný vedoucí státní zástupce ustanoven. Kritéria vhodnosti uchazeče určí ministr spravedlnosti.

Nejvyšší státní zástupce navrhne ministrovi spravedlnosti až tři vhodné uchazeče, z nichž jednoho ministr spravedlnosti jmenuje.

(3) Výběrové řízení pro obsazení funkcí okresních státních zástupců vypisuje příslušný krajský státní zástupce. Dva z členů pětičlenné výběrové komise jmenuje nejvyšší státního zástupce, další dva krajský státní zástupce, jednoho vyšle Poradní sbor při příslušném krajském státním zastupitelství. Kritéria vhodnosti uchazeče určí nejvyšší státní zástupce.

(4) Členové výběrové komise volí ze svého středu předsedu a místopředsedu. Orgán, u něhož výběrová komise působí, jí dá k dispozici zapisovatele, poskytne technické zázemí a nezbytný servis.

(5) Nevyhověl-li ve výběrovém řízení ani jeden z uchazečů, výběrové řízení se opakuje. Nevzejde-li ani z druhého výběrového řízení vhodný uchazeč, přechází právo výběru uchazeče o funkci nejvyššího státního zástupce na ministra spravedlnosti, u ostatních funkcí na nejvyššího státního zástupce.

(6) Pro funkce náměstků se nevypisuje výběrové řízení. Vedoucí státní zástupce projedná výběr svých náměstků s přímým nadřízeným a s Poradním sborem, ale jejich stanovisky není vázán.

§24

Funkční období, kvalifikační předpoklady a jmenování vedoucích státních zástupců a ředitelů odborů Nejvyššího státního zastupitelství

(1) a) Obecné kvalifikační předpoklady pro jmenování vedoucím státním zástupcem a ředitelem odboru

Nejvyššího státního zastupitelství jsou: ukončené vysokoškolské právnické vzdělání nejméně s dosažením titulu JUDr., bezúhonnost, přiměřená délka odborné praxe a úroveň odborných znalostí, profesních zkušeností, věk nejméně 40 let a vysoká mravní integrita.

b) Požadovaná délka odborné praxe na 1. stupni státního zastupitelství (viz §4 odst.1) je pět let, na 2. stupni 8 let, na 3. stupni 10 let.

c) Vedoucím státním zástupcem nebo náměstkem vedoucího státního zástupce na 2. a 3. stupni soustavy státního zastupitelství a ředitelem odboru na Nejvyšším státním zastupitelství se nemůže stát státní zástupce, který před 17. listopadem 1989 vykonával povolání prokurátora, vojenského prokurátora, soudce, vojenského soudce nebo důstojníka v ozbrojených sborech.

d) Za bezúhonného se považuje státní zástupce, který nebyl odsouzen za trestný čin a nebyl postižen za kárné provinění, popř. na něhož se dle jiného právního předpisu hledí, jako by postižen nebyl. Dalším znakem bezúhonnosti je negativní lustrační osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb.

e) Státní zástupce nesmí být jmenován vedoucím státním zástupcem státního zastupitelství, v němž působí jiný člen jeho rodiny nebo osoba postavená na roveň člena rodiny.

f) Všechna uvedená ustanovení se vztahují také na náměstky vedoucích státních zástupců.

(2) Jmenování a postavení nejvyššího státního zástupce v zásadě upravuje ustanovení §1 odst. 2 tohoto zákona. Kvalifikačním předpokladem pro jmenování nejvyšším státním zástupcem je odborná praxe nejméně 10 let, z toho nejméně 5 let ve funkci státního zástupce nebo soudce, dále bezpečnostní prověrka na nejvyšší stupeň utajení podle §55 odst.a) zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

Funkční období je sedmileté bez možnosti bezprostředního opakování.

(3) Krajského státního zástupce a vedoucího Speciálního státního zastupitelství jmenuje z úspěšných uchazečů výběrového řízení ministr spravedlnosti na návrh nejvyššího státního zástupce na dobu 7 let. Návrh na jmenování krajského státního zástupce nejvyšší státní zástupce předem projedná s Poradním sborem státního zastupitelství (dále jen „Poradní sbor“). Krajským státním zástupcem a vedoucím Speciálního státního zastupitelství může být jmenován státní zástupce, který má vykonanou odbornou praxi po dobu nejméně 8 let, z toho nejméně 4 roky ve funkci státního zástupce nebo soudce. Jmenování na dvě bezprostředně po sobě jdoucí funkční období je nepřipustné.

(4) Okresního státního zástupce jmenuje z úspěšných uchazečů výběrového řízení na návrh příslušného krajského státního zástupce nejvyšší státní zástupce na dobu pěti let. Návrh na jmenování okresního státního zástupce krajský státní zástupce předem projedná s Poradním sborem státního zastupitelství (dále jen „Poradní sbor“). Okresním státním zástupcem může být jmenován státní zástupce, který má vykonanou odbornou praxi po dobu nejméně 5 let, z toho nejméně 3 roky ve funkci státního zástupce nebo soudce. Jmenování na dvě bezprostředně po sobě jdoucí funkční období je přípustné.

(5) Kvalifikační požadavky, kladené na náměstky, jsou stejné jako pro vedoucí státní zástupce, které mají zastupovat. Náměstek může být jmenován do funkce dvakrát po sobě. Na obsazení funkce náměstka se nevypisuje výběrové řízení.

(6) Ministr spravedlnosti jmenuje na návrh nejvyššího státního zástupce náměstky Nejvyššího státního zastupitelství.

(7) Nejvyšší státní zástupce jmenuje na návrh krajských státních zástupců, městského státního zástupce v Praze a vedoucího Speciálního státního zastupitelství jejich náměstky. Náměstky okresních státních zastupitelství jmenují krajské státní zástupci na návrh příslušného okresního státního zástupce.

(8) Ředitele odborů Nejvyššího státního zastupitelství jmenuje po provedeném výběrovém řízení nejvyšší státní zástupce.

(9) Ministr spravedlnosti může do 30 dnů od obdržení návrhu odmítnout bez udání důvodu návrh nejvyššího státního zástupce na jmenování krajského státního zástupce, městského státního zástupce v Praze, vedoucího Speciálního státního zastupitelství a náměstka Nejvyššího státního zastupitelství. V tom případě se vypíše nové výběrové řízení. Návrh nejvyššího státního zástupce na jmenování, vzešlý z takto vyvolaného druhého výběrového řízení, nesmí ministr spravedlnosti odmítnout.

(10) Nejvyšší státní zástupce může do 30 dnů od obdržení návrhu odmítnout bez udání důvodu návrh krajského státního zástupce na jmenování okresního státního zástupce nebo náměstka krajského státního zástupce, stejně jako návrh vedoucího speciálního státního zastupitelství na jmenování jeho náměstka. V tom případě se vypíše nové výběrové řízení. Nový návrh na jmenování, vzešlý z takto vyvolaného druhého výběrového řízení, nesmí nejvyšší státní zástupce odmítnout.

(11) Krajský státní zástupce může do 30 dnů od obdržení návrhu odmítnout bez udání důvodů návrh okresního státního zástupce na jmenování jeho náměstka. V tom případě má okresní státní zástupce právo nového návrhu, kterému krajský státní zástupce musí vyhovět.

(12) Vedoucí státní zástupce, jemuž vypršel mandát bez možnosti jeho opakování, se může přihlásit do výběrového řízení na jmenování vedoucího státního zástupce u jiného státního zastupitelství, nebo může být jmenován náměstkem vedoucího státního zástupce u jiného státního zastupitelství, než u toho, které dosud řídil.

§25

Pověření k zastupování

(1) V případě, že funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce zůstává z jakýchkoli důvodů neobsazena déle než jeden měsíc, ten, kdo je oprávněn jmenovat státního zástupce do funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce, může pověřit vhodného státního zástupce zastupováním funkce vedoucího státního zástupce nebo jeho náměstka, a to na dobu nejvýše 6 měsíců, nejdéle však do jmenování řádného vedoucího státního zástupce nebo náměstka. Stejného státního zástupce nelze pověřit zastupováním téže funkce opakovaně. Pověřit zastupováním funkce vedoucího státního zástupce lze pouze na návrh toho, kdo je oprávněn podat návrh na jmenování do takové funkce. Pověřit zastupováním funkce náměstka vedoucího státního zástupce lze pouze se souhlasem toho, kdo je oprávněn dávat souhlas ke jmenování do takové funkce. Výběrové řízení se v tomto případě neprovádí.

(2) Státní zástupce pověřený zastupováním vedoucího státního zástupce nebo náměstka může být kdykoli odvolán, pokud se neosvědčil. O odnětí pověření k zastupování rozhoduje vedoucí státní zástupce, který je vydal. Provedení kárného řízení podle §27 tohoto zákona není nezbytné.

(3) Státní zástupce pověřený zastupováním vedoucího státního zástupce nebo náměstka se může pověření vzdát písemnou žádostí. Příslušný představený vyhoví tak, aby k ukončení pověření došlo na konci měsíce, následujícího po měsíci, ve kterém bylo písemné oznámení o vzdání se pověření doručeno tomu, kdo pověření učinil.

(4) Po dobu pověření k zastupování se pověřenému státnímu zástupci zachová jeho původní funkce neobsazená.

(5) Byl-li pověřen zastupováním vedoucího státního zástupce nebo náměstka jiný vedoucí státní zástupce nebo náměstek, výkon jeho funkce se na dobu pověření pozastavuje na celou dobu jeho pověření, ale jeho funkční místo se zachová neobsazené.

ČÁST ŠESTÁ

Odpovědnost státních zástupců a vedoucích státních zástupců za výsledky výkonu služby

§26

Základní ustanovení

(1) Všechna oznámení, obsahující stížnosti a podněty k prověření podezření na nesprávný úřední postup státního zástupce nebo na porušení jeho povinností dle §19 tohoto zákona bez ohledu na jejich zdroj a formu se projednávají podle části šesté tohoto zákona.

(2) Každý má právo podat stížnost na nesprávný úřední postup státního zástupce, jeho nečinnost nebo na nevhodné chování.

(3) Stížnosti a podněty se podávají písemně nebo ústně do protokolu u státního zastupitelství, které je přímo nadřízeno státnímu zastupitelství, u něhož došlo k napadenému jednání. Nepříslušné státní zastupitelství je povinno oznámení přijmout a doručit příslušnému státnímu zastupitelství.

§27

Kárné provinění

(1) Neplnění obecných povinností podle ustanovení §19 tohoto zákona může kárný orgán považovat za kárné provinění státního zástupce. Státní zástupce je odpovědný za kárné provinění.

(2) Kárným proviněním státního zástupce je zaviněné chování nebo jednání, jímž státní zástupce narušuje vážnost nebo důstojnost funkce státního zástupce nebo státního zastupitelství nebo ohrožuje důvěru v nezávislý, nestranný, odborný nebo spravedlivý postup státního zástupce nebo státního zastupitelství. Zejména jím je

a) účast na činnosti politických stran a hnutí a odborových organizací s výjimkou Unie státních zástupců, popř. jiných stavovských organizací

b) nedbání zákazu výkonu dalších činností, jejichž neslučitelnost s výkonem funkce státního zástupce je dána tímto zákonem

c) znevažující vyjadřování státního zástupce o účastnících řízení nebo úředních osobách, pronesené veřejně nebo uveřejněné prostřednictvím tisku, rozhlasu, televize, sociálních sítí, internetu; šíření nepravdivých znevažujících informací o ústavních činitelích České republiky, jiných státních zástupcích a účastnících trestního řízení

d) hrubé, urážlivé chování státního zástupce k účastníkům řízení a úředním osobám, s nimiž jedná v souvislosti s výkonem funkce státního zástupce; vyvolávání konfliktů s orgány státní moci, představiteli místní samosprávy a zájmových sdružení občanů

e) takový způsob argumentace ve prospěch obžaloby, které by soud mohl vnímat jako nátlak

f) svévolné nesplnění pokynu, vydaného nadřízenými podle tohoto zákona

- g) neplnění rozhodnutí prezidenta republiky, ministra spravedlnosti, soudů a nadřízených státních zástupců o odnětí či přikázání věci nebo o zastavení řízení
- h) nerespektování ustanovení Ústavy, zákonů, podzákonných předpisů a judikátů Ústavního a Nejvyššího soudu ČR a vnitřních předpisů státního zastupitelství
- i) nedbání právního názoru pravomocného rozhodnutí obecných soudů v konkrétní trestní věci
- j) sjednávání neveřejných, protokolárně nepodchycených dohod s účastníky řízení
- k) promeškání procesních lhůt, vyvolávání průtahů v řízení, nedbání povinnosti stíhat každý trestný čin, o němž se státní zástupce doví
- l) zneužití postavení státního zástupce k získání neoprávněných osobních výhod
- m) opakované narušování občanského soužití
- n) úmyslné poškození práv účastníků řízení porušením ustanovení procesních předpisů; poškození, spáchané v úmyslu přímém nebo nepřímém, může být stíháno podle zák. č. 40/2009 Sb.
- o) účelová selekce důkazů nebo jejich opomíjení, spáchaná v úmyslu přímém nebo nepřímém; v závažných případech může být stíhána podle zák. č. 40/2009 Sb.
- p) podávání nepravdivých informací nadřízeným, policii a soudům a zamlčování důležitých zjištění
- q) porušení povinné mlčenlivosti
- r) požívání alkoholu při výkonu služby vůbec a opakovaná podnapilost na veřejnosti a v soukromí; konzumace omamných a psychotropních látek
- s) zaviněná ztráta způsobilosti seznamovat se s utajovanými skutečnostmi

(3) Kárným proviněním vedoucího státního zástupce nebo jeho náměstka je také takové jednání při výkonu funkce, jímž závažným způsobem poruší povinnosti vyplývající z výkonu funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka.

(4) Pro podezření z kárného provinění musí být projednán takový postup státního zástupce v trestním řízení, který ve výsledku vedl k vyplacení odškodnění účastníkovi trestního řízení podle zvláštního zákona o odpovědnosti státu za škody.

(5) Podnět k zahájení jednání podle odst.(4) je povinen podat bez zbytečných průtahů ministr spravedlnosti vždy, když rozhodne o vyplacení odškodnění.

(6) Kárné provinění se promlčí, neobdrží-li kárná komise 1.stupně podnět k zahájení kárného řízení do tří let od spáchání kárného provinění. Avšak v případě, že byla vyplacena státem náhrada škody, způsobené neúnosnou délkou řízení nebo nesprávným úředním postupem, tříletá promlčecí lhůta běží od právní moci rozhodnutí ministerstva nebo soudu o vyplacení odškodnění.

§28

Kárné řízení

(1) Vedoucí státní zástupce je povinen prověřit bez průtahů každý poznatek z vlastní kontrolní činnosti, z kontrolní činnosti nadřízeného orgánu nebo z neanonymní stížnosti, podané libovolným

podatelem. Zjistí-li, že získané poznatky by mohly vést k závěru o kárném provinění nebo nezákonném jednání podřízeného, přijme bezodkladně opatření k zahájení kárného řízení.

(2) V případě méně závažného zaviněného porušení povinností státního zástupce může vedoucí státní zástupce, vedoucí státní zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství nebo nejvyšší státní zástupce upozornit písemně státního zástupce, vedoucího státního zástupce nebo náměstka na možnost podání návrhu na zahájení kárného řízení při opětovném porušení povinností státního zástupce způsobem zakládajícím kárné provinění; oprávnění upozornit nejvyššího státního zástupce na možnost podání návrhu na zahájení kárného řízení má ministr spravedlnosti. Při opětovném porušení povinností státního zástupce je možné podat návrh na zahájení kárného řízení i pro tato méně závažná porušení povinností státního zástupce, která byla důvodem písemného upozornění podle věty první.

(3) Státní zástupce, jehož vedoucí státní zástupce upozornil na možnost podání návrhu na zahájení kárného řízení při opětovném porušení povinností státního zástupce, může požádat nejpozději do 15 dnů vedoucího státního zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství o přezkoumání stanoviska vedoucího státního zástupce; jeho stanovisko ve věci je konečné. Vedoucí státní zástupce může obdobně požádat o přezkoumání postupu vedoucího státního zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství.

(4) Drobné nedostatky ve výkonu služby může vedoucí státní zástupce vyřídit tak, že je státnímu zaměstnanci ústně nebo písemně vytkne. Písemná výtka se založí do osobního spisu státního zaměstnance na dobu 1 roku; po uplynutí této doby se z osobního spisu státního zaměstnance vyřadí. O ústní výtce se pořídí úřední záznam, který se založí do spisu zaměstnance na dobu jednoho roku.

(5) Ve všech ostatních případech vedoucí státní zástupce zahájí proti státnímu zástupci kárné řízení podáním návrhu na potrestání kárné komisi 1. stupně. Podnětem k podání návrhu na potrestání může být stížnost fyzické nebo právnické osoby, která se cítí poškozena jednáním státního zástupce, nebo výsledek vlastního vyhodnocení činností státního zástupce jeho nejbližším či vyšším nadřízeným, nejvyšším státním zástupcem nebo ministrem spravedlnosti.

(6) Podání návrhu na uplatnění kárného opatření předchází jeho projednání v Poradním sboru v přítomnosti státního zástupce, jehož se návrh týká. Stanovisko poradního sboru předkladatele návrhu nezavazuje. Obviněný státní zástupce může vzdát se písemně práva na projednání v Poradním sboru.

(7) Kárnou pravomoc vykonává v 1. stupni kárná komise, zřízená u nejbližší vyššího státního zastupitelství; v případě státních zástupců Nejvyššího státního zastupitelství je příslušná kárná komise 1. stupně při ministerstvu spravedlnosti.

(8) Kárná komise 1. stupně shromáždí skutková zjištění, potřebná pro posouzení důvodnosti návrhu na potrestání, v případě potřeby vyslechne svědky a návrh projedná v přítomnosti navrhovatele nebo jeho zmocněnce a státního zástupce, proti němuž návrh na potrestání směřuje. Jednání je neveřejné.

(9) Státní zástupce se může odvolat proti rozhodnutí kárné komise 1. stupně ke kárné komisi 2. stupně, kterou zřizuje nejvyšší státní zástupce pro vyřizování stížností proti rozhodnutím kárných komisí 1. stupně, zřízených při krajských státních zastupitelstvích, Městském státním zastupitelství v Praze a Speciálním státním zastupitelství a ministr spravedlnosti proti rozhodnutí kárné komise 1. stupně, zřízené při Nejvyšším státním zastupitelství. Funkci kárné komise 2. stupně rozhodující o stížnostech proti rozhodnutím kárné komise 1. stupně, zřízené při ministerstvu spravedlnosti, vykonává ministr spravedlnosti.

(10) Kárná komise 2. stupně v případě potřeby doplní dokazování. Je-li stížnost proti rozhodnutí kárné komise 1. stupně zjevně nedůvodná, může ji projednat a odmítnout v nepřítomnosti navrhovatele a stěžovatele. Její jednání je neveřejné.

(11) Proti rozhodnutí kárné komise 1. stupně se může odvolat také podatel návrhu na potrestání, a to ve prospěch i v neprospěch státního zástupce, napadeného návrhem na potrestání.

(12) Proti rozhodnutí kárné komise 2. stupně lze uplatnit opravný prostředek, kterým je stížnost ke kárnému senátu Nejvyššího správního soudu.

(13) V případě, že kárná komise 2. stupně rozhodne o odnětí postavení státního zástupce, nebo rozhodne-li o něm soud, příslušný vedoucí státní zástupce navrhne ministrovi spravedlnosti odvolání provinilce z funkce státního zástupce.

(14) Kárná komise je pětičlenná. Zřizuje ji vedoucí státní zástupce státního zastupitelství, u něhož komise působí, v případě ministerstva ji jmenuje ministr spravedlnosti. Jejím předsedou je nejvýše služebně postavený nebo (při rovnosti postavení) věkově nejstarší státní zástupce, popř. úředník ministerstva. Jednoho člena do komise vysílá příslušný Poradní sbor; v případě komise ministerstva spravedlnosti jej vyšle Poradní sbor při Nejvyšším státním zastupitelství.

(15) Ustanovení §28 tohoto zákona se přiměřeně použijí při řízení proti čekateli státního zastupitelství, asistentovi státního zástupce, vyššímu úředníkovi státního zastupitelství nebo jinému státnímu zaměstnanci, zařazenému k výkonu práce na státním zastupitelství.

(16) Státní zástupce, proti němuž je vedeno kárné řízení podle tohoto zákona, má právo použít při své obhajobě právní pomoc advokáta.

(17) Provedení výkonu pravomocného rozhodnutí v kárném řízení přísluší vedoucímu státnímu zástupci, který je přímým nadřízeným potrestaného státního zástupce.

§ 29

Kárná opatření

(1) Za kárné provinění podle § 27 odst. 2 tohoto zákona lze uložit státnímu zástupci podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:

a) důtku,

b) snížení platu až o 30% na dobu nejdéle jednoho roku, a při opětovném kárném provinění, jehož se státní zástupce dopustil v době před zahlázením kárného opatření, na dobu nejdéle dvou let,

c) odvolání z funkce státního zástupce.

(2) Za kárné provinění podle § 27 odst. 3 tohoto zákona lze uložit vedoucímu státnímu zástupci nebo náměstkovi podle závažnosti kárného provinění některé z těchto kárných opatření:

a) důtku,

b) snížení platu až o 30% na dobu nejdéle jednoho roku, a při opětovném kárném provinění, jehož se státní zástupce dopustil v době před zahlázením kárného opatření, na dobu nejdéle dvou let,

c) odvolání z funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka.

(3) Kárné opatření odvolání z funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka lze uložit vedle kárného opatření snížení platu.

(4) Od uložení kárného opatření lze upustit, pokud projednání kárného provinění státního zástupce je postačující.

(5) Kárné opatření snížení platu se vůči kárně postiženému uplatní od prvního dne měsíce následujícího po dni právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření.

§30

Vymáhání regresní spoluúčasti

(1) Zjistí-li kárná komise, že státní zástupce svým postupem v trestním řízení aspoň částečně zavinil vznik škody, za kterou stát vyplatil účastníkovi trestního řízení odškodnění podle zvláštního zákona o odpovědnosti státu za škody, uloží státnímu zástupci, aby státu přispěl na náhradu škody regresní náhradou až do výše pětinásobku jeho měsíčního průměrného čistého příjmu včetně odměn.

(2) Proti rozhodnutí kárné komise o vyměření regresní náhrady lze přiměřeně uplatnit opravné prostředky podle § 28 odst. 9 ,11 a 12 tohoto zákona.

§31

Stížnosti na nečinnost a nesprávný úřední postup státního zastupitelství

(1) Každý má právo stěžovat si na nesprávný postup vyřizování trestní věci a na nečinnost státního zastupitelství.

(2) Stížnosti je možno podat písemně nebo ústně do protokolu. Přijetí stížnosti je povinností každého státního zastupitelství bez ohledu na místní a věcnou příslušnost.

(3) Státní zastupitelství, které přijalo stížnost, ji předběžně vyhodnotí do 10 pracovních dnů a rozhodne o příslušnosti. Je-li místně a věcně příslušné, začne se jí zabývat a nejpozději do dvou měsíců od přijetí vyrozumí stěžovatele o způsobu vyřízení. Není-li místně a věcně příslušné, bez průtahů ji postoupí příslušnému státnímu zastupitelství. V případě nejasné místní a věcné příslušnosti přijímající státní zastupitelství postoupí stížnost nadřízenému státnímu zastupitelství k rozhodnutí o místní a věcné příslušnosti.

(4) Státní zastupitelství, jemuž byla postoupena stížnost jiným státním zastupitelstvím, vyrozumí stěžovatele bez průtahů o jejím přijetí. Do dvou měsíců od přijetí stížnosti pak vyrozumí stěžovatele o způsobu vyřízení jeho stížnosti.

(5) Zjevně bezdůvodnou stížnost státní zastupitelství odmítne usnesením ; stěžovatel má právo podat proti jeho rozhodnutí stížnost k nejbližší vyššímu státnímu zastupitelství. Jeho rozhodnutí je konečné.

(6) Není-li stížnost bezdůvodná, vedoucí státní zástupce napadeného státního zastupitelství přijme bez zbytečných průtahů opatření k nápravě. Současně prověří, zda příčinou stížností napadené události není zaviněné porušení státního zástupce, které by mohlo mít povahu kárného provinění. Dojde-li k podezření na kárné provinění, dá podnět k zahájení kárného řízení podle §28 tohoto zákona.

ČÁST SEDMÁ

Odvolávání vedoucích státních zástupců

§ 32

Základní ustanovení

(1) Vedoucí státní zástupce včetně nejvyššího státního zástupce smí být odvolán před vypršením funkčního období pouze ze zákonných důvodů, a to za okolností a postupem, stanoveným tímto zákonem.

(2) O odvolání vedoucího státního zástupce rozhoduje na návrh jeho přímého nadřízeného a po projednání s Poradním sborem představený, kterému ze zákona přísluší právo navrhnout jmenování.

(3) Každý odvolaný vedoucí krajský státní zástupce, městský státní zástupce v Praze a vedoucí Speciálního státního zastupitelství má právo podat proti rozhodnutí ministra spravedlnosti o svém odvolání rozklad rozkladové komisi Ministerstva spravedlnosti.

(4) Každý odvolaný vedoucí okresní státní zástupce má právo odvolat se k ministrovi spravedlnosti proti rozhodnutí nejvyššího státního zástupce o svém odvolání.

(5) Nejvyšší státní zástupce má právo odvolat se k Poslanecké sněmovně proti rozhodnutí vlády o svém odvolání. Jeho odvolání projedná Ústavně-právní výbor, Mandátový a imunitní výbor a Výbor pro bezpečnost, které se vyjádří k návrhu na odvolání. Rozhodne pak hlasováním schůze Poslanecké sněmovny. K platnosti rozhodnutí je nutná nadpoloviční většina přítomných poslanců. Poslanecká sněmovna může rozhodnutí vlády potvrdit, zrušit nebo vrátit s výhradami k novému posouzení.

(6) S výjimkou nejvyššího státního zástupce každý odvolaný vedoucí státní zástupce, který neuspěl s odvoláním nebo s rozkladem podle odst.3, 4 tohoto paragrafu, může rozhodnutí o odvolání napadnout žalobou u kárného soudu do osmi dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

(7) Předkladatel návrhu na odvolání, jemuž nebylo vyhověno, má právo podat kárnou žalobu podle speciálního předpisu (t. č. zák. č.7/2002 Sb.)

(8) Služební místo vedoucího státního zástupce, který se odvolal proti svému odvolání k soudu, zůstane až do právní moci soudního rozhodnutí neobsazené. V případě naléhavé potřeby příslušnou agendu převezme jiný státní zástupce na základě pověření.

§33

Důvody odvolání vedoucího státního zástupce

Odvolání vedoucího státního zástupce včetně nejvyššího státního zástupce před vypršením funkčního období dojde

- a) byl-li propuštěn ze služebního poměru státního zástupce
- b) došlo-li ke zrušení služebního místa
- c) vedoucí státní zástupce dosáhl dvakrát po sobě nevyhovujícího výsledku při služebním hodnocení
- d) pokud vedoucí státní zástupce po dobu půl roku nevykonává funkci pro zdravotní překážky
- e) ztratil-li způsobilost seznamovat se s utajovanými skutečnostmi, je-li tato způsobilost podmínkou po zastávání konkrétního místa vedoucího státního zástupce
- f) byl zproštěn výkonu služby z důvodu uvalení vazby
- g) rozhodne-li o odvolání z funkce kárná komise 2. stupně podle §29 odst.2 písm.c tohoto zákona
- h) rozhodne-li o jeho odvolání kárný soud
- i) požádá-li vedoucí státní zástupce písemně o uvolnění z funkce, jeho nadřízený mu vyhoví tak, aby výkon funkce skončil do 60 dnů od doručení žádosti

§34

Odvolání náměstka

Vedoucí státní zástupce může kdykoli odvolat svého náměstka bez udání důvodů. Výkon funkce skončí k poslednímu dni měsíce následujícího po vydání rozhodnutí o odvolání.

ČÁST OSMÁ

Zásady jednání státních zastupitelství

§35

Místní a věcná příslušnost státních zastupitelství

(1) Státní zastupitelství působí u soudu, v jehož obvodu je činné, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak.

(2) Místní příslušnost státního zastupitelství v trestním řízení 1. stupně se řídí ustanovením zák. č. 141/1961 Sb. – trestního řádu - až na výjimky, stanovené tímto zákonem.

(3) Nejvyšší státní zastupitelství působí při Nejvyšším soudu ČR a při Nejvyšším správním soudu. Krajská státní zastupitelství, Městské státní zastupitelství v Praze a Speciální státní zastupitelství mohou převzít s předběžným souhlasem nejvyššího státního zástupce dozor nad přípravným řízením a zastupování veřejné žaloby u okresního soudu v obvodu své působnosti, jde-li o mimořádně složitý a společensky závažný případ.

(4) Speciální státní zastupitelství I podává žaloby u Krajského soudu v Hradci Králové, Speciální státní zastupitelství II u Krajského soudu v Brně-pobočka Jihlava s výjimkou případů dle odst.(3) tohoto paragrafu.

(5) Je-li trestním řádem dána místní příslušnost více státních zastupitelství, je příslušné to, který začalo konat úkony trestního řízení jako první, avšak Speciální státní zastupitelství má přednost před ostatními; zahájí-li úkony trestního řízení jiné státní zastupitelství, věc mu neprodleně předá.

(6) K zastupování žaloby v odvolacím a stížnostním řízení u vrchních soudů jsou tímto zákonem zmocněna krajská státní zastupitelství:

- a) Krajské státní zastupitelství v Praze u Vrchního soudu v Praze ve věcech, rozhodovaných v 1. stupni u Městského soudu v Praze
- b) Městské státní zastupitelství v Praze u Vrchního soudu v Praze ve věcech, rozhodovaných v 1. stupni u Krajského soudu v Praze
- c) Krajské státní zastupitelství v Ostravě u Vrchního soudu v Olomouci ve věcech, rozhodovaných v 1. stupni u Krajského soudu v Ostravě a u Krajského soudu v Brně
- d) Speciální státní zastupitelství I a II u Vrchního soudu v Praze a v Olomouci ve věcech, jimi žalovaných u krajských soudů v obvodu působnosti daného vrchního soudu.

(7) O změně místní a věcné příslušnosti státního zastupitelství z důvodu vhodnosti rozhoduje pouze soud podle §25 zák. č. 140/1961 Sb. mimo výjimek dle tohoto zákona.

(8) K podnětu osoby, jejíž práva nebo povinnosti jsou postupem státního zastupitelství přímo dotčena, přezkoumá příslušnost státního zastupitelství nejbližší vyšší státní zastupitelství

(9) Řízení před soudem v jiném než trestním řízení se v odpovídajícím stupni účastní to státní zastupitelství, které působí u soudu, u něhož se v tomto stupni koná řízení, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

§36

Vyloučení státního zástupce, odnětí a přikázání věci státnímu zástupci

(1) V případě, že se intervenující státní zástupce vyloučil z řízení pro podjatost podle §30 a násl. zák. č. 140/1961 Sb., nadřízený vedoucí státní zástupce přikáže věc jinému státnímu zástupci téhož státního zastupitelství

(2) Vyloučí-li se z řízení podle §30 a násl. zák. č. 140/1961 Sb. vedoucí státního zastupitelství, je z řízení vyloučeno celé státní zastupitelství. O změně přikázání rozhodne soud postupem podle §25 zák. č. 140/1961 Sb.

(3) Z vykonávání úkonů státního zastupitelství v jiných věcech než v trestním řízení je vyloučen státní zástupce, u něhož lze mít pochybnosti, zda může ve věci nestranně rozhodovat, zejména pro poměr k

projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich zástupcům nebo zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu veřejné moci jednajícímu ve věci.

(4) V jiných věcech než v trestním řízení státní zástupce, jehož se důvod vyloučení týká, předloží věc se svým stanoviskem vedoucímu státnímu zástupci nebo jinému jím pověřenému státnímu zástupci k přezkoumání tvrzeného důvodu vyloučení. Shledá-li vedoucí státní zástupce nebo jiný jím pověřený státní zástupce tento důvod opodstatněným, věc státnímu zástupci odejme a přidělí ji k vyřízení jinému státnímu zástupci, anebo ji vyřídí sám.

(5) Z vykonávání úkonů v rámci dohledu, zpracovávání podkladů k vyřízení stížnosti na průtahy při plnění úkolů státního zastupitelství nebo na nevhodné chování státních zástupců, čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství (dále jen „stížnost na chování nebo na průtahy“) i z přezkoumávání věci v řízení o mimořádném opravném prostředku a podnětů k jejich uplatnění je vyloučen státní zástupce, který byl činný v přezkoumávané věci; to neplatí pro poskytnutí vyjádření takového státního zástupce k podané stížnosti.

(6) Úkony, učiněné vyloučeným státním zástupcem, jsou v dalším řízení nepoužitelné a musí být opakovány.

(7) Nemůže-li úkon pro jeho neodkladnost provést příslušný státní zástupce, provede jej státní zástupce nepřislušný, který o jeho provedení bez zbytečného odkladu vyrozumí příslušného státního zástupce a věc mu předá.

(8) Z důležitých důvodů může být věc přidělena státnímu zástupci na jeho žádost nebo s jeho souhlasem odňata a přikázána jinému státnímu zástupci téhož stupně; o odnětí a přikázání rozhoduje vedoucí státní zástupce, který je oběma státním zástupcům nejbliže nadřízen.

(9) Ustanovení §36 tohoto zákona se užití přiměřeně na vyloučení čekatele státního zastupitelství, asistenta státního zástupce nebo vyššího úředníka státního zastupitelství.

§37

Vztahy uvnitř soustavy státního zastupitelství

(1) Spory o příslušnost mezi státními zastupitelstvími rozhoduje státní zastupitelství, které je vůči těmto státním zastupitelstvím nejbliže vyšší.

(2) Nejbliže vyšší státní zastupitelství rozhoduje o odnětí a přikázání věci jinému nižšímu státnímu zastupitelství, jestliže vedoucí státní zástupce příslušného nižšího státního zastupitelství je podle právních předpisů upravujících řízení vyloučen z projednávání věci, nestanoví-li tento zákon jinak.

(3) Vzniknou-li důvodné pochybnosti o nepodjatosti a nestrannosti při projednání věci u příslušného státního zastupitelství, může být věc příslušnému státnímu zastupitelství odňata a přikázána jinému státnímu zastupitelství téhož druhu a stupně; o odnětí a přikázání rozhodne nejbliže vyšší státní zastupitelství.

(4) O podnětech k odnětí a přikázání věci z důvodu vhodnosti ve všech ostatních případech rozhoduje soud podle §25 tr. ř.

(5) Nejblíže vyšší státní zastupitelství rozhoduje o opravných prostředcích podaných proti rozhodnutí nejblíže nižšího státního zastupitelství v jeho obvodu, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, a proti rozhodnutí, ke kterým dalo nejblíže nižší státní zastupitelství pokyn nebo se kterým toto státní zastupitelství vyslovilo souhlas. O opravných prostředcích proti rozhodnutí Nejvyššího státního zastupitelství nebo státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství rozhoduje nejvyšší státní zástupce, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

(6) Je-li z rozhodování vyloučen vedoucí státní zástupce státního zastupitelství, které ve věci vykonává dohled, nebo které rozhoduje o opravných prostředcích nebo o vyloučení vedoucího státního zástupce, který je příslušný k vyřízení stížnosti na chování nebo na průtahy nebo přezkoumání důvodnosti jejího vyřízení, nejblíže vyšší státní zastupitelství přikáže věc jinému státnímu zastupitelství téhož stupně; pokud jde o nejvyššího státního zástupce, ve věci rozhodne ministr spravedlnosti, jehož rozhodnutí je konečné. Státní zastupitelství, jemuž byla věc přikázána, vykonává dohled, rozhoduje o opravných prostředcích nebo jeho vedoucí vyřizuje stížnosti na chování nebo na průtahy nebo přezkoumává důvodnost jejího vyřízení namísto státního zastupitelství, jemuž byla věc odňata. Obdobně postupuje ministerstvo spravedlnosti.

(7) Je-li z rozhodování vyloučen vedoucí státní zástupce Speciálního státního zastupitelství v situaci, kdy jeho úřad vykonává dohled nebo rozhoduje o opravných prostředcích nebo o vyloučení vedoucího státního zástupce, který je příslušný k vyřízení stížnosti na chování nebo na průtahy nebo přezkoumání důvodnosti jejího vyřízení, pravomoci Speciálního státního zastupitelství převezme Nejvyšší státní zastupitelství.

(8) O sporech o příslušnost, o odnětí a přikázání věci a o opravných prostředcích se rozhoduje usnesením, proti kterému není opravný prostředek přípustný, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

§38

Vzájemná zastupitelnost státních zastupitelství

(1) Úkony, které by příslušné státní zastupitelství mohlo provést jen s obtížemi nebo s neúměrnými náklady nebo které v jeho obvodu provést nelze, provede na dožádání jiné státní zastupitelství. Úkony, které nelze provést v obvodu příslušného státního zastupitelství, může příslušné státní zastupitelství provést též prostřednictvím videokonferenčního zařízení.

(2) Nemůže-li dožádané státní zastupitelství provést úkon ve svém obvodu, postoupí dožádání státnímu zastupitelství, v jehož obvodu lze úkon provést, je-li mu to známo; jinak dožádání vrátí.

(3) Prošetřením podnětu k využití některého oprávnění nejvyššího státního zástupce může Nejvyšší státní zastupitelství pověřit nižší státní zastupitelství.

§39

Dohled v soustavě státního zastupitelství

(1) Každý účastník trestního řízení, a každý občan nebo instituce, kdo v rámci výkonu své profese, veřejné činnosti nebo jakkoli jinak získají znepokojivé informace o průběhu konkrétního trestního řízení a domnívají se, že je ve veřejném zájmu vykonat dohled nad činností orgánů činných v trestním řízení, mají právo podat podnět k vykonání dohledu. Dohledové státní zastupitelství vyrozumí předkladatele podnětu bez vyzvání ve lhůtě 30 dnů o způsobu jeho vyřízení .

(2) Dohled se vykoná na základě vnějšího podnětu nebo z vlastní iniciativy státního zastupitelství.

(3) Nejblíže vyšší státní zastupitelství je oprávněno vykonávat dohled nad postupem nejblíže nižších státních zastupitelství ve svém obvodu při vyřizování věcí spadajících do jejich působnosti a dávat jim k jejich postupu písemné pokyny. Dohled lze vykonat v konkrétní věci i ve věcech určitého druhu a lze jej vykonat i opakovaně.

(4) Účelem dohledu je zajištění jednotného, zákonného, odborného a účinného výkonu působnosti státních zástupců nižšího státního zastupitelství. Výkonem dohledu se nesmí zasahovat do nestranného a samostatného výkonu působnosti státního zástupce a jeho nezávislosti na vnějších vlivech.

(5) Nejvyšší státní zastupitelství je oprávněno vykonávat omezený dohled nad postupem krajského státního zastupitelství, který je výkonem dohledu; přezkoumá pouze, zda krajské státní zastupitelství při výkonu dohledu postupovalo v souladu se zákonem a zda vyčerpalo zákonem dané možnosti.

(6) Dohled se nevykoná, byla-li ve věci podána soudu obžaloba, návrh na potrestání, návrh na schválení dohody o vině a trestu, byla-li soudu podána žaloba nebo návrh na zahájení řízení nebo byl-li učiněn vstup do již zahájeného řízení.

(7) Řízení o opravných prostředcích a vyžadování informací za účelem zpracování zprávy o činnosti státního zastupitelství za uplynulý rok nebo zvláštních zpráv o postupu státních zástupců při výkonu působnosti státního zastupitelství (dále jen „zvláštní zpráva“) se za výkon dohledu nepovažuje.

(8) Dohled se nevykoná, bylo-li již v téže věci rozhodnuto v řízení o řádném opravném prostředku podaném proti rozhodnutí státního zástupce. To nebrání využití informací obsažených v podnětu k výkonu dohledu v řízení, pokud to přichází v úvahu.

(9) Je-li podnět k výkonu dohledu doručen státnímu zastupitelství, vůči jehož postupu směřuje, a nebude-li podnětu k výkonu dohledu v plném rozsahu vyhověno, předloží se nejblíže vyššímu státnímu zastupitelství. O předložení podnětu k výkonu dohledu nejblíže vyššímu státnímu zastupitelství se podatel vyrozumí.

(10) O vyřízení podnětu k výkonu dohledu se podatel písemně vyrozumí nejpozději do 30 dnů ode dne doručení podnětu k výkonu dohledu nejblíže vyššímu státnímu zastupitelství nebo státnímu zastupitelství, u něhož působí státní zástupce, jehož postupu se podnět k výkonu dohledu týká. Tuto lhůtu může vedoucí státní zástupce prodloužit z důležitých důvodů, zejména pokud v jejím průběhu nelze získat podklady potřebné pro vyřízení podnětu k výkonu dohledu; o prodloužení lhůty je třeba podatele písemně vyrozumět.

(11) Vyřídilo-li podnět k výkonu dohledu nejblíže vyšší státní zastupitelství, vyřízení je konečné. O tom je třeba podatele poučit.

(12) O zahájení a ukončení výkonu dohledu a jeho důvodech se vyrozumí státní zastupitelství, vůči němuž dohled směřuje. Po ukončení dohledu vyšší státní zastupitelství seznámí příslušné nižší státní zastupitelství se svými zjištěními a, pokud to přichází v úvahu, uloží mu opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Ukončení dohledu nevylučuje oprávnění následně vyžadovat v takové věci nebo ve věcech určitého druhu informace o učiněných opatřeních či o průběhu a výsledku řízení.

(13) Dohled lze vykonat i před zahájením trestního řízení, a to v rozsahu oprávnění státního zástupce nejblíže nižšího státního zastupitelství vůči policejnímu orgánu podle trestního řádu.

(14) Dohled lze vykonat i nad postupem čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství, pokud se samostatnou činností podílejí na výkonu působnosti státního zastupitelství. Ustanovení o odmítnutí splnění pokynu se nepoužije.

Při výkonu dohledu je nejbližší vyšší státní zastupitelství oprávněno

- a) přezkoumat věc, kterou nejbližší nižší státní zastupitelství vyřizuje,
- b) provádět prověrky v takové věci nebo ve věcech určitého druhu, je-li to odůvodněno poznatky, jež má nejbližší vyšší státní zastupitelství k dispozici, nebo je-li nejbližší nižší státní zastupitelství v takové věci nečinné,
- c) vyžadovat v takové věci nebo ve věcech určitého druhu informace nebo stanoviska
- d) dávat pokyny v jednotlivé věci vyřizované nejbližší nižším státním zastupitelstvím za podmínek stanovených zákonem, nebo
- e) odejmout věc nejbližší nižšímu státnímu zastupitelství a vyřídit ji samo, nesplní-li nižší státní zastupitelství uložený pokyn anebo ho ze zákonných důvodů odmítne.

§41

Pokyny nižším státním zastupitelstvím

(1) Pokyn daný nejbližší vyšším státním zastupitelstvím státnímu zástupci nebo státnímu zastupitelství musí být písemný, musí být jako pokyn výslovně označen, musí být jednoznačný a musí v něm být uvedena ustanovení zákona, o něž se opírá. Neobsahuje-li pokyn náležitosti uvedené ve větě první, nepřihlíží se k němu.

(2) Pokud jsou v rozporu pokyn nejbližší vyššího státního zastupitelství daný při výkonu dohledu a pokyn vedoucího státního zástupce při výkonu jeho řídicích a kontrolních oprávnění, postupuje státní zástupce podle pokynu daného nejbližší vyšším státním zastupitelstvím. Ustanovení o možnosti odmítnout splnění pokynu nejbližší vyššího státního zastupitelství nebo vedoucího státního zástupce tím nejsou dotčena.

§42

Odmítnutí pokynu vyššího státního zastupitelství

(1) Státní zástupce nejbližší nižšího státního zastupitelství může pokyn nejbližší vyššího státního zastupitelství daný při výkonu dohledu písemně odmítnout pro rozpor se zákonem.

(2) Státní zástupce nejbližší nižšího státního zastupitelství může pokyn nejbližší vyššího státního zastupitelství daný při výkonu dohledu písemně odmítnout i tehdy, má-li za to, že pokyn vychází z výkladu, který je ve zjevném rozporu s názorem obecně zastávaným právní naukou a ustálenou rozhodovací praxí (dále jen „uznávaný výklad práva“). Takto však není oprávněn postupovat, jestliže závaznost právního názoru uvedeného v pokynu vyplývá z ustanovení tohoto zákona, jiného právního předpisu. nebo pravomocného soudního rozhodnutí.

(3) Při odmítnutí splnění pokynu je státní zástupce povinen uvést, v čem spatřuje rozpor se zákonem, včetně odkazu na jeho konkrétní ustanovení, nebo odůvodnit zjevný rozpor s uznávaným výkladem práva.

(4) Odmítne-li státní zástupce splnit pokyn daný nejbližší vyšším státním zastupitelstvím z důvodů uvedených v odstavcích 1 nebo 2, předloží věc vedoucímu státnímu zástupci, který buď věc státnímu zástupci odejme a vyřídí ji sám, nebo ji předloží nejbližší vyššímu státnímu zastupitelství s návrhem na rozhodnutí, že se věc nejbližší nižšímu státnímu zastupitelství odnímá.

(5) Nejbližší vyšší státní zastupitelství přezkoumá pokyn a netrvá-li na jeho splnění, vezme jej zpět. Pokud na jeho splnění trvá, věc nižšímu státnímu zastupitelství odejme a vyřídí ji samo.

(6) O odejmutí věci nižšímu státnímu zastupitelství a o tom, že ve věci bude působit nejbližší vyšší státní zastupitelství, se rozhoduje usnesením, proti kterému není přípustná stížnost, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

§43

Řídící a kontrolní oprávnění vedoucích státních zástupců

(1) Vedoucí státní zástupce je oprávněn kontrolovat a usměrňovat postup státních zástupců, čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a odborných zaměstnanců činných u státního zastupitelství, v jehož čele stojí.

(2) Výkon řídicích a kontrolních oprávnění vedoucího státního zástupce nesmí nepřiměřeně zasahovat do nezávislosti státních zástupců na vnějších vlivech či nahrazovat nestranný a samostatný výkon jejich působnosti. Vedoucí státní zástupce může zasahovat do věci vyřizované při výkonu zákonem stanovené působnosti státního zastupitelství jen v mezích a prostředky, které stanoví tento zákon nebo jiný právní předpis. V rámci svých řídicích a kontrolních oprávnění může vedoucí státní zástupce do věci vyřizované u státního zastupitelství, v jehož čele stojí, zasahovat jen za účelem zajištění jednotného, zákonného, odborného a účinného výkonu působnosti státních zástupců.

(3) Výkonem řídicích a kontrolních oprávnění může vedoucí státní zástupce pověřit jiného státního zástupce.

(4) Vedoucí státní zástupce je při řídicí a kontrolní činnosti povinen zejména

- a) dbát o jednotný, zákonný, odborný a účinný postup ve věcech svěřených do působnosti státního zastupitelství, v jehož čele stojí,
- b) dbát o plynulost řízení a o to, aby při vyřizování věcí nedocházelo k nedůvodným průtahům,
- c) respektovat pokyny nejbližší vyššího státního zastupitelství vydané při výkonu dohledu, s výjimkou pokynů, jejichž splnění bylo podle ustanovení tohoto zákona odmítnuto,
- d) vytvářet pracovní podmínky a organizační předpoklady pro náležitý výkon působnosti jím řízeného státního zastupitelství, pro nezávislý a samostatný výkon působnosti státních zástupců, jakož i plnění pracovních úkolů čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství,
- e) sledovat profesní růst státních zástupců,
- f) po projednání se státními zástupci vydávat rozvrh práce státních zástupců.

(5) Vedoucí státní zástupce je oprávněn

- a) dávat státním zástupcům za účelem usměrňování a kontroly jejich postupu při vyřizování věci v příslušnosti státního zastupitelství pokyny, a to i ve věcech určitého druhu,
- b) za splnění podmínek stanovených tímto zákonem věc státnímu zástupci odejmout a přidělit ji k vyřízení jinému státnímu zástupci,
- c) za účelem postupu v konkrétní věci nebo věcech určitého druhu ustanovovat meziresortní, víceoborové, odborné nebo zvláštní týmy pro řešení otázek souvisejících s výkonem působnosti státního zastupitelství,
- d) vyhradit si za podmínek stanovených tímto zákonem kteroukoli věc k vyřízení, v takové věci je pak činný po celou dobu řízení,
- e) sjednávat se státními zástupci dohody o rozšíření kvalifikace,

- f) vysílat státní zástupce a ostatní zaměstnance na pracovní cesty a
- g) vymezit věci, v nichž bude podepisovat důležité písemnosti; ustanovení odstavce 2 tím není dotčeno.

(6) Vedoucí státní zástupce je oprávněn vydat pokyn k tomu, aby

- a) nebyl sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení,
- b) nebylo zahájeno trestní stíhání,
- c) nebyl podán návrh na vzetí obviněného do vazby,
- d) byl obviněný propuštěn z vazby,
- e) nebyl podán návrh na nařízení domovní prohlídky, prohlídky jiných prostor a pozemků nebo odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebo na vydání příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu,
- f) nebyla podána obžaloba, návrh na schválení dohody o vině a trestu nebo návrh na potrestání,
- g) nebyl podán řádný opravný prostředek nebo návrh na podání mimořádného opravného prostředku či podnět k němu, nebo
- h) věc byla odložena nebo odevzdána či postoupena jinému orgánu, trestní stíhání bylo zastaveno, trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, bylo schváleno narovnání, bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání nebo bylo od trestního stíhání odstoupeno

(7) Pokyn dle odst. 6 (dále jen „negativní pokyn“), lze vydat jen zcela výjimečně; musí být vydán písemně s přesným označením podatele a příjemce, musí být formulován jednoznačně včetně odkazu na ustanovení zákona, o němž se opírá, a podepsán vystavujícím vedoucím státním zástupcem.

§44

Povinnosti a oprávnění řadových státních zástupců

- (1) Státní zástupce je povinen řídit se pokyny vedoucího státního zástupce nebo jím pověřeného státního zástupce vydanými při výkonu řídicích a kontrolních oprávnění.
- (2) Státní zástupce smí odmítnout pokyn vedoucího státního zástupce pouze za okolností, uvedených v §42 tohoto zákona.
- (3) Státní zástupce, který obdržel negativní pokyn ve smyslu ustanovení §43 odst.6 a 7 a má pochybnost o jeho správnosti, je povinen jej postoupit k přezkoumání nadřízenému představeného, které negativní pokyn vydal.
- (4) Nevezme-li vedoucí státní zástupce nebo jím pověřený státní zástupce pokyn po jeho odmítnutí zpět, předloží věc nejbližší vyššímu státnímu zastupitelství se svým stanoviskem.
- (5) Nejbližší vyšší státní zastupitelství věc přezkoumá a pokyn v namítané části buď potvrdí anebo jej zruší a věc vrátí zpět nejbližší nižšímu státnímu zastupitelství k dalšímu řízení. Negativní pokyn zruší, jestliže nebyly dány důvody pro jeho vydání nebo takový pokyn nemá požadované náležitosti. Vedoucí státní zástupce nižšího státního zastupitelství i státní zástupce, který pokyn odmítl splnit, jsou rozhodnutím nejbližší vyššího státního zastupitelství vázáni. Splnění pokynu, který byl shledán zákonným nebo odpovídajícím uznávanému výkladu práva, nelze z týchž důvodů znovu odmítnout.
- (6) Je-li splnění pokynu podle odstavce 1 vázáno zákonnou lhůtou, pro kterou musí být pokyn vykonán bezodkladně, státní zástupce je povinen jej splnit. Má-li státní zástupce za to, že jsou dány důvody pro odmítnutí pokynu, je povinen uvést, v čem spatřuje rozpor se zákonem, včetně odkazu na

jeho konkrétní ustanovení, nebo odůvodnit zjevný rozpor s uznávaným výkladem práva, a dále se postupuje podle odstavců 2 a 3. Shledá-li nejbližší státní zastupitelství, že pokyn odporuje zákonu nebo vychází z výkladu, který je v zjevném rozporu s uznávaným výkladem práva, a nejde o případ, kdy by závaznost právního názoru uvedeného v pokynu vyplývala z ustanovení tohoto zákona nebo jiného právního předpisu, přijme opatření k nápravě.

(7) V jednání před soudem není státní zástupce vázán pokynem vedoucího státního zástupce nebo jím pověřeného státního zástupce v případě, že v průběhu jednání dojde ke změně důkazní situace.

§45

Rozvrh práce

(1) V rozvrhu práce státních zástupců vedoucí státní zástupce stanoví rozdělení agendy mezi jednotlivé státní zástupce, pravidla jejich vzájemného zastupování a zásady podepisování důležitých písemností.

(2) Vedoucí státní zástupce nebo jiný jím pověřený státní zástupce může státnímu zástupci odejmout věc a přidělit ji jinému státnímu zástupci,

- a) nemůže-li státní zástupce věc vyřídit z důvodu delší dobu trvající nepřítomnosti; pravidla vzájemného zastupování státních zástupců uvedená v rozvrhu práce státních zástupců tím nejsou dotčena,
- b) je-li státní zástupce, jemuž byla věc přidělena, nečinný nebo se v jeho postupu vyskytují neodůvodněné průtahy a nápravy vad nelze účinně dosáhnout jinak,
- c) jsou-li dány důvody uvedené v § 36 odst. 4,
- d) byla-li provedena kontrola postupu státního zástupce ve věcech, jež vyřizuje, a je-li potřebné přijmout opatření k nápravě zjištěných vad, nebo
- e) vyjde-li dodatečně najevo, že věc měla být podle rozvrhu práce přidělena jinému státnímu zástupci.

(3) Vedoucí státní zástupce nebo jím pověřený státní zástupce si může vyřízení věci přidělené jinému státnímu zástupci z důležitých důvodů vyhradit. Důvody pro takové opatření uvede ve spisu státního zastupitelství. Takto vyhrazenou věc je povinen vyřídit sám.

§46

Výroční zprávy vedoucích státních zástupců

(1) Vedoucí okresních (obvodních, územního) a krajských státních zastupitelství a Speciálního státního zastupitelství předkládají svým přímým nadřízeným po skončení kalendářního roku výroční zprávy o činnosti a výsledcích, jejichž obsahovou strukturu určí nejvyšší státní zástupce pokynem obecné povahy, a to:

- a) okresní (obvodní, územní) státní zástupci předloží zprávy za uplynulý rok vedoucím krajských státních zastupitelství do 31. ledna kalendářního roku
- b) krajské státní zástupci, městský státní zástupce v Praze a vedoucí Speciálního státního zastupitelství předloží zprávy nejvyššímu státnímu zástupci do konce února následujícího kalendářního roku

(2) Nejvyšší státní zástupce předkládá nejpozději do 30. dubna kalendářního roku prostřednictvím ministra spravedlnosti vládě výroční zprávu za uplynulý kalendářní rok o činnosti a výsledcích Nejvyššího státního zastupitelství a celé soustavy státního zastupitelství zvlášť.

ČÁST DEVÁTÁ

Oprávnění nejvyššího státního zástupce

§47

Základní oprávnění nejvyššího státního zástupce

(1) Nejvyšší státní zástupce zastupuje soustavu státního zastupitelství navenek.

(2) Nejvyšší státní zástupce vydává základní vnitřní organizační normy státního zastupitelství, popř. jejich vzory, a to:

- a) Jednací řád státního zastupitelství (po projednání s ministrem spravedlnosti)
- b) Vzorový organizační řád státního zastupitelství
- c) Vzorový pracovní řád státního zastupitelství
- d) Systemizaci služebních míst v soustavě státního zastupitelství (po projednání s ministrem spravedlnosti)
- e) Kariérní řád (po projednání s ministrem spravedlnosti)
- f) Kancelářský řád
- g) Pokyny obecné povahy

(3) Nejvyšší státní zástupce může vydávat pro státní zastupitelství stanoviska ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů při výkonu působnosti státního zastupitelství. Nejvyšší státní zástupce dále může vydávat metodické návody k sjednocení výkonu působnosti státního zastupitelství.

(4) Pokud v souvislosti s výkonem působnosti státního zastupitelství získá nejvyšší státní zástupce poznatky o nejednotnosti postupu a rozhodování soudů, je oprávněn podat předsedovi Nejvyššího soudu ČR podnět k tomu, aby navrhl Nejvyššímu soudu ČR zaujetí stanoviska k výkladu zákona nebo jiného právního předpisu. Obdobné oprávnění má nejvyšší státní zástupce i vůči předsedovi Nejvyššího správního soudu.

(5) Nejvyšší státní zástupce vykonává další oprávnění podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu.

§48

Kontrola skončené věci

(1) Nejvyšší státní zástupce může Nejvyššímu státnímu zastupitelství nařídit provedení kontroly skončené věci, v níž je u kteréhokoli státního zastupitelství vedeno trestní řízení pro zločin s horní hranicí trestní sazby vyšší než 5 let. Provedení takové kontroly je oprávněn nařídit též tehdy, pokud by postupem státního zastupitelství byl nebo mohl být závažným způsobem dotčen veřejný zájem a nepřichází v úvahu provedení opatření v rámci výkonu dohledu nebo řídicích a kontrolních oprávnění vedoucího státního zástupce. Podle výsledků kontroly lze zrušit vadná rozhodnutí státního zástupce a nařídit obnovu řízení, pro které může Nejvyšší státní zastupitelství předepsat procesní postup, vyslovit závazný právní názor nebo učinit jiná závazná opatření k nápravě. Nejvyšší státní zastupitelství ale nemůže nahradit vadné rozhodnutí státního zástupce svým vlastním.

(2) Za účelem provedení kontroly skončené věci může státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství vyžadovat od nižších státních zastupitelství spisy, dokumenty a zprávy a provádět prověrky.

(3) Státní zastupitelství, které bylo činné ve věci, v níž byla provedena kontrola skončené věci, je povinno Nejvyšší státní zastupitelství informovat o tom, jaká opatření byla učiněna a s jakým výsledkem byla věc skončena.

§ 49

Zrušení nezákonného příkazu k zachování právních předpisů

(1) Státní zástupce, který při výkonu dozoru nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se v souladu se zákonem omezuje osobní svoboda, vydal příkaz k zachování právních předpisů nebo nařízení propuštění osoby z takového zařízení, je povinen jej neprodleně po jeho vydání doručit Nejvyššímu státnímu zastupitelství.

(2) Nejvyšší státní zástupce může ve lhůtě 3 měsíců ode dne doručení příkazu nebo nařízení uvedeného v odstavci 1 Nejvyššímu státnímu zastupitelství tento příkaz nebo nařízení zrušit. Pro účely tohoto oprávnění nejvyššího státního zástupce je Nejvyšší státní zastupitelství oprávněno vyžadovat od nižších státních zastupitelství spisy, dokumenty a zprávy a provádět prověrky. K ověření zákonnosti příkazu nebo nařízení může provádět prověrky i v zařízení, v němž se omezuje osobní svoboda.

(3) Pokud podle povahy věci přichází v úvahu opětovné vydání příkazu uvedeného v odstavci 1, nejvyšší státní zástupce současně se zrušením příkazu věc vrátí státnímu zastupitelství, jehož státní zástupce nezákonný příkaz vydal; státní zástupce je vázán právním názorem nejvyššího státního zástupce a je povinen provést úkony a doplnění příkazu, jejichž provedení nejvyšší státní zástupce nařídil.

(4) Nejvyšší státní zástupce může pozastavit výkon příkazu uvedeného v odstavci 1 do doby rozhodnutí o zrušení příkazu. Nerozhodne-li pak nejvyšší státní zástupce ve lhůtě uvedené v odstavci 2 o zrušení příkazu, příkaz se provede.

ČÁST DESÁTÁ

Právní prostředky zajišťující činnost státního zastupitelství a pravidla součinnosti s jinými orgány

§50

Zapůjčování spisů a dokumentů a povinnost součinnosti

(1) Ministerstva a jiné orgány veřejné moci jsou povinny státnímu zastupitelství při výkonu jeho působnosti v konkrétní věci bez průtahů zapůjčovat na nezbytnou dobu spisy a dokumenty. Odklad zapůjčení spisů a dokumentů je přípustný pouze v případě, že by okamžitým vyhověním došlo k závažnému narušení činnosti vydávajícího orgánu. Státní zástupci mají právo v mezích výkonu působnosti státního zastupitelství do zapůjčených spisů a dokumentů nahlížet a pořizovat z nich opisy, výpisy a kopie.

(2) Ministerstva a jiné orgány veřejné moci jsou povinny bez průtahů vyhovět žádostem státního zastupitelství činěným v mezích jeho působnosti a podávat mu potřebná vysvětlení. Peněžité plnění za vyřízení žádosti přísluší, jen pokud to stanoví jiný právní předpis.

(3) Pro účely výkonu oprávnění podat soudu návrh na zahájení řízení nebo žalobu podle jiného právního předpisu jsou státní zastupitelství a nejvyšší státní zástupce oprávněni

- a) provádět potřebná zjištění u orgánů veřejné moci, a to i nad rámec oprávnění vyplývajících z odstavců 1 a 2, zejména mohou vstoupit po předchozím vyrozumění do sídla příslušného orgánu veřejné moci nebo do jiných objektů, pokud je to s ohledem na povahu zjišťovaných skutečností potřebné, požadovat na místě předložení spisů nebo podání vysvětlení nebo vyjádření,
- b) dát podnět k provedení kontroly kontrolnímu orgánu, který je příslušný vykonávat kontrolu v oblasti, již se oprávnění státního zastupitelství podat návrh na zahájení řízení nebo žalobu týká, nebo
- c) dát podnět k provedení kontroly Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.
- d) povinnosti podle odstavců 1 a 2 a podle odstavce 3 písm. a) se vztahují i na právnické osoby; na fyzické osoby se vztahují v rozsahu, ve kterém je jim jiným právním předpisem svěřen výkon státní správy nebo ve kterém vykonávají podnikatelskou činnost

(4) Soudy jsou povinny umožnit státnímu zastupitelství při výkonu jeho působnosti nahlížet do soudních spisů a pořizovat si z nich opisy, výpisy a kopie. Pokud státní zastupitelství při výkonu své působnosti požádá soud o zapůjčení spisu, soud může jeho žádost odmítnout, jen pokud jsou k tomu závažné důvody, zejména pokud státní zástupce požádá o zapůjčení spisu v probíhajícím řízení

(5) Ustanoveními odstavců 1 až 5 nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů o ochraně utajovaných informací, ochrana obchodního tajemství ani ochrana zákonem uložené nebo uznané povinnosti mlčenlivosti. Za zákonem uznanou povinnost mlčenlivosti se pro účely tohoto zákona nepovažuje taková povinnost, jejíž rozsah není vymezen zákonem, ale vyplývá z právního úkonu učiněného na základě zákona.

§51

Podání vysvětlení

(1) Pokud jiný právní předpis nestanoví jinak, je každý povinen dostavit se na výzvu ke státnímu zastupitelství a podat zde potřebné vysvětlení. O obsahu vysvětlení a o průběhu tohoto úkonu se sepíše záznam, jehož kopii obdrží osoba podávající vysvětlení.

(2) Vysvětlení nelze požadovat o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných jiným právním předpisem od toho, kdo je povinen je zachovat v tajnosti, nebo od toho, kdo by vysvětlením porušil jinou zákonem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl těchto povinností zproštěn tím, kdo je k tomu podle jiného právního předpisu oprávněn.

(3) Vysvětlení může odepřít osoba, která by tím sebe nebo osobu blízkou vystavila nebezpečí postihu za přešůpek nebo za jiný správní delikt, postihu za kárné provinění nebo nebezpečí trestního stíhání. Státní zastupitelství je oprávněno důvodnost odepření přezkoumat, zda není v rozporu s účelem, pro který je vysvětlení požadováno.

(4) Kdo se dostaví na výzvu podle odstavce 1, má nárok na náhradu prokázaného ušlého výdělku a na náhradu výdajů za podmínek a ve výši stanovených jiným právním předpisem. Tuto náhradu poskytuje stát prostřednictvím státního zastupitelství, které výzvu vydalo. Nárok na náhradu nemá ten, kdo byl státním zastupitelstvím vyzván k podání vysvětlení v důsledku vlastního protiprávního jednání nebo kdo podává vysvětlení výhradně ve vlastním zájmu.

(5) Nárok na náhradu uvedenou v odstavci 4 zaniká, pokud nebyl uplatněn ve lhůtě 3 dnů ode dne podání vysvětlení; o tom musí být osoba, již nárok na náhradu vznikl, poučena.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nepoužijí, pokud se na postup státního zastupitelství při požadování vysvětlení vztahuje jiný právní předpis.

§52

Pořádková pokuta

(1) Tomu, kdo bez dostatečné omluvy nevyhoví výzvě státního zastupitelství podle § 51 odst. 1, může státní zastupitelství uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč, popřípadě může nařídit jeho předvedení. Pořádkovou pokutu je možno uložit i opakovaně.

(2) Proti rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Stížnost lze podat u státního zastupitelství, které pořádkovou pokutu uložilo, ve lhůtě 3 dnů od doručení rozhodnutí o uložení pokuty. Jestliže státní zastupitelství stížnosti samo nevyhoví, předloží ji bezodkladně k rozhodnutí nejbližší vyššímu státnímu zastupitelství nebo nejvyššímu státnímu zástupci, uložilo-li pořádkovou pokutu Nejvyšší státní zastupitelství.

(3) Na oznamování rozhodnutí o pořádkové pokutě, běh lhůt, určení náležitostí písemného vyhotovení takového rozhodnutí, rozhodování o stížnosti proti němu a na předvedení osoby se jinak užijí obdobně ustanovení trestního řádu.

(4) Pravomocné rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty je vykonatelné uplynutím lhůty k plnění. Při správě placení této pokuty se postupuje podle daňového řádu.

§53

Odborné vyjádření, přibrání znalce a tlumočníka

(1) Je-li k objasnění okolností důležité pro postup státního zastupitelství při výkonu působnosti podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu potřeba odborných znalostí, státní zastupitelství může vyžádat odborné vyjádření znalce nebo fyzické nebo právnické osoby, která má potřebné odborné předpoklady.

(2) Nepostačuje-li vyžádání odborného vyjádření podle odstavce 1, může státní zastupitelství přibrat znalce.

(3) Je-li třeba přetlumočit obsah písemnosti nebo vysvětlení, státní zastupitelství může přibrat tlumočníka.

(4) Na postup při podávání odborného vyjádření, výběru znalce a tlumočníka, na důvody jejich vyloučení a poskytování odměny za znalecký posudek nebo úkon tlumočníka se přiměřeně užije trestní řád.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 se nepoužijí, pokud státní zastupitelství postupuje při vyžadování odborných vyjádření a přibrání znalců a tlumočnicků podle jiného právního předpisu.

§54

Přijímání a vyřizování podání

(1) Podání se posuzuje podle obsahu v souladu se záměrem, s kterým je podatel předložil. Posouzením podle obsahu nesmí být zmařen účel, pro který podatel podání předložil.

(2) Podání lze učinit písemně nebo ústně do protokolu. Písemné podání se činí v listinné podobě nebo v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě, na technickém nosiči dat, nebo telefaxem. Podání v elektronické podobě činěné prostřednictvím veřejné datové sítě se činí do datové schránky nebo elektronickou poštou elektronicky podepsané podle jiného právního předpisu.

(3) Z podání musí být patrné, kdo je podáván, které věci se týká, čeho a z jakých důvodů se podatel po státním zastupitelství domáhá. Nemá-li podání některou z uvedených náležitostí a není-li ani po upozornění ve stanovené lhůtě podatelem doplněno, státní zastupitelství je přešetří jen tehdy, pokud obsahuje dostatečné údaje pro to, aby jeho obsah bylo možno prověřit, jinak je bez opatření založí.

(4) Není-li vyřízení podání v působnosti státního zastupitelství, jemuž bylo učiněno, a je-li z podání zřejmé, že k jeho vyřízení je příslušný jiný orgán veřejné moci, státní zastupitelství neprodleně podání zašle podateli a vyrozumí jej o tom, kdo je příslušný k vyřízení podání. Jestliže z obsahu podání příslušnost nevyplývá a jeho obsah zjevně nesouvisí s činností státního zastupitelství, státní zastupitelství o tom podatele vyrozumí a podání založí

(5) Obsahuje-li podání potřebné náležitosti a jeho vyřízení je v působnosti státního zastupitelství, jemuž bylo učiněno, státní zastupitelství jeho důvodnost přezkoumá. Zjistí-li porušení zákona nebo jiného právního předpisu, přijme v rámci své působnosti příslušná opatření ke zjednání nápravy, jinak, nepřijme-li jiné opatření, podání pro nedůvodnost založí a podatele o tomto vyrozumí.

(6) Státní zastupitelství je povinno o způsobu vyřízení podání podatele vyrozumět nejpozději do 30 dnů od doručení nebo postoupení podání. Tuto lhůtu může vedoucí státního zastupitelství prodloužit z důležitých důvodů, zejména pokud v jejím průběhu nelze získat podklady potřebné pro vyřízení podání; o prodloužení lhůty je třeba podatele písemně vyrozumět.

(7) Ustanovení odstavců 3 až 6 se nevztahují na podněty k výkonu dohledu, na stížnosti na chování nebo na průtahy a na podání činěná státnímu zastupitelství podle jiného právního předpisu.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Zpracovávání informací státními zastupitelstvími

§55

Poskytování informací v soustavě státního zastupitelství

(1) Státní zastupitelství si vzájemně poskytují informace, které potřebují k výkonu své působnosti; důvod vyžádání informace se v žádosti o poskytnutí informace vždy uvede. Informací se pro tyto účely rozumí údaje o postupu státního zastupitelství při výkonu jeho působnosti v určité věci nebo v určitých věcech a údaje, které v této souvislosti státní zastupitelství zjistilo. S právem vyžadovat informace není spojeno právo jakkoli nepřipustně zasahovat do postupu ve věci, v níž se informace vyžadují, nejde-li současně o výkon dohledu nebo výkon oprávnění nejvyššího státního zástupce podle tohoto zákona.

(2) V trestním řízení se informace podle odstavce 1 po nezbytně nutnou dobu výjimečně neposkytne, jestliže to vyžaduje povaha a závažnost věci a nezbytnost nezpřístupňovat informace o postupu v takové věci dalším osobám. O dočasném neposkytnutí informace sepíše státní zastupitelství, jež by informaci mělo poskytnout, záznam, který založí do spisu. Po nezbytně nutnou dobu se takové informace nezařazují ani do rejstříků a evidenčních pomůcek státního zastupitelství.

(3) Nejvyšší státní zastupitelství je při výkonu své působnosti oprávněno vyžádat si od kteréhokoli státního zastupitelství zvláštní zprávu.

(4) Krajské státní zastupitelství a Speciální státní zastupitelství si může zvláštní zprávu vyžádat i samostatně; o vyžádání zvláštní zprávy informuje Nejvyšší státní zastupitelství. Oprávnění krajských státních zastupitelství a Speciálního státního zastupitelství vůči okresním státním zastupitelstvím při výkonu dohledu tím nejsou dotčena.

(5) Nejvyšší státní zastupitelství při zajišťování výkonu oprávnění a povinností nejvyššího státního zástupce může provádět potřebná zjištění u kteréhokoli nižšího státního zastupitelství, které je povinno mu na jeho žádost poskytnout požadovanou součinnost. Přitom může zejména požadovat předložení spisů vedených u nižších státních zastupitelství, nahlížet do nich, pořizovat z nich opisy a výpisy a

vyžadovat informace a nezbytná vysvětlení. Zjištění může být prováděno též ve věcech týkajících se jednotného výkonu spisové služby státního zastupitelství. Pokud se zjištění přímo nezúčastnil vedoucí státní zástupce nebo jím pověřený státní zástupce příslušného státního zastupitelství, Nejvyšší státní zastupitelství výsledky zjištění příslušnému vedoucímu státnímu zástupci oznámí.

(6) Nejvyšší státní zastupitelství není oprávněno zasahovat do způsobu vyřizování věci, která nebyla pravomocně skončena, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak.

§56

Předávání osobních údajů státním zastupitelstvím

K předání osobních údajů do ciziny podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu nebo podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, se vyžaduje povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů.

§57

Centrální evidence stíhaných osob

(1) Nejvyšší státní zastupitelství vede centrální evidenci stíhaných osob, která obsahuje osobní údaje vztahující se k osobám, proti kterým se trestní řízení vede, k poškozeným, popřípadě k dalším osobám na trestním řízení zúčastněným a dále údaje k trestným činům, které byly nebo měly být spáchány, a údaje s tím bezprostředně související.

(2) Centrální evidence stíhaných osob není veřejně přístupná. Přístup do centrální evidence stíhaných osob mají pouze státní zastupitelství, soudy, ostatní orgány činné v trestním řízení a Probační a mediační služba, a to pro účely trestního řízení. Pro účely plnění úkolů v Eurojustu má přístup do centrální evidence stíhaných osob také národní člen Eurojustu. Pro účely plnění úkolů podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních lze údaje z centrální evidence stíhaných osob v nezbytném rozsahu poskytnout na vyžádání též ministerstvu.

(3) Osobní údaje vedené v centrální evidenci stíhaných osob se zlikvidují

a) po uplynutí 3 let od právní moci usnesení o odložení nebo odevzdání věci, jde-li o osobní údaje osob vedené v řízení, ve kterých nebylo zahájeno trestní stíhání nebo usnesení o zahájení trestního stíhání bylo zrušeno a věc byla odložena nebo odevzdána, nebo

b) po uplynutí skartační lhůty podle jiného právního předpisu v ostatních případech.

§58

Poskytování údajů ze základního registru obyvatel a z agendových informačních systémů

(1) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů ze základního registru obyvatel tyto referenční údaje:

a) příjmení,

b) jméno, popřípadě jména,

c) adresa místa pobytu a adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,

d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,

e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den,

který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje o státních občanech České republiky a bývalých státních občanech, kteří pozbyli státní občanství České republiky:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se občan narodil,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu, počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- h) zákaz pobytu, místo zákazu pobytu a doba jeho trvání,
- i) omezení ve svéprávnosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka; nebylo-li opatrovníkovi rodné číslo přiděleno, datum, místo a okres narození; je-li opatrovníkem ustanoven orgán místní správy, název a adresa sídla, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození; je-li jiným zákonným zástupcem dítěte právnická osoba, název a adresa sídla,
- j) rodinný stav, datum, místo a okres uzavření manželství, došlo-li k uzavření manželství mimo území České republiky, místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o určení, zda tu manželství je či není, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- k) datum a místo vzniku registrovaného partnerství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti registrovaného partnerství nebo o určení, zda tu registrované partnerství je či není, datum zániku registrovaného partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který registrovaný partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení registrovaného partnerství,
- l) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo registrovaného partnera; je-li manželem nebo registrovaným partnerem osoba, která nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a datum jeho narození,
- m) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo dítěte; je-li dítě cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a datum jeho narození,

m) o osvojení údaje v rozsahu

1. stupeň osvojení,
2. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence,
3. původní a nové rodné číslo osvojence,
4. datum, místo a okres narození,
5. rodná čísla osvojitelů; v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození osvojitelů,
6. rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,

n) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,

o) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, poskytně se datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,

r) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který občan nepřežil,

s) záznam o poskytnutí údajů.

(3) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje o cizincích, kteří jsou obyvateli:

- a) jméno, popřípadě jména,
- b) příjmení,
- c) rodné číslo; pokud nebylo přiděleno, datum narození.

(4) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů z registru rodných čísel tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) v případě změny rodného čísla původní rodné číslo,
- d) den, měsíc a rok narození,
- e) místo a okres narození; u fyzické osoby narozené v cizině stát, na jehož území se narodila.

(5) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů z informačního systému evidence občanských průkazů tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) místo a okres narození, v případě narození v cizině místo a stát,
- d) číslo, popřípadě série občanského průkazu,

- e) datum vydání a datum převzetí občanského průkazu, označení úřadu, který občanský průkaz vydal,
- f) datum skončení platnosti občanského průkazu,
- g) čísla, popřípadě série ztracených, odcizených, zničených nebo neplatných občanských průkazů a datum ohlášení ztráty, odcizení, nebo zničení občanského průkazu,
- h) čísla vydaných potvrzení o občanském průkazu, doba jejich platnosti a označení úřadu, který je vydal.

(6) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů z informačního systému evidence cestovních dokladů tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo,
- b) místo a okres narození, v případě narození v cizině stát narození,
- c) číslo a druh vydaného cestovního dokladu,
- d) datum vydání cestovního dokladu,
- e) datum převzetí cestovního dokladu,
- f) datum skončení platnosti cestovního dokladu,
- g) označení orgánu, který cestovní doklad vydal,
- h) o ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladech číslo, druh, datum vydání a datum skončení platnosti ztraceného, odcizeného nebo neplatného cestovního dokladu a datum a místo ohlášení jeho ztráty nebo odcizení.

(7) Státní zastupitelství využívá pro výkon působnosti podle tohoto zákona a jiných právních předpisů z informačního systému cizinců tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu,
- h) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
- i) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
- j) zákaz pobytu, místo zákazu pobytu a doba jeho trvání,
- k) omezení ve svéprávnosti,
- l) správní vyhoštění a dobu, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
- m) rodinný stav, datum a místo uzavření manželství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o určení, zda tu manželství je či není, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů

za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,

- n) datum a místo vzniku registrovaného partnerství, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti registrovaného partnerství nebo o určení, zda tu registrované partnerství je či není, datum zániku registrovaného partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který registrovaný partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení registrovaného partnerství,
- o) jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a jeho rodné číslo; je-li manžel nebo registrovaný partner cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- p) jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte, pokud je cizincem, a jeho rodné číslo; v případě, že dítěti nebylo rodné číslo přiděleno, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- q) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce, pokud jsou cizinci, a jejich rodné číslo; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození,
- r) o osvojení, pokud je cizincem,
  - 1. stupeň osvojení,
  - 2. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení osvojence,
  - 3. původní a nové rodné číslo osvojence,
  - 4. datum a místo narození,
  - 5. rodná čísla osvojitelů; v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození osvojitele,
  - 6. rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, údaje o jejich jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození; tyto údaje se neposkytují, pokud se jedná o osvojence narozeného ženě s trvalým pobytem v České republice, která jej porodila a písemně požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení,
- s) vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
- t) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného, datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí, den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil, jméno, popřípadě jména, příjmení zletilého nezaopatřeného dítěte cizince s povolením k pobytu na území České republiky,
- u) nezletilého cizince, který byl cizinci s povolením k pobytu na území České republiky nebo jeho manželou rozhodnutím příslušného orgánu svěřen do náhradní rodinné péče, nebo který byl cizincem s povolením k pobytu na území České republiky nebo jeho manželem osvojen anebo jehož poručníkem nebo manželem jeho poručníka je cizinec s povolením k pobytu na území České republiky

v) osamělého cizince staršího 65 let nebo bez ohledu na věk cizince, který se o sebe nedokáže ze zdravotních důvodů sám postarat, jde-li o sloučení rodiny s rodičem nebo dítětem s povolením k pobytu na území České republiky,

w) cizince, který je nezaopatřeným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takovým příbuzným manžela občana Evropské unie,

x) rodiče nezletilého cizince, kterému byl udělen azyl podle jiného právního předpisu, a jeho rodné číslo; jde-li o cizince, kteří nemají přiděleno rodné číslo, jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození.

y) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel, informačního systému evidence občanských průkazů, informačního systému evidence cestovních dokladů nebo z informačního systému cizinců pouze, pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav. Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje se poskytují v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup.

ČÁST DVANÁCTÁ

Informační politika státního zastupitelství vůči orgánům veřejné moci a vůči veřejnosti

§59

Informování ministerstva

Státní zastupitelství poskytují informace jiným orgánům veřejné moci, pokud je potřebují k výkonu své působnosti. Informační povinnost vůči ministerstvu spravedlnosti je v zásadě dána ustanovením §1 odst. 3 tohoto zákona. Požadavkům ministra spravedlnosti, co do rozsahu a struktury informací státního zastupitelství vyhoví v mezích ustanovení §1 odst. 3 tohoto zákona, protože jde o požadavek nadřízeného orgánu. V ostatních případech, nevyplývá-li rozsah poskytnutých informací z právního předpisu, stanoví je státní zastupitelství s přihlédnutím k požadovanému účelu a ochraně údajů, kterou je povinno zajistit v zájmu splnění účelu řízení, které vede.

§60

Informování dalších orgánů veřejné moci

(1) Státní zastupitelství prostřednictvím nejvyššího státního zástupce poskytují informace v nezbytném rozsahu předsedovi vlády, je-li zjevné, že je nebo může být závažným způsobem dotčen důležitý zájem obrany, bezpečnosti, mimořádně závažný zájem ekonomický nebo zahraniční nebo jiný obdobný zájem České republiky; za tím účelem může nejvyšší státní zástupce požadovat informace u kteréhokoli nižšího státního zastupitelství.

(2) Státní zastupitelství zpravidla prostřednictvím nejvyššího státního zástupce nebo ministra spravedlnosti poskytují v nezbytném rozsahu informace Parlamentu, a to výborům Poslanecké sněmovny nebo Senátu a vyšetřovací komisi Poslanecké sněmovny, v rozsahu a způsobem stanovenými jinými právními předpisy; povinnost mlčenlivosti podle tohoto zákona tím není dotčena.

§61

Poskytování utajovaných informací státními zastupitelstvími

Státní zastupitelství mohou s předchozím souhlasem Národního bezpečnostního úřadu při plnění svých úkolů v rámci působnosti stanovené zákonem poskytovat do ciziny utajované informace. Poskytování utajovaných informací se uskutečňuje prostřednictvím Ústředního registru utajovaných informací podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací

§62

Zapůjčování spisů státního zastupitelství

(1) Spisy státního zastupitelství lze se souhlasem vedoucího státního zástupce výjimečně zapůjčit jinému orgánu veřejné moci, potřebuje-li je k plnění svých úkolů v trestním nebo v jiném než trestním řízení. Nejsou-li tyto spisy ještě vyřízeny, lze je zapůjčit jen na nezbytně nutnou dobu.

(2) Se souhlasem vedoucího státního zástupce lze spisy zapůjčit i k vědeckým a výzkumným účelům, pro účely studia vyšších soudních úředníků a vyšších úředníků státního zastupitelství, odborné přípravy justičních čekatelů a čekatelů státního zastupitelství, asistentů soudců a asistentů státních zástupců, popřípadě probačních úředníků a asistentů probačních úředníků, a odborné praxe studentů vysokých škol.

(3) Při zapůjčování spisů je nutné učinit takové opatření, aby byla zachována tajnost utajovaných informací chráněných jiným právním předpisem a údajů, na které se vztahuje státem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti.

§63

Nahlížení do osobního spisu

(1) Do spisu, který se vede o služebním poměru státního zástupce (dále jen „osobní spis“), mohou nahlížet jen vedoucí státní zástupce nebo jím pověřený státní zástupce.

(2) Osobní spis může být zapůjčen ministerstvu jen k plnění jeho úkolů jako ústředního orgánu správy státního zastupitelství nebo Národnímu bezpečnostnímu úřadu pro účely řízení o bezpečnostní prověrce.

(3) Státní zástupce je oprávněn kdykoli nahlížet do svého osobního spisu, činit si z něho výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie osobního spisu nebo jeho části.

§64

Zásady informování veřejnosti

(1) Státní zastupitelství poskytuje veřejnosti včetně sdělovacích prostředků pouze ověřené objektivní informace bez údajů, jež by mohly použít strany trestního řízení pro uzpůsobení své taktiky.

(2) Informace poskytují vedoucí státní zástupci nebo jimi pověření mluvčí; státní zástupce, činný v přiděleném případě, smí poskytovat informace jen s předchozím souhlasem představeného.

(3) Státní zastupitelství se zdrží podávání informací a komentářů, jež by mohly ovlivnit postoje veřejnosti nebo soudů k stranám řízení.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Správa státního zastupitelství

§65

Úkoly správy státního zastupitelství

(1) Úkolem správy státního zastupitelství je vytvářet státnímu zastupitelství a státním zástupcům podmínky k řádnému výkonu jejich působnosti, zejména po stránce personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovně vzdělávací, a dohlížet způsobem a v mezích stanovených tímto zákonem na řádné plnění úkolů svěřených státnímu zastupitelství.

(2) Výkon správy státního zastupitelství nesmí zasahovat do nezávislého a nestranného výkonu působnosti státního zastupitelství vykonávané státními zástupci.

§66

Orgány správy státního zastupitelství

(1) Ústředním orgánem správy státního zastupitelství je ministerstvo.

(2) Orgány správy státního zastupitelství jsou vedoucí státní zástupci a jejich náměstci.

(3) Správu státního zastupitelství ve věcech majetku státu a státního rozpočtu vykonává ministerstvo vždy prostřednictvím příslušných vedoucích státních zástupců.

§67

Obecná ustanovení o výkonu správy státního zastupitelství

(1) Správu Nejvyššího státního zastupitelství vykonává ministerstvo prostřednictvím nejvyššího státního zástupce.

(2) Správu krajských a okresních státních zastupitelství a Speciálního státního zastupitelství vykonává ministerstvo přímo nebo prostřednictvím příslušných vedoucích státních zástupců; správu okresních (obvodních, územního) státních zastupitelství může vykonávat též prostřednictvím krajských státních zástupců.

(3) Ve věcech správy státního zastupitelství je ministr spravedlnosti přímým nadřízeným vedoucích státních zástupců, odpovědných za výkon správy státního zastupitelství v přidělených jednotkách. Pravomoc uplatňuje zpravidla prostřednictvím pověřených úředníků ministerstva.

(4) Při výkonu kontrolní činnosti ministerstvo a další orgány správy státního zastupitelství postupují podle zákona upravujícího kontrolu.

(5) Vedoucí státní zástupci vykonávají správu státního zastupitelství v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

(6) Náměstci vedoucích státních zástupců a vedoucí poboček státních zastupitelství vykonávají správu státního zastupitelství v rozsahu určeném příslušným vedoucím státním zástupcem; u okresních (obvodních, územního) státních zastupitelství tento rozsah vedoucí státní zástupce stanoví po projednání s nadřízeným státním zástupcem.

(7) Při zachování vlastní odpovědnosti mohou vedoucí státní zástupci pověřit jednotlivými úkony správy státního zastupitelství jiného státního zástupce nebo jiného zaměstnance zařazeného k výkonu práce na státním zastupitelství, v jehož čele stojí.

(8) Při výkonu správy státního zastupitelství jsou vedoucí státní zástupci, jejich náměstci a pověřeni státní zástupci nadřízeni státním zástupcům a ostatním zaměstnancům zařazeným k výkonu práce na státním zastupitelství, v jehož čele stojí; krajské státní zástupci jsou při výkonu správy státního zastupitelství nadřízeni též okresním státním zástupcům. Vedoucí státní zástupci mohou při výkonu správy státního zastupitelství vydávat opatření, která jsou pro podřízené závazná.

§68

Ředitelé správy státních zastupitelství

(1) S výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů oprávněn

pouze vedoucí státní zástupce, zajišťují provoz po stránce hospodářské, materiální a finanční a některé další činnosti související s výkonem správy Nejvyššího státního zastupitelství, Speciálního státního zastupitelství a krajských státních zastupitelství samostatně a s vlastní odpovědností ředitele správy těchto státních zastupitelství; odpovědnost příslušného vedoucího státního zástupce jako orgánu správy státního zastupitelství tím není dotčena. Vedoucí státní zástupce si může vyhradit věci, které rozhoduje přímo. Nerozhodne-li vedoucí státní zástupce jinak, vyřizují ředitele správy personální věci zaměstnanců zařazených k výkonu práce na těchto státních zastupitelství s výjimkou personálních věcí státních zástupců.

(2) Ředitele správ krajských státních zastupitelství plní úkoly podle odstavce 1 též u okresních státních zastupitelství v jejich obvodu.

(3) Na obsazení funkce ředitele správy státního zastupitelství vypisuje Nejvyšší státní zastupitelství výběrové řízení. Ředitele, vzešlého z výběrového řízení, jmenuje a odvolává příslušný vedoucí státní zástupce státního zastupitelství, v kterém bude působit. Funkce ředitele správy státního zastupitelství je vykonávána v pracovním poměru.

§69

Působení ministerstva jako orgánu správy státního zastupitelství

Ministerstvo spravedlnosti vykonává správu státního zastupitelství tím, že

- a) zajišťuje chod státních zastupitelství po stránce organizační, zejména zajišťuje finanční prostředky ze státního rozpočtu, pečuje o materiální zabezpečení státního zastupitelství, provádí administrativní a organizační úkony, vyplývající z ustanovení tohoto zákona a řídí investiční akce včetně investorského dozoru
- b) vede seznam státních zástupců, který se zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- c) provádí kontroly hospodaření,
- d) přiděluje Nejvyššímu státnímu zastupitelství, krajským státním zastupitelstvím, Městskému státnímu zastupitelství v Praze a Speciálnímu státnímu zastupitelství v rámci schváleného rozpočtu kapitoly prostředky státního rozpočtu určené na jejich hospodaření (v případě krajského státního zastupitelství včetně prostředků pro okresní státní zastupitelství v jeho obvodu) minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu,
- e) organizuje, řídí a kontroluje výkon správy státních zastupitelství prováděný vedoucími státními zástupci,
- f) vyřizuje stížnosti na chování nebo na průtahy na nejvyššího státního zástupce a přezkoumává vyřízení stížností na chování nebo na průtahy nejvyšším státním zástupcem,
- g) stanoví zásady výběru čekatelů státního zastupitelství a po stránce organizační a metodické řídí jejich přijímání do pracovního poměru,
- h) řídí a organizuje čekatelskou praxi, zejména rozhoduje o započtení doby jiné právnické činnosti do čekatelské praxe,
- i) organizuje a zajišťuje způsobilostní zkoušky,
- j) organizuje a řídí odborné vzdělávání vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství,

- k) organizuje, metodicky řídí a kontroluje zabezpečení úkolů obranného a civilního nouzového plánování, ochrany utajovaných informací, bezpečnosti osob a majetku, požární ochrany a úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „úkoly krizového řízení“),
- l) usměrňuje a řídí využívání informačních technologií,
- m) plní další úkoly při výkonu správy státního zastupitelství vyplývající z právních předpisů.

§70

Správa Nejvyššího státního zastupitelství

Nejvyšší státní zástupce vykonává správu Nejvyššího státního zastupitelství tím, že

- a) po projednání s Poradním sborem zajišťuje chod Nejvyššího státního zastupitelství po stránce personální a organizační, zejména tím, že se podílí prostřednictvím plánu systemizací na obsazování Nejvyššího státního zastupitelství státními zástupci, zajišťuje jeho řádné obsazení ostatními odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci státních zástupců,
- b) v souladu s oprávněními stanovenými tímto zákonem dbá na plynulost řízení u Nejvyššího státního zastupitelství a dohlíží na řádné plnění povinností státních zástupců a dalších zaměstnanců zařazených k výkonu práce na tomto státním zastupitelství,
- c) vyřizuje stížnosti na chování nebo na průtahy a přezkoumává jejich vyřízení krajskými státními zástupci,
- d) dbá o odbornost státních zástupců, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na Nejvyšším státním zastupitelství a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- e) zajišťuje poskytování informací Nejvyšším státním zastupitelstvím podle jiného právního předpisu,
- f) zajišťuje bezpečnost Nejvyššího státního zastupitelství a úkoly krizového řízení,
- g) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo jiné právní předpisy.

§ 71

Systemizace služebních míst

(1) Nejvyšší státní zástupce stanoví po projednání s ministerstvem spravedlnosti systemizaci služebních míst, kterou projedná s Poradním sborem, a pokud jde o obvody krajských státních zastupitelství, o Městské státní zastupitelství v Praze a o Speciální státní zastupitelství, též s příslušnými vedoucími státními zástupci.

(2) Plán systemizací se stanoví na základě celkového objemu potřebných mzdových prostředků a celkového počtu systematizovaných míst stanovených na každý kalendářní rok ministerstvem po projednání s nejvyšším státním zástupcem. V plánu systemizací se provede specifikace struktury profesní skladby pro Nejvyšší státní zastupitelství, pro krajská státní zastupitelství, Městské státní zastupitelství v Praze a pro Speciální státní zastupitelství; počty státních zástupců, čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců pro krajské státní zastupitelství zahrnují i počty státních zástupců, čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců všech okresních státních zastupitelství v obvodu jeho působnosti.

§72

Pokyny obecné povahy nejvyššího státního zástupce

(1) Nejvyšší státní zástupce prostřednictvím pokynů obecné povahy

- a) sjednocuje výkon spisové služby státních zastupitelství,
- b) po projednání s Poradním sborem vydává jednací řád státního zastupitelství, vzorový organizační řád, kancelářský řád, zásady rozdělení specializací státních zástupců a vzorový pracovní řád.
- c) stanoví pravidla ustavení poradních sborů, jejich početnost a jednací řád

(2) K výkonu oprávnění podle odstavce 1 písm. a) může nejvyšší státní zástupce nařídít Nejvyššímu státnímu zastupitelství provedení kontroly výkonu spisové služby u kteréhokoli nižšího státního zastupitelství. O provedení kontroly výkonu spisové služby u některého okresního státního zastupitelství může požádat též nejbližší vyšší krajské státní zastupitelství.

§73

Správa krajských státních zastupitelství a Speciálního státního zastupitelství

(1) Krajský státní zástupce a městský státní zástupce v Praze vykonává správu svého státního zastupitelství a správu okresních státních zastupitelství v jeho obvodu při zachování vlastní odpovědnosti okresního státního zástupce tím, že

- a) po projednání s Poradním sborem zajišťuje jejich chod po stránce personální a organizační, zejména tím, že prostřednictvím své účasti na vypracování plánu systemizací a prostřednictvím plánu rozmístění státních zástupců, jakož i čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství předkládá návrhy na obsazení krajského státního zastupitelství a okresních (obvodních, územních) státních zastupitelství státními zástupci, zajišťuje jejich řádné obsazení odbornými a dalšími zaměstnanci, vyřizuje personální věci státních zástupců krajského státního zastupitelství a v rozsahu jím stanoveném též personální věci státních zástupců okresních státních zastupitelství,
- b) prostředky státního rozpočtu stanovené správcem kapitoly státního rozpočtu rozepisuje pro hospodaření krajského státního zastupitelství a pro hospodaření okresních státních zastupitelství minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly státního rozpočtu,
- c) pro účely rozpočtových opatření a vystavování limitů podle rozpočtových pravidel plní vůči okresním státním zastupitelstvím v jeho obvodu funkci správce kapitoly státního rozpočtu,
- d) v souladu s oprávněními stanovenými tímto zákonem dbá na plynulost řízení u krajského státního zastupitelství a okresních státních zastupitelství, dohlíží na řádné plnění povinností státních zástupců a dalších zaměstnanců zařazených k výkonu práce na těchto státních zastupitelství,

- e) vyřizuje stížnosti na chování nebo na průtahy a přezkoumává jejich vyřízení okresními státními zástupci,
- f) dbá o odbornost státních zástupců, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na krajském státním zastupitelství a okresních státních zastupitelstvích a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- g) s přihlédnutím k vyjádření Justiční akademie zajišťuje výběr čekatelů státního zastupitelství a s vybranými uchazeči uzavírá pracovní smlouvu,
- h) řídí a kontroluje čekatelskou praxi v obvodu krajského státního zastupitelství a její výkon,
- i) kontroluje výkon spisové služby u krajského státního zastupitelství a okresních státních zastupitelství,
- j) zajišťuje poskytování informací krajským státním zastupitelstvím podle jiného právního předpisu,
- k) usměrňuje a kontroluje výkon správy okresních státních zastupitelství prováděný okresními státními zástupci,
- l) zajišťuje bezpečnost krajského státního zastupitelství a úkoly krizového řízení,
- m) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo jiné právní předpisy.

(2) Krajsští státní zástupci stanoví po projednání s příslušnými okresními státními zástupci plán rozmístění státních zástupců, jakož i čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců u krajských státních zastupitelství i okresních státních zastupitelství v obvodu působnosti krajského státního zastupitelství na základě plánu systemizací.

(3) Vedoucí Speciálního státního zastupitelství vykonává správu svého úřadu přiměřeně pravidlům výkonu správy krajského státního zastupitelství.

§74

Správa okresního státního zastupitelství

Okresní státní zástupce v souladu s pokyny krajského státního zástupce vykonává správu okresního státního zastupitelství tím, že

- a) se podílí na zajištění jeho chodu po stránce personální a organizační, zejména navrhuje řádné obsazení svého státního zastupitelství státními zástupci a ostatními zaměstnanci, vyjadřuje se k plánu rozmístění státních zástupců, jakož i čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na jeho státním zastupitelství a vyřizuje v rozsahu stanoveném krajským státním zástupcem personální věci státních zástupců a ostatních zaměstnanců zařazených k výkonu práce na jeho státním zastupitelství,
- b) dbá na plynulost řízení u svého státního zastupitelství a dohlíží na řádné plnění povinností státních zástupců a dalších zaměstnanců zařazených k výkonu práce na tomto zastupitelství,
- c) se podílí na zabezpečování chodu svého státního zastupitelství po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- d) vyřizuje stížnosti na chování nebo na průtahy,
- e) kontroluje výkon spisové služby u svého státního zastupitelství,

- f) dohlíží na čekatelskou praxi po dobu jejího výkonu u jeho státního zastupitelství,
- g) zajišťuje poskytování informací jeho státním zastupitelstvím podle jiného právního předpisu,
- h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo jiné právní předpisy.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

Poradní sbory

§75

Obecné zásady

- (1) Poradní sbory se zřizují na úrovni celé soustavy státního zastupitelství (dále Poradní sbor nejvyššího státního zástupce), dále pro řešení vnitřních záležitostí organizačních složek soustavy při Nejvyšším státním zastupitelství, při krajských státních zastupitelstvích, při Městském státním zastupitelství v Praze a při Speciálním státním zastupitelství. Jejich členové a náhradníci jsou voleni na dobu šesti let v přímých, rovných, tajných volbách, kterých se mohou zúčastnit všichni státní zástupci.
- (2) Členství v poradním sboru je neslučitelné s funkcí vedoucího státního zástupce a náměstka vedoucího státního zástupce
- (3) Stejný státní zástupce nemůže být zvolen členem poradního sboru ve dvou po sobě následujících funkčních obdobích.
- (4) Výkon funkce člena poradního sboru se považuje za výkon funkce státního zástupce.
- (5) Členství v poradním sboru zaniká dnem jmenování do funkce vedoucího státního zástupce nebo náměstka vedoucího státního zástupce, dnem zániku funkce státního zástupce nebo dnem dočasného zproštění výkonu funkce státního zástupce.
- (6) Státní zástupce se může svého členství v poradním sboru vzdát; v takovém případě jeho členství zaniká dnem, kdy bylo oznámení státního zástupce o tom, že se členství vzdává, doručeno poradnímu sboru.
- (7) Členové Poradního sboru nejvyššího státního zástupce jsou voleni ze všech státních zástupců v soustavě.
- (8) Členové Poradního sboru při Nejvyšším státním zastupitelství jsou voleni výlučně ze státních zástupců Nejvyššího státního zastupitelství.
- (9) Členové poradních sborů při krajských státních zastupitelstvích jsou voleni ze státních zástupců příslušného krajského státního zastupitelství a ze státních zástupců podřízených okresních státních zastupitelství.
- (10) Členové Poradního sboru při Speciálním státním zastupitelství jsou voleni výlučně ze státních zástupců Speciálního státního zastupitelství.
- (11) V čele poradního sboru stojí předseda a místopředseda, které členové sboru zvolí ze svého středu. Jejich funkční období trvá šest let.
- (12) Zasedání poradního sboru svolává jeho předseda nejméně 1x za pololetí, jinak dle potřeby.

§76

Ustavení poradních sborů

Nejvyšší státní zástupce stanoví pokynem obecné povahy početnost jednotlivých poradních sborů a

pravidla pro jejich zřizování a volbu členů a náhradníků.

§77

Působnost poradních sborů

(1) Poradní sbory se podílí na zajišťování řádného chodu státního zastupitelství zejména tím, že v případech stanovených tímto zákonem

- a) V obvodu své působnosti projednávají návrhy na jmenování a odvolání vedoucích státních zástupců a jejich náměstků a vedoucího Speciálního státního zastupitelství a jeho náměstků, návrhy na jmenování státních zástupců, návrhy na přeložení státního zástupce bez jeho souhlasu nebo žádosti, jakož i návrhy na přeložení čekatele státního zastupitelství bez jeho souhlasu,
- b) Poradnímu sboru nejvyššího státního zástupce je vyhrazeno projednání návrhů pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce, jimiž se vydává jednací řád, vzorový organizační řád státního zastupitelství, stanoví zásady rozdělení specializací státních zástupců, kritéria hodnocení profesního růstu státních zástupců a vydává vzorový pracovní řád
- c) Poradní sbory projednávají plány systemizací a plány rozmístění státních zástupců, čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státním zastupitelství v obvodech krajských státních zastupitelství.
- d) Poradní sbory jsou místem veřejné obhajoby státních zástupců a vedoucích státních zástupců, navržených v kárném řízení na zbavení postavení státního zástupce nebo na odvolání z funkce, popř. na které má být podána kárná žaloba. Poradní sbor vyslechne jejich obhajobu, ke které vydá neveřejné doporučení vedoucímu státnímu zástupci, jenž vede řízení proti obviněnému státnímu zástupci. Názor Poradního sboru vedoucího státního zástupce nezavazuje.

(2) Úkony uvedené v odstavci 1 nelze provést, nebyly-li projednány s Poradním sborem; nevyjádří-li se však Poradní sbor k návrhu na projednání takového úkonu do 30 dnů od jeho postoupení Poradnímu sboru, platí, že návrh byl projednán a stanovisko Poradního sboru je kladné. Poradní sbor ale nesmí upustit od projednání obhajoby kárně obviněného státního zástupce nebo vedoucího státního zástupce.

(3) Poradní sbor se může vyjadřovat k

- a) otázkám týkajícím se personálního obsazení soustavy státního zastupitelství,
- b) výsledkům služebního hodnocení státního zástupce, který o vyjádření požádá
- c) výsledkům posuzování profesního růstu státních zástupců, pokud státní zástupce nesouhlasí s hodnocením a jeho námitkám nebude vyhověno,
- d) obsahové náplni a provádění čekatelské praxe,
- e) obsahové náplni a formám odborného vzdělávání státních zástupců, čekatelů státního zastupitelství, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců, včetně podávání tematických návrhů pro plán výchovy, a
- f) návrhům právních předpisů týkajících se činnosti státního zastupitelství.

(4) Vedoucí státní zástupci informují poradní sbory o výsledcích činnosti státního zastupitelství a záměrech do budoucna; členové poradních sborů mají právo se vyjádřit, ale jejich stanoviska nejsou pro vedoucího státního zástupce závazná

- (5) Zvolení zástupci poradních sborů jsou vysíláni v rozsahu stanoveném tímto zákonem do výběrových, zkušebních a kárných komisí, zřízených dle tohoto zákona.
- (6) Vyjádření nebo stanovisko Poradního sboru se může zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup; zveřejnění stanovisek k věcem personální povahy je přípustné jen se souhlasem státního zástupce, jehož věci se stanovisko týká.

ČÁST PATNÁCTÁ

Čekatelé státního zastupitelství, asistenti státních zástupců, ostatní odborníci, kteří se podílejí na plnění úkonů trestního řízení

§ 78

Čekatelé státního zastupitelství

- (1) Uchazeči o práci státního zástupce jsou přijímáni do pracovního poměru čekatele státního zastupitelství u okresních (obvodních, územního) státních zastupitelství po absolvování nejméně tříleté praxe v jiném právnickém povolání nebo ve službě v ozbrojeném sboru.
- (2) Do pracovního poměru čekatele státního zastupitelství může být přijat a čekatelskou praxi může vykonávat ten, kdo splňuje předpoklady pro jmenování státním zástupcem, s výjimkou věku, závěrečné zkoušky a souhlasu s přidělením. Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se pracovní poměr čekatele státního zastupitelství zákoníkem práce.
- (3) Odbornou přípravou čekatelů státního zastupitelství na výkon funkce státního zástupce je čekatelská praxe. Doba čekatelské praxe činí 36 měsíců, do této doby se započítává doba dovolené na zotavenou čerpané v době výkonu čekatelské praxe. Nevykonává-li čekatel státního zastupitelství čekatelskou praxi z důvodu překážek v práci na jeho straně nebo jiné omluvené nepřítomnosti v práci, započítají se mu tyto doby do doby čekatelské praxe nejvýše v rozsahu 70 pracovních dnů v každém roce jejího trvání.
- (4) Čekatelská praxe se vykonává v pracovním poměru založeném pracovní smlouvou. Za Českou republiku pracovní smlouvu s čekatelem státního zastupitelství uzavírá a v pracovněprávních vztazích za stát s čekatelem státního zastupitelství jedná příslušné okresní (obvodní, územní) státní zastupitelství.
- (5) Pracovní poměr s čekatelem státního zastupitelství se sjednává na dobu určitou v trvání 40 měsíců. Nedosáhne-li doba čekatelské praxe v době trvání tohoto pracovního poměru délky 36 měsíců, lze s čekatelem státního zastupitelství sjednat prodloužení jeho pracovního poměru o dobu potřebnou k dosažení této délky čekatelské praxe, nejdéle však o 20 měsíců. Pracovní poměr se čekateli státního zastupitelství s jeho souhlasem vždy prodlouží o potřebnou dobu, jestliže nedosáhl doby čekatelské praxe v trvání 36 měsíců pro nepřítomnost v práci v důsledku plnění branné povinnosti nebo z důvodu těhotenství nebo péče o nezletilé dítě.
- (6) Čekatel státního zastupitelství skládá při nástupu do práce do rukou okresního (obvodního, územního) státního zástupce tento slib: „Slibuji, že se budu řídit právním řádem České republiky, svědomitě se připravovat na výkon funkce státního zástupce a že si osvojím zásady etiky výkonu funkce státního zástupce.“
- (7) Čekatel státního zastupitelství je oprávněn provádět jednoduché úkony státního zástupce nebo administrativní činnost pod vedením státního zástupce nebo jiného odborného zaměstnance zařazeného k výkonu práce na státním zastupitelství. V trestním řízení, při výkonu působnosti státního zastupitelství týkající se dozoru nad dodržováním právních předpisů v místech omezení osobní

svobody, jakož i v jiném než trestním řízení, může státní zástupce pověřit čekatele státního zastupitelství, aby jej zastupoval při jednotlivém úkonu. Při tom se přihlíží k délce doby praxe čekatele státního zastupitelství a k dosud získaným zkušenostem i dosahovaným výsledkům.

(8) Čekatel státního zastupitelství je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl při výkonu své činnosti, a to i po skončení pracovního poměru čekatele státního zastupitelství; povinnosti mlčenlivosti může čekatele státního zastupitelství zprostit ze závažných důvodů nejvyšší státní zástupce.

§79

Závěrečná zkouška

(1) Po ukončení čekatelské praxe je čekatel státního zastupitelství povinen se podrobit závěrečné zkoušce, jejímž účelem je ověřit, zda má potřebné vědomosti a je náležitě odborně připraven k zastávání funkce státního zástupce.

(2) Závěrečná zkouška se skládá před zkušební komisí jmenovanou ministrem spravedlnosti. Zkušební komise má 5 členů a skládá se ze státních zástupců, soudců, zaměstnanců zařazených k výkonu práce na ministerstvu a dalších odborníků právní teorie a praxe.

(3) Závěrečná zkouška se skládá z písemné a ústní části. Je zaměřena především na odvětví práva, která státní zastupitelství aplikuje při výkonu své působnosti, a na právní předpisy, které se vztahují k organizaci státního zastupitelství, soudů a k postavení a povinnostem státních zástupců.

(4) Ministerstvo umožní čekateli státního zastupitelství na jeho žádost podanou prostřednictvím příslušného okresního (obvodního, územního) státního zastupitelství do konce třetího měsíce před koncem trvání jeho pracovního poměru vykonat závěrečnou zkoušku; den konání zkoušky určí po ukončení čekatelské praxe, nejpozději týden před skončením pracovního poměru a oznámí ho čekateli státního zastupitelství nejméně tři týdny před konáním závěrečné zkoušky. Brání-li čekateli státního zastupitelství ve vykonání závěrečné zkoušky důležitá překážka, určí ministerstvo jiný den konání zkoušky do 1 měsíce ode dne, kdy se dozvědělo, že překážka odpadla; pracovní poměr čekatele státního zastupitelství se v tomto případě s jeho souhlasem prodlužuje tak, aby skončil uplynutím týdne po dni, který byl stanoven k vykonání závěrečné zkoušky, nejdéle však o 6 měsíců. Čekatel státního zastupitelství má právo na pracovní volno k přípravě na závěrečnou zkoušku, a to v rozsahu 10 pracovních dní před závěrečnou zkouškou; za dobu pracovního volna náleží čekateli státního zastupitelství náhrada platu ve výši průměrného výdělku.

(5) Požádá-li čekatel státního zastupitelství, který neuspěl při závěrečné zkoušce, před skončením pracovního poměru o její opakování, umožní mu ministerstvo závěrečnou zkoušku opakovat do 6 měsíců od podání žádosti; závěrečnou zkoušku lze opakovat pouze jednou. Pracovní poměr čekatele státního zastupitelství se v takovém případě s jeho souhlasem prodlužuje do dne, který byl určen k vykonání opakované závěrečné zkoušky.

(6) Pracovní poměr čekatele státního zastupitelství, který složil závěrečnou zkoušku, lze s jeho souhlasem změnit na pracovní poměr na dobu neurčitou. V případě, že se čekatel státního zastupitelství stal státním zástupcem, pracovní poměr končí dnem, který předchází dni, který byl stanoven jako den k nástupu výkonu této funkce.

(7) Po složení závěrečné zkoušky lze na základě rozhodnutí příslušného krajského státního zástupce čekatele státního zastupitelství přeložit v rámci obvodu krajského státního zastupitelství na jiné okresní (obvodní, zemní) státní zastupitelství bez jeho souhlasu, vyžadují-li to naléhavé potřeby výkonu působnosti určitého státního zastupitelství a přeložení bylo s čekatelem státního zastupitelství projednáno; takto lze přeložit čekatele státního zastupitelství nejdéle na dobu 6 měsíců. Opakované přeložení čekatele státního zastupitelství bez jeho souhlasu je vyloučeno. Jeho přeložení bez jeho

souhlasu se vždy projedná s příslušným poradním sborem. Mimo obvod krajského státního zastupitelství lze čekatela státního zastupitelství přeložit jen s jeho souhlasem.

(8) Za závěrečnou zkoušku se považuje též odborná justiční zkouška a advokátní zkouška.

(9) O uznání jiných zkoušek za závěrečnou zkoušku podle tohoto zákona rozhoduje ministr spravedlnosti.

§80

Asistenti státních zástupců

(1) Nejvyšší státní zástupce má nárok na přidělení systemizovaných míst až tří asistentů. Náměstkovi nejvyššího státního zástupce, řediteli odboru Nejvyššího státního zastupitelství, krajskému státnímu zástupci a vedoucímu Speciálního státního zastupitelství může nejvyšší státní zástupce přidělit po jednom systemizovaném místě asistenta, pokud o to příslušný vedoucí státní zástupce požádá. Systemizované místo asistenta může být v případě potřeby na jeho žádost přiděleno též jinému státnímu zástupci.

(2) Asistenta státního zástupce jmenuje na přidělené systemizované místo a z něj odvolává vedoucí státní zástupce nejbližší vyššího příslušného státního zastupitelství na návrh státního zástupce, o jehož asistenta se jedná. Pouze asistenta nejvyššího státního zástupce jmenuje nejvyšší státní zástupce sám. Na skončení pracovního poměru asistenta státního zástupce se přiměřeně použije § 73a zákoníku práce. Funkce asistenta státního zástupce se považuje za zrušenou, zanikne-li funkce příslušného státního zástupce nebo je-li příslušný státní zástupce dočasně přidělen nebo přeložen k jinému státnímu zastupitelství.

(3) Asistentem státního zástupce může být jmenován bezúhonný občan České republiky, který má vysokoškolské vzdělání získané řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oboru, kterému se má jako asistent věnovat. Podmínku bezúhonnosti nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen.

(4) Asistent státního zástupce je povinen zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po zániku funkce. Této povinnosti jej může zprostit nejvyšší státní zástupce.

(5) Asistent státního zástupce může na základě zmocnění svým představeným vykonávat působnost právního čekatela s výjimkou zastupování státního zástupce před soudem v trestním řízení, jakož i v jiném než trestním řízení. Může vykonávat i další jednotlivé úkony státního zástupce z pověření státního zástupce. Odpovědnost za výstupy z jeho úkonů nese ten, kdo jej zmocnil.

(6) Pracovní poměr asistenta státního zástupce vzniká jmenováním a řídí se zákoníkem práce, nestanoví-li tento zákon jinak.

§81

Ostatní odborní zaměstnanci státního zastupitelství, kteří se mohou podílet na úkonech trestního řízení

(1) Vyžaduje-li to povaha skutkové podstaty vyšetřované trestné činnosti, mohou být k účasti na vyšetřování přibráni odborníci z mimoprávních oborů. Tímto zákonem je stanoven jejich povinný minimální počet ve Speciálním státním zastupitelství, ale nejvyšší státní zástupce je může přidělit i jiným organizačním složkám soustavy.

(2) Zaměstnanci, uvedení v odst. 1, jsou přijímáni do pracovního poměru podle zákoníku práce. Na jejich místa se vypisuje výběrové řízení s přiměřeným použitím pravidel pro výběrová řízení na místa vedoucích státních zástupců. Musí splňovat podmínky bezúhonnosti, stanovené pro státní zástupce, a zavázat se k zachování mlčenlivosti.

(3) Zaměstnanci, uvedení v odst. 1, jsou přijímáni do pracovního poměru přímo k organizační složce, v které budou působit. O jejich případném přeložení k jinému útvaru platí přiměřeně pravidla pro překládání státních zástupců.

(4) Kvalifikačním předpokladem pro přijetí zaměstnanců, uvedených v odst. 1, je úplné vysokoškolské vzdělání v oboru, v němž má zaměstnanec působit. Požaduje se dosažení nejméně magisterského titulu a nejméně pětiletá praxe v daném oboru.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ

Odborné vzdělávání státních zástupců, právních čekatelů, vyšších úředníků státního zastupitelství a ostatních odborných zaměstnanců

§82

(1) Odborné vzdělávání státních zástupců, právních čekatelů, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství a ve vymezeném rozsahu i ostatních zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státních zastupitelstvích zajišťuje zejména Justiční akademie.

(2) Nejvyšší státní zastupitelství se podílí na koordinaci vzdělávání státních zástupců, právních čekatelů, asistentů státních zástupců, vyšších úředníků státního zastupitelství i ostatních odborných zaměstnanců zařazených k výkonu práce na státních zastupitelstvích, pokud nejde o vzdělávání zajišťované samostatně krajskými státními zástupci, popřípadě okresními (obvodními, územními) státními zástupci.

(3) Na organizaci vzdělávání se způsobem, stanoveném tímto zákonem, podílí poradní sbory.

ČÁST SEDMNÁCTÁ

Postavení zájmových organizací státních zástupců

§83

Orgány správy státního zastupitelství postupují při výkonu své působnosti v součinnosti se zájmovými organizacemi státních zástupců a projednávají s nimi zejména

- a) návrhy zákonů a ostatních právních předpisů, které se podstatně dotýkají působnosti státního zastupitelství a způsobu jejího výkonu a
- b) zásadní opatření týkající se organizace státního zastupitelství, postavení státních zástupců a výkonu správy státního zastupitelství.
- c) informují je o aktuálních úkolech státního zastupitelství a stavu jejich řešení

ČÁST OSMNÁCTÁ

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

§84

Ochrana bezpečnosti státního zastupitelství

(1) Do budovy státního zastupitelství je zakázáno vstupovat se zbraní nebo s jinými předměty, které jsou způsobilé ohrozit život, zdraví nebo pořádek. Tento zákaz se nevztahuje na státní zástupce a příslušníky ozbrojených sil a bezpečnostních sborů, jestliže vstupují do budovy státního zastupitelství v souvislosti s plněním služebních povinností, a na osoby, o nichž to stanoví v jednotlivých případech vedoucí státní zástupce.

(2) V souvislosti s výkonem působnosti státního zastupitelství může vedoucí státní zástupce požadovat na Ministerstvu vnitra ohledně státních zástupců, u nichž lze důvodně předpokládat ohrožení jejich života nebo zdraví, opatření k evidenční ochraně osobních údajů státního zástupce, jeho manžela, partnera, dítěte a rodičů, jejich soukromých vozidel, jakož i opatření k evidenční ochraně služebních vozidel.

§85

Výklad některých pojmů I.

(1) Pokud jiné právní předpisy mluví o prokuratuře, prokurátorech a vyšetřovateli prokuratury, rozumí se tím podle povahy věci státní zastupitelství a státní zástupci podle tohoto zákona.

(2) Mluví-li jiné právní předpisy o vrchním státním zastupitelství nebo o státním zástupci vrchního státního zastupitelství, rozumí se tím podle povahy věci Nejvyšší státní zastupitelství nebo státní zástupci Nejvyššího státního zastupitelství nebo krajské, popř. speciální státní zastupitelství nebo státní zástupci krajského (speciálního) státního zastupitelství.

(3) Jako doba výkonu funkce státního zástupce se pro účely tohoto zákona považuje též doba výkonu funkce prokurátora a vyšetřovatele prokuratury.

(4) Vysokoškolské vzdělání, získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice, a vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1993 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem na území bývalé České a Slovenské Federativní Republiky nebo jejich právních předchůdců, s výjimkou Vysoké školy SNB, mají pro jmenování státním zástupcem stejné účinky jako vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu právo a právní věda v oboru právo.

(5) Odborná justiční zkouška, soudcovská zkouška, jednotná soudcovská zkouška a advokátní zkouška, vojenská právní zkouška, prokurátorská zkouška a závěrečná zkouška vykonané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona mají stejné účinky jako závěrečná zkouška podle tohoto zákona.

(6) Úprava zproštění povinnosti mlčenlivosti podle tohoto zákona se použije i pro zproštění povinnosti mlčenlivosti uložené státním zástupcům, právním čekatelům, prokurátorům, vyšetřovatelům prokuratury a právním čekatelům prokuratury podle dřívějších předpisů.

§86

Výklad některých pojmů II

(1) Státní zástupci jmenovaní do funkce podle dosavadních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za státní zástupce jmenované podle tohoto zákona.

(2) Čekatelé státního zastupitelství vykonávající čekatelskou praxi podle dosavadních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za čekatele státního zastupitelství podle tohoto zákona.

Doba čekatelské praxe, vykonané podle dosavadních předpisů, se považuje za dobu čekatelské praxe vykonané čekatelem státního zastupitelství podle tohoto zákona.

(3) Asistenti státních zástupců, vykonávající činnost podle dosavadních předpisů, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za asistenty státních zástupců podle tohoto zákona.

(4) Do vydání nařízení vlády k provedení § 11 odst. 3 se postupuje podle nařízení vlády č. 372/2004 Sb., o poskytování náhrad některých výdajů státním zástupcům přiděleným k výkonu funkce státního zástupce v zahraničí, ve znění nařízení vlády č. 538/2005 Sb.

§ 87

Ukončení mandátu vedoucího státního zástupce v důsledku nabytí účinnosti tohoto zákona

(1) Vedoucí státní zástupci a jejich náměstci jmenovaní před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona včetně vedoucích státních zástupců pověřených se považují za jmenované nebo pověřené podle tohoto zákona.

(2) Nejvyššímu státnímu zástupci a jeho náměstkům, kteří vykonávali tuto funkci v den nabytí účinnosti tohoto zákona, končí funkční období uplynutím doby jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Nejvyšší státní zástupce se smí přihlásit do výběrového řízení na nové obsazení funkce nejvyššího státního zástupce podle tohoto zákona. Náměstci nejvyššího státního zástupce nemohou být znovu jmenováni do funkce náměstka nejvyššího státního zástupce a nemohou se ucházet o jmenování nejvyšším státním zástupcem.

(3) Ostatním vedoucím státním zástupcům a jejich náměstkům, kteří byli jmenováni do funkce kdykoli před 31.12. 2007 a kteří vykonávali tuto funkci v den nabytí účinnosti tohoto zákona, končí funkční období uplynutím doby dvou let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona až na výjimky dle §88 tohoto zákona.

(4) Ostatním vedoucím státním zástupcům a jejich náměstkům, kteří byli jmenováni do své funkce v letech 2008 až 2011 a kteří vykonávali tuto funkci v den nabytí účinnosti tohoto zákona, končí funkční období uplynutím doby 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona až na výjimky dle §88 tohoto zákona.

(5) Ostatním vedoucím státním zástupcům a jejich náměstkům, kteří byli jmenováni do své funkce od r. 2012 až do současnosti a vykonávají tuto funkci v den nabytí účinnosti tohoto zákona, končí funkční období uplynutím doby 7 let ode dne jmenování až na výjimky dle §88 tohoto zákona .

(6) Vedoucí státní zástupci, uvedení v odst. (2)-(5) až na výjimky dle §88 tohoto zákona mají právo přihlásit se do výběrového řízení na místo vedoucího státního zástupce u jiného státního zastupitelství. Nesmí ale být jmenováni náměstky na svém státním zastupitelství a náměstci státních zástupců nesmí být jmenováni vedoucími státními zástupci u svého státního zastupitelství.

(7) Vedoucí státní zástupci a jejich náměstci, kteří pozbyli svůj mandát podle ustanovení odst. 2-5 zůstávají státními zástupci na svém dosavadním působišti až do případného pozdějšího přeřazení.

§88

Ukončení mandátu vedoucího státního zástupce nebo náměstka pro ztrátu způsobilosti dle §24 odst.1 tohoto zákona

(1) Vedoucím státním zástupcům a náměstkům vedoucích státních zástupců na 2. a 3. stupni soustavy státního zastupitelství a ředitelům odborů Nejvyššího státního zastupitelství, kteří před 17. listopadem 1989 vykonávali funkci prokurátora, vojenského prokurátora, soudce, vojenského soudce nebo důstojníka v ozbrojených sborech, vyprší mandát za 1 rok od nabytí účinnosti tohoto zákona. Zůstane jim zachováno postavení státního zástupce, přiděleného ke státnímu zastupitelství, na kterém dosud působili.

(2) Požádá-li státní zástupce, jemuž zanikl mandát dle ustanovení odst. 1, o přeložení k jinému státnímu zastupitelství stejné nebo nižší úrovně, bude mu přednostně vyhověno.

(3) Ustanovením tohoto paragrafu zůstává zachováno právo státního zástupce vzdát se postavení státního zástupce.

§89

Doplnění vzdělání vedoucích státních zástupců a jejich náměstků

(1) Vedoucí státní zástupci, náměstci vedoucích státních zástupců a ředitelé odborů Nejvyššího státního zastupitelství, kteří nemají titul JUDr., si doplní vzdělání nejpozději do dvou let od nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Vedoucí pracovníci, uvedení v odst. 1, kteří nevyhoví požadavku v něm uvedenému, ztratí své dosavadní postavení za 2 měsíce po vypršení lhůty k doplnění vzdělání dle odst. 1. Zůstane jim zachováno postavení státního zástupce nebo zaměstnance, přiděleného ke státnímu zastupitelství, na kterém dosud působili.

(3) Požádá-li státní zástupce nebo zaměstnanec, jemuž zanikl mandát dle ustanovení odst. 1, o přeložení k jinému státnímu zastupitelství stejné nebo nižší úrovně, bude mu přednostně vyhověno.

(4) Ustanovením tohoto paragrafu zůstává zachováno právo státního zástupce vzdát se postavení státního zástupce.

§90

Povinnost získání bezpečnostní prověrky

(1) Státní zástupci a vedoucí státní zástupci, jimž tento zákon přikazuje získání bezpečnostní prověrky podle o zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti a nezískali ji již před nabytím účinnosti tohoto zákona, o ni požádají ihned po jmenování do odpovídající nebo po přidělení na příslušné pracoviště.

(2) Státní zástupci a vedoucí státní zástupci, jimž tento zákon přikazuje získání bezpečnostní prověrky podle o zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti a nezískali ji již před nabytím účinnosti tohoto zákona, mohou bez ní pracovat po dobu dvou let od nabytí účinnosti tohoto zákona. Po tuto dobu dozírá jejich přímý nadřízený na to, aby řádně dodržovali ustanovení zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti a odpovídá v tomto ohledu za jejich počínání.

(3) Státní zástupci a vedoucí státní zástupci, kteří nebudou mít požadovanou bezpečnostní prověrku do dvou let po nabytí účinnosti tohoto zákona, musí být do konce měsíce, následujícího po vypršení lhůty, přeřazeni na pracoviště, na kterém není bezpečnostní prověrka nezbytná.

(4) Nejvyšší státní zástupce může výjimečně povolit prodloužení působení státního zástupce nebo vedoucího státního zástupce, aby překročili až 0 6 měsíců lhůtu podle odst. (3), je-li to naléhavě nutné pro zajištění úkolů státního zastupitelství.

§91

Změny v soustavě státního zastupitelství, vyvolané přijetím tohoto zákona

(1) Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zanikají Vrchní státní zastupitelství v Praze a Vrchní státní zastupitelství v Olomouci.

(2) Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zaniká funkce vrchního státního zástupce v Praze a vrchního státního zástupce v Olomouci a jejich náměstků.

- (3) Státní zástupci činní u Vrchního státního zastupitelství v Praze se dle §16 odst.1 tohoto zákona dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dočasně přidělují ke Krajskému státnímu zastupitelství v Praze při zachování náležitostí státních zástupců vrchního státního zastupitelství.
- (4) Státní zástupci činní u Vrchního státního zastupitelství v Olomouci se dle §16 odst.1 tohoto zákona dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dočasně přidělují ke Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě při zachování náležitostí státních zástupců vrchního státního zastupitelství.
- (5) Lhůta dočasného přidělení státních zástupců, uvedených v odst.3 a 4, je 1 rok. Během ní bude rozhodnuto podle §17 odst. 1 o přidělení na trvalé působišťe, kterým může být libovolné státní zastupitelství v obvodu jejich zrušeného vrchního státního zastupitelství. Přitom bude dle možností přihlíženo k přáním státních zástupců.
- (6) Věci nevyřízené ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona Vrchním státním zastupitelstvím v Praze a Vrchním státním zastupitelstvím v Olomouci se předloží k dalšímu postupu Krajskému státnímu zastupitelství v Praze a Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě.
- (7) Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se zaměstnanci České republiky zařazení k výkonu práce na Vrchním státním zastupitelství v Praze a Vrchním státním zastupitelství v Olomouci považují za zaměstnance České republiky dočasně přidělené k výkonu práce na Krajském státním zastupitelství v Praze a Krajském státním zastupitelství v Ostravě.
- (8) Příslušnost hospodařit s majetkem České republiky, s nímž bylo do dne nabytí účinnosti tohoto zákona příslušné hospodařit Vrchní státní zastupitelství v Praze a Vrchní státní zastupitelství v Olomouci, jakož i výkon práv a závazků České republiky, který do uvedeného dne zajišťovalo Vrchní státní zastupitelství v Praze a Vrchní zastupitelství v Olomouci, přechází na Nejvyšší státní zastupitelství.
- (9) Práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů těch zaměstnanců České republiky zařazených k výkonu práce na Vrchním státním zastupitelství v Praze a Vrchním státním zastupitelství v Olomouci, jejichž pracovní poměr skončil přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, vypořádá Nejvyšší státní zastupitelství.

§92

Nevypořádané návrhy na odvolání z funkce vedoucího státního zástupce

- (1) Návrh na odvolání z funkce vedoucího státního zástupce podle § 10 odst. 4 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, podaný přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o kterém nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti vedoucího státního zástupce. Takový návrh ministr spravedlnosti postoupí bez zbytečného odkladu kárnému soudu, který o něm rozhodne postupem podle zákona č. 7/2002 Sb., ve znění účinném ke dni účinnosti tohoto zákona. Podání návrhu a provinění vedoucího státního zástupce se posoudí podle dosavadních právních předpisů.
- (2) Rozhodnutí ministra spravedlnosti o odvolání z funkce vedoucího státního zástupce, které bylo zrušeno před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a vráceno ministru spravedlnosti k novému projednání a rozhodnutí, se nadále projedná podle ustanovení §§26 -31 tohoto zákona.
- (3) Kárné řízení zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních předpisů; pokud je to pro kárně obviněného státního zástupce příznivější, lze v takovémto řízení uložit kárné opatření podle tohoto zákona.
- (4) Písemné oznámení státního zástupce o tom, že se vzdává funkce státního zástupce doručené ministru spravedlnosti přede dnem účinnosti tohoto zákona, se řídí dosavadními předpisy.

§ 93

Ustavení poradních sborů

(1) První volby do poradních sborů při krajských státních zastupitelstvích a při Nejvyšším státním zastupitelství zajistí Nejvyšší státní zastupitelství v součinnosti s příslušnými vedoucími státními zástupci tak, aby poradní sbory byly ustaveny nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Poradní sbor při Speciálním státním zastupitelství bude ustaven do 3 měsíců od zahájení jeho činnosti.

(2) První volby do Poradního sboru nejvyššího státního zástupce zajistí Nejvyšší státní zastupitelství tak, aby byl Poradní sbor ustaven nejpozději do 4 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§94

Ustavení Speciálních státních zastupitelství

(1) Nejvyšší státní zástupce zahájí kroky k ustavení Speciálních státních zastupitelství neprodleně po nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Nejvyšší státní zástupce pověří do jednoho měsíce od nabytí účinnosti zákona dočasným vedením Speciálních státních zastupitelství státní zástupce s kvalifikací pro funkci krajského státního zástupce.

(3) Nejvyšší státní zástupce vypíše do jednoho měsíce od nabytí účinnosti zákona výběrové řízení na obsazení funkcí vedoucích státních zástupců Speciálních státních zastupitelství a navrhne ministroví spravedlnosti vybrané státního zástupce k jmenování tak, aby k jmenování došlo nejpozději za tři měsíce od nabytí účinnosti zákona; v případě, že by se nepodařilo funkce obsadit prvním výběrovým řízením, lhůta se prodlouží o dva měsíce. V případě neúspěchu druhého výběrového řízení navrhne nejvyšší státní zástupce ke jmenování státního zástupce dle svého výběru.

(4) Ministr spravedlnosti může odmítnout bez udání důvodů prvního navrženého kandidáta do jednoho měsíce od doručení návrhu. Dalšího navrženého odmítnout nesmí.

(5) Státní zástupce, pověřený vedením Speciálního státního zastupitelství podle odst.(2), zahájí neprodleně výběr státních zástupců a dalších pracovníků pro činnost ve Speciálním státním zastupitelství.

(3) Nejvyšší státní zástupce podnikne společně s pověřeným vedoucím Speciálního státního zastupitelství a následně s jmenovaným vedoucím Speciálního státního zastupitelství organizační, personální a jiná opatření k ustavení této organizační jednotky tak, aby Speciální státní zastupitelství zahájilo činnost nejpozději do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona. V této souvislosti zejména přidělí k Speciálnímu státnímu zastupitelství potřebný počet státních zástupců, asistentů a dalších pracovníků, přidělí finanční prostředky a potřebné materiálně-technické vybavení. Souběžně přidělí Speciálnímu státnímu zastupitelství k vyřízení první spisy.

§95

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) podrobnosti postupu při výběrovém řízení, na funkci nejvyššího, krajského a okresního státního zástupce, na místo čekatele státního zastupitelství a postup při přijímání čekatelů státního zastupitelství do pracovního poměru,
- b) obsahovou náplň čekatelské praxe, její organizaci a podrobnosti o závěrečné zkoušce,
- c) okruh úkonů, které mohou být prováděny čekateli státního zastupitelství.

§96

Zrušovací ustanovení

- (1) Zrušují se právní předpisy nebo jejich části, které jsou nekompatibilní s tímto zákonem.
- (2) Zrušení právního předpisu dle odst. 1 nabývá účinnost dnem nabytí účinnosti předpisu, který jej nahrazuje. Do doby nabytí účinnosti nového předpisu se přiměřeně přibližně užívají ustanovení původních právních norem.
- (3) Výčet rušených právních předpisů:
  1. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství
  2. Zákon č. 261/1994 Sb., kterým se mění zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.
  3. Část druhá zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.
  4. Část první zákona č. 14/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.
  5. Část čtvrtá zákona č. 151/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního řádu správního.
  6. Část pátá zákona č. 310/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, ve znění pozdějších předpisů.
  7. Část druhá zákona č. 192/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
  8. Část první zákona č. 630/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
  9. Část jedenáctá zákona č. 381/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
  10. Část dvacátá druhá zákona č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.
  11. Část devátá zákona č. 79/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

12. Část třicátá devátá zákona č. 342/2006 Sb., kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel a některé další zákony.

13. Část druhá zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů.

14. Část šestá zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů.

15. Část pátá zákona č. 314/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

16. Část šestá zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

17. Část pátá zákona č. 218/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

18. Část čtyřicátá osmá zákona č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech

19. Část sedmá zákona č. 286/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

20. Část šestá zákona č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

21. Část čtvrtá zákona č. 459/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

22. Část třetí zákona č. 105/2013 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

23. Část třetí zákona č. 292/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

24. Vyhláška č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli.

25. Vyhláška č. 265/1997 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli.

26. Vyhláška č. 218/1998 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních

zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění vyhlášky č. 265/1997 Sb.

27. Vyhláška č. 311/2000 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění vyhlášky č. 265/1997 Sb. a vyhlášky č. 218/1998 Sb.

28. Část sedmá zákona č. 286/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

29. Část šestá zákona č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

30. Část čtvrtá zákona č. 459/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

31. Část třetí zákona č. 105/2013 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

32. Část třetí zákona č. 292/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

33. Vyhláška č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli.

34. Vyhláška č. 265/1997 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli.

35. Vyhláška č. 218/1998 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění vyhlášky č. 265/1997 Sb.

36. Vyhláška č. 311/2000 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění vyhlášky č. 265/1997 Sb. a vyhlášky č. 218/1998 Sb.

37. Vyhláška č. 183/2001 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

38. Vyhláška č. 468/2001 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

39. Vyhláška č. 88/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

40. Vyhláška č. 252/2007 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

41. Vyhláška č. 7/2010 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

42. Vyhláška č. 462/2011 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

43. Vyhláška č. 4/2014 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů.

§97

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2017.

Důvodová zpráva

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Tento alternativní návrh zákona o státním zastupitelství nemá šanci, že vytlačí z projednávání vládní návrh. Přesto může být příkladem alternativních řešení některých problémů, případně použitelných jako podklad pro přípravu pozměňovacích návrhů. Ukazuje cestu k účinnému vynucování odpovědnosti státních zástupců za úroveň jejich práce a za škody, způsobené občanům. Potlačuje projevy státnězástupcovské kastovní nadřazenosti v některých ustanoveních vládního návrhu zákona. Současně dbá na zabezpečení procesní nezávislosti státního zastupitelství jako orgánu moci výkonné a státních zástupců jako vykonavatelů jeho úkolů.

Cílem předložení tohoto návrhu je také přizpůsobení české právní úpravy většinovým evropským řešením, neboť není znám srozumitelný důvod, proč by se měla česká právní úprava od nich zásadně odlišovat.

Tento návrh má sloužit jako komplexní pozměňovací návrh k poslaneckému návrhu paní poslankyně Olgy Havlové, dostupného na internetových stránkách Poslanecké sněmovny jako tisk č.432. Zprostředkovaně tak navazuje na parlamentní tisk 1054/0 z r. 2013 („státnězástupcovská“ verze zákona), což jej částečně spojuje se současným platným zákonem č.283/1993 Sb. a s vládním návrhem. Stejně jako vládní návrh přijímá třístupňovou soustavu státního zastupitelství a zřízení Speciálního státního zastupitelství I pro řešení nejzávažnějších kauz hospodářské a majetkové trestné činnosti a korupce. Navíc zavádí Speciální státní zastupitelství II jako orgán pro potírání trestné činnosti příslušníků ozbrojených sborů, zpravodajských služeb a Celní správy ČR. Využívá poznatky ze studia právních úprav Rakouska, Spolkové republiky Německo, Slovenska, Francie a Španělska. Přijímá některé mechanismy ze zákona č. 234/2014 o státní službě, přičemž bere plně ohled na specifickou pracovní náplň a poslání státních zástupců. V této souvislosti zavádí pojem „služební poměr státního zástupce“ který ale není kopií služebního poměru podle zák.č. 234/2014 o státní službě.

Návrh je vyjádřením pohledu „konzumentů“ služeb státního zastupitelství na jeho činnost. Musí proto nutně být v mnohém odlišný od názorů profesionálů: odlišuje se v názoru na vedení hranice, za kterou procesní nezávislost státního zástupce přechází ve svévoli. Ale právě odlišnost pohledů je nutnou podmínkou pro bohatost diskuse a tím i předpokladem pro nalezení optimálních řešení.

Ve veřejné diskusi kolem nového zákona o státním zastupitelství převažuje přesvědčení o jeho potřebnosti. Důvodem má být zvýšení nezávislosti státního zastupitelství na politických vlivech. Není ale jasné, co se pod často citovanou mantrou „nezávislost státního zastupitelství na politicích“ skrývá. Okolnost, že státní zastupitelství v posledních dvou letech dozorovalo tvrdé zásahy proti vysokým představitelům státní moci, o závislosti nevypovídá. Spíše chybí korektiv proti excesům státních zástupců v inkvizičním předsoudním řízení, jimž běžný občan nemá šanci čelit. Tím by měla být omezená podřízenost nejvyššího státního zástupce ministroví spravedlnosti, zachování oprávnění Nejvyššího státního zastupitelství k dohledu nad dohledovou činností krajských státních zastupitelství a posléze navrhovaná opatření k vymáhání odpovědnosti za následky pochybení státních zástupců.

Vyskytují se ovšem i pochybnosti, spojené s názorem, že na vyřešení všeho nezbytného by stačila novela zákona č.283/1993 Sb. Avšak současné uspořádání státního zastupitelství se přežilo a je překážkou zásadního zlepšení efektivity jeho řízení. Jeho reforma je na místě a nelze ji uskutečnit jinak než přijetím nového zákona.

Zásadní překážkou účinného řízení státního zastupitelství je současná nevhodná základní organizační a řídicí struktura soustavy, která je v rozporu se zásadami účelného uspořádání organizačních a řídicích struktur. Při jejím vytváření a zakotvení současně platným zákonem č.283/1993 Sb. se uplatnily cizorodé prvky, které nemají s pravidly správné organizace a řízení nic společného. Po zrušení federace zůstaly na území České republiky federální orgány souběžně s republikovými. Ohledy na pohodlí jejich zaměstnanců vedly k rozhodnutí o faktickém zavedení zemského zřízení v resortu spravedlnosti, které se odlišuje od uspořádání struktur policie a územních samospráv: vznikly vrchní soudy a vrchní státní zastupitelství. Jejich ustavení tedy nevyplývalo z potřeby vytvoření podmínek pro efektivní řízení soustavy. Dále v té době dosud žil strach z hromadění moci v rukou generálního prokurátora. Proto se uplatnila snaha systémově oslabit postavení nejvyššího státního zástupce, která se promítla do jeho odříznutí od nižších článků soustavy vložení isolační zdi, kterou se stala vrchní státní zastupitelství. Ale ani vrchní státní zastupitelství nedosáhnou na okresní státní zastupitelství, v nichž působí základní masa státních zástupců. Vrchní státní zastupitelství jsou systémovou překážkou, ztěžující sjednocování postupu státních zástupců na celém území státu. Jejich zřízením došlo u funkce nejvyššího státního zástupce k porušení zásady závazného souladu pravomoci, úkolů a odpovědnosti: nejvyšší státní zástupce má rozhodovat o záležitostech celostátního významu a v očích veřejnosti a orgánů veřejné moci nese odpovědnost za činnost celé soustavy, ale ve skutečnosti je závislý na ochotě nižších státních zastupitelství podřizovat se jeho pokynům. Z tohoto pohledu se jeví vrchní státní zastupitelství jako nadbytečný článek soustavy. Nadbytečné články ve vertikální struktuře soustavy organizačních jednotek jsou překážkou účinného řízení.

V těchto úvahách je původ záměru zrušit vrchní státní zastupitelství, tedy přejít na třístupňovou soustavu státního zastupitelství. Smyslem předložení tohoto návrhu zákona je mimo jiné podpora tohoto záměru.

Postupně vznikl i názor, že síla moci výkonné v oblasti trestního řízení by měla být oslabena i potlačením vlivu ministra spravedlnosti na činnost státního zastupitelství. Vztah ministra k soustavě státního zastupitelství, zejména k nejvyššímu státnímu zástupci, je proto v platném zák. č.283/1993 Sb. definován tak neurčitě, že odvolaná nejvyšší státní zástupkyně Mgr. Marie Benešová si ve sporech kolem kauzy „katarského prince“ dovolila vykřikovat, že nejvyšší státní zástupce není podřízen ministru spravedlnosti. Neurčitost neodstranil ani ministerský návrh zákona o státním zastupitelství, který podřizuje pánubohu nejen nejvyššího státního zástupce, ale také vedoucího Speciálního státního zastupitelství. Státní zástupci se dokonce dožadovali úpravy ústavy, která by povýšila státní zastupitelství na čtvrtý sloup státní moci. V obou případech se jedná o „ryze českou“ cestu začlenění státního zastupitelství do soustavy orgánů státní moci, pro kterou je příznačná neurčitost vymezení kompetenčních vztahů mezi ministrem spravedlnosti a nejvyšším státním zástupcem.

Nelze přijmout patologickou představu některých státních zástupců o tom, že veřejná žaloba stojí nad státem, protože hájí zájmy občanů třeba i proti státu. Ve skutečnosti stát si zřizují občané, aby na něj přenesli funkce, které nemohou řešit jako jednotlivci. K funkcím státu patří i dohled nad zákonností trestního řízení a veřejná žaloba, které plní státní zastupitelství jako pověřená organizační složka státu. Připustíme-li, že v demokratickém právním státě jsou zdrojem moci občané- voliči, pak postavení organizační složky státu v hierarchii soustavy orgánů státní moci je dáno její vzdáleností od voličů: z tohoto hlediska je státní zastupitelství orgánem třetího řádu.

Státní zastupitelství je samo o sobě anomálií, protože v Evropě se vyskytuje kromě České republiky pouze ve Spolkové republice Německo, v Rakousku, Lichtenštejnsku a v Litvě. Ve většině evropských států působí prokuratury. Prokuraturu zřídila i Slovenská republika. Téměř ve všech evropských státech jsou jak prokuratury, tak státní zastupitelství považovány za orgán vlády, realizující její trestní politiku, a jsou řízeny prostřednictvím ministra spravedlnosti. Francouzská právní filozofie dokonce považuje prokuraturu za politický orgán, protože realizuje svěřenou část trestní politiky státu. Generální prokurátor nebo nejvyšší státní zástupce je obvykle podřízeným ministru spravedlnosti, jehož pravomoc může být zákonem vymezena tak, aby nemohl zasahovat do probíhajícího vyšetřování (např. zmíněná francouzská úprava z 25. 7. 2013). V některých případech (Rakousko, Polsko) splývá funkce ministra spravedlnosti s funkcí nejvyššího státního zástupce nebo generálního prokurátora.

Není obecně známo, že by někde docházelo kvůli podřízení prokuratury či státního zastupitelství ministru spravedlnosti k veřejným konfliktům či k poruchám výkonu trestního řízení.

Zachování „specificky českého“ neurčitého vymezení kompetencí ministra spravedlnosti vůči státnímu zastupitelství je neúčelné. Je nutná jednoznačná úprava vztahů, která poskytuje každému, co jeho jest: vládě nástroj k usměrňování státního zastupitelství v intencích trestní politiky vlády, státnímu zastupitelství jistotu, že jeho činnost nebude podléhat mocenským vlivům politiků, občanům jistotu, že budou chráněni jak před zločinem, tak před svévolí orgánů činných v trestním řízení. Nejvyšší státní zástupce bude sice podřízen ministru spravedlnosti, ale současně se rozšíří jeho autonomie ve vnitřním řízení soustavy. Navržené uspořádání odpovídá evropským zvyklostem a tradicím.

„Blíže k Evropě“ se jde i úpravou služebního poměru státních zástupců. České právo vychází z tradice práva rakouského, které má silnou vazbu na právo německé. Ostatně i přijetím státního zastupitelství jako organizační formy se Česká republika hlásí do kulturního okruhu německy mluvících zemí. V Rakousku i v SRN mají státní zástupci postavení státních úředníků (Beamte) se specifickou povahou pracovní náplně. Jejich služební poměr se proto v zásadě řídí principy zákona o státní službě, zákon o státním zastupitelství upravuje ty prvky služebního poměru, které nejsou upraveny zákonem o státní službě, nebo u nichž specifická práce státního zástupce vyžaduje odlišnou úpravu. Také tento návrh zákona vychází ze zásady, že státní zástupci jsou státní zaměstnanci se specifickou pracovní náplní, proto přebírá některé mechanismy ze zákona o státní službě, aniž by mu státní zástupce podřizoval celkově.

V zájmu zajištění nezávislosti státních zástupců na politických vlivech je považován služební poměr státního zástupce za neslučitelný s členstvím v politické straně nebo hnutí.

Tento návrh zákona obsahuje mechanismy, umožňující vymáhání odpovědnosti státních zástupců za prohřešky proti služební kázní a různá jiná selhání. Současný stav v této oblasti lze hodnotit tak, že státní zástupci jsou svým vedením udržováni v přesvědčení, že si mohou beztrestně dovolit cokoli. Právní úprava postihu porušení služební kázně je dvojí: souběžně s kárným řízením dle §§ 27-32 zák. č. 283/1993 Sb. prováděným podle zvláštního zákona č. 7/2002 Sb. o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a exekutorů funguje stížnostní řízení podle §16b zák. č. 283/1993 Sb. Není zcela jasné, kdy se nevhodné chování státního zástupce stává kárným proviněním. Kární žalobci často odmítají plnit svou funkci podle zák. č. 7/2002 Sb. a podněty ke kárnému řízení přehodnocují na stížnosti na nevhodné chování (v justici je takový postup výjimkou, ač zákon č. 6/2002 Sb. jej umožňuje), které téměř vždy vyřizují se závěrem, že napadené jednání státního zástupce bylo v pořádku. Poměr počtu podaných kárných žalob k počtu stížností je katastrofálně nepřiměřený. Odstrašujícím příkladem shovívavosti k dlouhodobému porušování služební kázně budiž případ bývalého státního zástupce Olivera Pece z OSZ Plzeň-jih, odvolaného kárným soudem z funkce státního zástupce kvůli průtahům až po víceleté nečinnosti.

Tolerování porušení služební kázně usnadňuje vágní definice kárného provinění. Díky ní lze téměř o každé nepřístojnosti státního zástupce říci, že jeho jednání nenaplňuje skutkovou podstatu kárného provinění. Tuto slabinu má i právní úprava rakouská a německá. V tomto návrhu je předkládána upřesněná definice kárného provinění, obsahující výčet příkladů chování, které naplňují skutkovou podstatu kárného provinění. Inspirací je španělský zákon o prokuratuře. Kárné řízení je navrhováno jako dvoustupňové, vykonávané kárnými komisemi, s možností soudního přezkumu rozhodnutí druhého stupně. V případě, že stát poskytne odškodnění za škodu, způsobenou státním zástupcem, musí proběhnout kárné řízení s návrhem na vyměření regresní náhrady.

Tento návrh je vůči státním zástupcům proti ministerskému návrhu přísnější také tím, že přebírá ze zákona č. 234/2014 Sb. o státní službě prvek každoročního služebního hodnocení jejich práce s dopady do systému kárných opatření. Není důvod, proč by státní zástupci, kteří hluboce zasahují do životů občanů, se měli služebnímu hodnocení podrobovat méně často, než jiní, ve srovnání s nimi relativně „neškodní“ úředníci. Návrh také nepřipouští opakované nevyhovující služební hodnocení

jako důvod k přeložení, ale považuje je za důvod ke zbavení funkce. Rovněž ztráta oprávnění k seznamování s utajovanými skutečnostmi je mezi okolnostmi, jež mohou vést ke kárnému řízení.

Jmenování a odvolávání vedoucích státních zástupců je navrhováno v souladu se zásadou, že podmínky pro jmenování a odvolání jsou taxativně určeny zákonem. Jmenování je podmíněno úspěchem ve výběrovém řízení. Vedoucího státního zástupce může před vypršením jeho funkčního období odvolat služební funkcionář správy státního zastupitelství, jemuž přísluší právo jmenovat (prakticky ministr spravedlnosti nebo nejvyšší státní zástupce), a to na návrh nadřízeného odvolávaného státního zástupce, projednaný za účasti odvolávaného v poradním sboru. Nejvyššího státního zástupce odvolává vláda na návrh ministra spravedlnosti, zásadně pouze za podmínek, taxativně stanovených zákonem. Odvolaný státní zástupce má právo dle okolností podat proti rozhodnutí o odvolání rozklad či odvolat se k ministroví spravedlnosti. Nejvyšší státní zástupce má právo odvolat se proti rozhodnutí vlády k Poslanecké sněmovně. Lze odmítnout snahu svěřit odvolávání vedoucích státních zástupců před vypršením pevného funkčního období výlučně kárnému soudu, protože soustava kárných žalobců téměř nefunguje a kárný soud je většinou vůči provinilcům nevhodně vstřícný. Je ale nahrazeno jednostupňové soudní řízení dvoustupňovým řízením správním s možností obhajoby před poradním sborem a s možností soudního přezkumu rozhodnutí 2. stupně, takže ochrana spravedlnosti pro odvolávané vedoucí státní zástupce je zabezpečena spolehlivěji než dosud.

Současně tento návrh zákona zvyšuje proti současnému stavu kvalifikační nároky na státní zástupce obecně, na vedoucí státní zástupce zvlášť. Zavádí se požadavek praxe v jiném právním povolání před přijetím do stavu právních čekatelů. Zvyšuje se spodní věková hranice pro jmenování státním zástupcem na 30 let. Státní zástupci podléhají každoročnímu pracovnímu hodnocení. Noví státní zástupci mají být přijímáni pouze k okresním státním zastupitelstvím. Postup na vyšší stupeň se řídí kariérním řádem. Neuznává se vzdělání, získané na Vysoké škole SNB. U vedoucích státních zástupců se požaduje, aby prokázali zájem o prohlubování svého vzdělání dosažením titulu JUDr. Z výkonu funkce vedoucího státního zástupce na 2. a 3. stupni soustavy a ředitele odboru na Nejvyšším státním zastupitelství jsou vyloučeni bývalí příslušníci předlistopadových represivních orgánů. V tomto ohledu má návrh oporu v právním názoru Ústavního soudu, vyjádřeném v odůvodnění ústavního nálezu č. j. I. ÚS 517/10 ze dne 15. 11. 2010.

Pro nejvyššího státního zástupce, státní zástupce Speciálního státního zastupitelství II a jeho služební funkcionáře se zavádí povinnost získat oprávnění k seznamování s utajovanými skutečnostmi podle zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

Pravidla vnitřního jednání v soustavě státního zastupitelství jsou navrhována téměř shodně s jejich úpravou v parlamentním tisku 1054/0 z r. 2013 i v ministerském návrhu zákona. Nadále ale zůstává v platnosti zavržený nástroj „dohled nad dohledem“, protože to je jediný způsob, jak může nejvyšší státní zástupce aspoň nepřímo korigovat odchylky postupů okresních státních zastupitelství od pokynů Nejvyššího státního zastupitelství.

Návrh počítá se zavedením třístupňové soustavy státního zastupitelství zrušením vrchních státních zastupitelství. Řeší postup delimitace státních zástupců a trestních věcí vrchních státních zastupitelství mezi Nejvyšší státní zastupitelství a jemu podřízené jednotky. Stanoví pravidla pro zastupování žaloby v odvolacím a stížnostním řízení u vrchních soudů ve shodě se zásadou, že u vrchního soudu jako soudu druhého stupně intervenují státní zástupci z druhého stupně soustavy.

Návrh vychází vstříc poznatku o účelnosti využití specializace při potírání zvlášť závažné a sofistikované trestné činnosti. Zřizuje se Speciální státní zastupitelství I, zaměřené na vyšetřování a na zastupování veřejné žaloby ve věcech, taxativně vymezených tímto zákonem, tedy v závažné majetkové a hospodářské trestné činnosti se škodou nejméně 150 mil. Kč a na korupční jednání. Vedle státních zástupců a pracovníků v dalších právních profesích a v administrativě v něm působí přiměřený počet odborníků s kvalifikací v ekonomických oborech. Pro potírání trestné činnosti příslušníků ozbrojených sborů, zpravodajských služeb a Celní správy ČR se zřizuje Speciální státní

zastupitelství II. Toto řešení má povahu protikorupční prevence: v podstatě vylučuje možnost, že by se vyšetřováním trestné činnosti příslušníků zmíněných složek zabývali státní zástupci, kteří s nimi spolupracovali při vyšetřování kriminality běžných pachatelů. Obě speciální státní zastupitelství jsou začleněna do soustavy na horizontále krajských státních zastupitelství, ale mají celostátní působnost. Žalují u specializovaných krajských soudů, stanovených tímto zákonem.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah, zejména na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí

Hospodářské a finanční důsledky a dopady bude mít zejména zrušení stupně vrchních státních zastupitelství a vznik nových úřadů. Převážně dojde k přelévání prostředků uvnitř rozpočtu soustavy státního zastupitelství.

Kromě výše uvedeného nepředpokládá návrh zákona zásadní dopady do státního rozpočtu, rozpočtu krajů a obcí.

Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami

Navrhované řešení není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, neboť je neregulují.

Zhodnocení souladu s ústavním pořádkem

Navrhované řešení je v souladu s ústavním pořádkem.

Zvláštní část

K části první

§ 1 Postavení státního zastupitelství v soustavě orgánů moci výkonné

Začleňuje státní zastupitelství do soustavy orgánů moci výkonné jako orgán, zastupující veřejnou žalobu v trestním řízení, dozírající na zákonnost v předsoudní fázi trestního řízení, případně plnící další úkoly v ochraně veřejného zájmu.

Specifičnost postavení státního zastupitelství mezi policií a soudy vyjadřuje pojem „orgán právních služeb“, kterým se vyhnul použití označení za justiční orgán. Inspirací je jednoslovně nepřeložitelný výraz *Rechtspflege*, používaný v rakouském a německém právu.

Použití výrazu „předsoudní fáze trestního řízení“ je na místě, protože součástí trestního řízení jsou činnosti, vykonávané podle trestního řádu, včetně soudního řízení. Nemáme jiný *terminus technicus* pro označení předsoudní fáze, která zahrnuje prověřování a trestní stíhání.

Aniž by se oslabilo postavení státního zastupitelství jako veřejného žalobce, zvýrazňuje se jeho poslání jako gestora zákonnosti v předsoudních fázích trestního řízení. Zvýraznění úlohy státního zastupitelství v předsoudních fázích trestního řízení je přiměřené důležitosti jeho povinností při ochraně zákonných práv účastníků trestního řízení i okolnosti, že právě v neveřejné předsoudní fázi řízení dochází k většině pochybení, která vedou k nesprávným rozhodnutím soudů.

V čele státního zastupitelství stojí nejvyšší státní zástupce, který je podřízeným ministra spravedlnosti. Pravomoc ministra spravedlnosti je omezena na ukládání obecných pokynů k zajištění realizace trestní politiky vlády, na omezenou kontrolní činnost a na pravomoc k výkonu správních činností dle tohoto zákona. Toto vymezení vztahu ministra spravedlnosti a nejvyššího státního zástupce odpovídá evropským standardům.

Zavádí se povinné výběrové řízení na funkci nejvyššího státního zástupce. Členy výběrové komise jsou představitelé institucí, jež mohou uplatnit kontrolní pravomoc vůči činnosti nejvyššího státního zástupce, nebo se jeho činnost dotýká jejich zájmů.

Stanoví se základní parametry služebního poměru nejvyššího státního zástupce tak, že zajišťuje jeho procesní nezávislost po dobu sedmiletého funkčního období.

§ 2 Zásady činnosti státního zastupitelství.

Definuje postavení státního zastupitelství jako orgánu nezávislého na politických vlivech, jehož úkoly zajišťují státní zástupci, kteří jsou veřejnými činiteli. Podřízenost vládě, popř. ministerstvu spravedlnosti není v rozporu s požadavkem na nezávislost na politických vlivech, protože vláda a ministerstvo spravedlnosti jednají vůči státnímu zastupitelství na základě zákonného zmocnění jako odborný řídicí orgán státní správy. Politikem je pouze ministr spravedlnosti, jehož pravomoc vůči státnímu zastupitelství je vymezena tak, aby mohl přenášet na státní zastupitelství záměry trestní politiky vlády a působit jako pojistka proti nezákonnému postupu státního zastupitelství, aniž by přímo vstupoval do vyřizování jednotlivých neukončených kauz.

§ 3 Působnost státního zastupitelství

Definuje základní úkoly a pravomoci státního zastupitelství v předsoudní fázi trestního řízení, při výkonu funkce veřejné žaloby a v dalších zákonem stanovených úsecích jeho činnosti. V zásadě se neliší od současné právní úpravy.

K části druhé

§ 4 Soustava státního zastupitelství

Zavádí se třístupňová soustava státního zastupitelství. Ruší se vrchní státní zastupitelství jako nadbytečný článek struktury organizace a řízení. Nejvyššímu státnímu zastupitelství jsou přímo podřízena krajská státní zastupitelství a Speciální státní zastupitelství I a II. Sídla krajských a okresních státních zastupitelství jsou shodná se sídly odpovídajících soudů. Speciální státní zastupitelství I a II mají celostátní působnost a sídlo v obvodu působnosti Nejvyššího soudu ČR; o konkrétním umístění je třeba rozhodnout tak, aby se nestala výsadním útočištěm pražských či brněnských státních zástupců VSZ.

Matoucí dosavadní název „Městské státní zastupitelství v Brně“ se nahrazuje názvem „Územní státní zastupitelství Brno-město“.

Toto je jeden z klíčových paragrafů. Provedená změna struktury soustavy má zajistit zvýšení efektivity řízení státního zastupitelství. Byl odstraněn rozpor mezi vymezením úkolů, odpovědnosti a pravomoci, který byl dán při existenci vrchních státních zastupitelství omezením pravomoci nejvyššího státního zástupce na státní zástupce NSZ a dva vrchní státní zástupce, ale ponecháním odpovědnosti za celou soustavu na jeho bedrech.

§5a Působnost a struktura Speciálního státního zastupitelství I

Speciální státní zastupitelství I se zřizuje jako vysoce specializovaná jednotka, zaměřená na vyšetřování nejzávažnějších případů majetkové a hospodářské trestné činnosti a korupce. Vedle

specializovaných státních zástupců v něm působí také odborníci z ekonomických profesí, kteří plní funkci analytiků a poradců státních zástupců. Útvar má celostátní působnost. Žaluje u zákonem stanoveného krajského soudu, jenž se tím stává neoficiálním soudem speciálním.

Věcná příslušnost speciálního státního zastupitelství je vymezena shodně s vládním návrhem, ale stanoví limit způsobené škody poněkud nižší, bližší úrovni, platné pro stávající odbory závažné hospodářské trestné činnosti VSZ. Základním kritériem příslušnosti u majetkových a hospodářských trestných činů je velikost způsobené škody, u ostatních je Speciální státní zastupitelství I příslušné ve věcech, klasifikovaných jako zločiny. Speciální státní zastupitelství I může předat věc ve své příslušnosti jinému státnímu zastupitelství, nebo naopak převzít věc, pro kterou je primárně příslušné jiné státní zastupitelství, ale to vše pouze s předchozím souhlasem nejvyššího státního zástupce.

Nepředpokládá se působení speciálního státního zastupitelství v řízení o mimořádných opravných prostředcích. Je to dáno příslušností soudů: o dovolání a stížnosti pro porušení zákona rozhoduje Nejvyšší soud ČR, u něhož žalobu zastupuje Nejvyšší státní zastupitelství, v případech řízení o povolení obnovy procesu rozhoduje původní prvoinstanční soud, u něhož zastupuje žalobu místně příslušné státní zastupitelství.

Při odborně vysoce náročné činnosti Speciálního státního zastupitelství I je třeba počítat s rychlejším morálním a fyzickým opotřebením státních zástupců. Proto se zavádí dočasné přidělení. Současně se tím zkracuje čas pro možný vznik korupčních vazeb k místnímu prostředí.

Protože předmět činnosti Speciálního státního zastupitelství je odborně velmi náročný, podle zahraničních vzorů se stanoví povinná účast odborníků z ekonomických profesí jako analytiků a konzultantů v postavení asistentů- specialistů. Stanovení minimálního počtu bylo převzato z rakouského zákona.

§5b Působnost a struktura Speciálního státního zastupitelství II

Speciální státní zastupitelství I se zřizuje jako vysoce specializovaná jednotka, zaměřená na potírání trestné činnosti příslušníků ozbrojených sborů, zpravodajských služeb a Celní správy ČR. Jeho zřízení má předejít možnosti, že by při potírání této trestné činnosti byli činní státní zástupci, kteří se s obviněnými mohli setkat při vyšetřování trestné činnosti běžných pachatelů a případně si k nim vytvořili kolegiální vztahy. Soustředění specializovaných státních zástupců na jedno místo je překážkou vytváření lokálních korupčních vazeb pro větší část území státu.

V dalším platí přiměřeně ustanovení §5a.

K části třetí

§ 6 Povaha služebního poměru státních zástupců

Tento paragraf odráží skutečnost, že pracovní vztahy mezi státem a státními zástupci mají zvláštnosti, jimiž přesahují meze běžného pracovního poměru. Proto se zavádí pojem služebního poměru státního zástupce. Odpovídá to nazírání rakouského a německého práva na postavení státních zástupců, které jim přiznává postavení úředníků se specifickou pracovní náplní.

§ 7 Výběr státních zástupců

Uchazeči o přijetí na funkci státního zástupce se přijímají pouze k nástupu na okresní státní zastupitelství. Důvodem je tlak na zvyšování kvality sboru: nechť každý projde dle kariérního řádu od nejnižšího stupně nahoru.

Zájemci jsou povinni prokázat způsobilost k výkonu funkce složením způsobilostní zkoušky, kterou u čekatelů státního zastupitelství nahrazuje závěrečná zkouška.

Pro obsazení funkcí vedoucích státních zástupců se zavádí povinné výběrové řízení.

§ 8 Předpoklady vzniku funkce státního zástupce

Definuje kvalifikační předpoklady pro vznik funkce státního zástupce. Proti současné úpravě se zavádí požadavek předchozí praxe v jiném právnickém povolání, minimální nástupní věk se zvyšuje na 30 let, požaduje se právnické vzdělání nejméně magisterského typu s vyloučením absolventů Vysoké školy SNB. Trvá se na státním občanství České republiky, protože činnost státního zastupitelství je součástí projevů státní suverenity. Trvá se na získání kvalifikace na české vysoké škole, protože zahraniční vysoké školy nevzdělávají studenty v českém právu.

Požadavku na nezávislost na politických vlivech odpovídá zákaz členství v politické straně či hnutí. Preventivně proti vzniku postavení střetu zájmů působí zákaz činnosti v jiném placeném povolání a ve statutárních orgánech právnických osob.

§ 9 Jmenování státního zástupce

Do jmenování státních zástupců se zavádí dělba pravomocí: jmenuje ministr na návrh nejvyššího státního zástupce po projednání s příslušným poradním sborem. Novinkou je úloha poradních sborů jako činitele s vlivem na personální záležitosti státních zástupců (jedna z pojistek jejich nezávislosti)

§ 10 Dočasné přidělení

V podstatě se ponechává současná právní úprava. Nepočítá se s dočasným přidělováním státních zástupců k Ministerstvu spravedlnosti ČR, což je v souladu s požadavkem zachování odstupu státních zástupců od ministerstva jako nástroje k zamezení vzájemného ovlivňování obou organizací.

§ 11 Nároky státního zástupce při dočasném přidělení

Přejímá se ustanovení §73 ministerského návrhu.

§ 12 Trvání služebního poměru

Ponechává se současná právní úprava.

§13 Služební hodnocení

Zavádí se kontinuální hodnocení pracovní výkonnosti státních zástupců. Opakovaný neúspěch může vést ke kárnému řízení a propuštění ze služby.

Na rozdíl od návrhu Ministerstva spravedlnosti se služební hodnocení provádí s roční periodicitou. Není důvod, aby intervaly mezi hodnoceními byly delší než u státních zaměstnanců, podřízených zákonu o státní službě. Dopady selhání státních zástupců do životů občanů jsou tak závažné, že jejich výkonnost musí být kontrolována nejméně tak často jak je tomu u úředníků, podřízených zákonu o státní službě.

§ 14 Zánik služebního poměru státního zástupce

Služební poměr státního zástupce může zaniknout jen z důvodů, přesně stanovených tímto zákonem. Soudní rozhodnutí je jen jednou z možností. Pokud služební poměr nezanikl z důvodu zásahu vis maior nebo z rozhodnutí kárného orgánu, formální provedení rozhodnutí o jeho zániku je výlučnou agendou nejvyššího státního zástupce.

§ 15 Dočasné zproštění výkonu funkce Zachovává se současná právní úprava.

§16 Přeložení státního zástupce

Přejímá se ustanovení §74 ministerského návrhu až na některé výjimky: a) nepočítá se s možností přeložení státního zástupce, který opakovaně neuspěl při služebním hodnocení, neboť v takovém případě je na místě propuštění ze služebního poměru b) připouští se přeložení až o dva stupně níže, aby bylo možno volně naložit se státními zástupci zrušených vrchních státních zastupitelství ve shodě s potřebami nové organizační struktury. Mělo by se tím předejít možnosti přebytku osazenstva krajských státních zastupitelství při nezaplnění stavů na okresních státních zastupitelstvích. Tím nejsou dotčeny platové nároky státních zástupců zrušených VSZ.

§17 Změna přidělení státního zástupce

Tento paragraf řeší způsob nakládání se státními zástupci při změnách v soustavě, které mají dlouhodobý nebo trvalý charakter. Pokud jde o přidělení ke Speciálnímu státnímu zastupitelství I a II, zajišťuje přiděleným státním zástupcům možnost návratu na původní působiště.

K části čtvrté

§ 18 Základní ustanovení

Zachovává se současná právní úprava.

§ 19 Povinnosti státních zástupců

V podstatě se zachovává současná právní úprava. Klade se větší důraz na zdvořilost při jednání se stranami.

§20 Povinnost mlčenlivosti

Zachovává se současná právní úprava.

K části páté

§ 21 Vedoucí státní zástupci

Soustava vedoucích státních zástupců se přizpůsobuje změně organizační a řídicí struktury soustavy: zanikají funkce vrchních státních zástupců a jejich náměstků, nově se zřizují funkce vedoucích Speciálního státního zastupitelství I a II a jejich náměstků.

§21Pravomoci vedoucích státních zástupců

Proti současné právní úpravě se rozšiřují pravomoci nejvyššího státního zástupce, který nadále vydává všechny podzákonné normy, jimiž se řídí činnost státního zastupitelství. Např. jednacím řád státního zastupitelství nebude již vydávat ministerstvo spravedlnosti.

Pravomoci nižších státních zástupců jsou zachovány v rozsahu současné právní úpravy.

§ 23 Výběr vedoucích státních zástupců

Zavádí se povinné výběrové řízení pro funkce vedoucích státních zástupců. Uplatňuje se dělba pravomocí: výběrové řízení na funkci nejvyššího státního zástupce vypisuje ministr spravedlnosti, na krajské státní zástupce a vedoucího Speciálního státního zastupitelství nejvyšší státní zástupce, na okresní státní zástupce krajské státní zástupce. Nejvyššího státního zástupce z úspěšných uchazečů vybírá a jmenuje vláda na návrh ministra spravedlnosti, krajské státní zástupce a vedoucí speciálních státních zastupitelství ministr spravedlnosti na návrh nejvyššího státního zástupce, okresní státní zástupce nejvyšší státní zástupce na návrh krajského státního zástupce.

§24 Funkční období, kvalifikační předpoklady a jmenování vedoucích státních zástupců

Stanoví se kvalifikační předpoklady a přiměřená délka funkčního období pro jednotlivé stupně řízení. Při stanovení délky funkčního období se hledal kompromis mezi zajištěním dlouhodobé stability řízení a přirozeným opotřebením řídicího pracovníka. Pojistkou proti „zapouzdření“ státního zastupitelství je vyloučení opakovaného získání téže funkce s výjimkou funkce okresního státního zástupce.

Zvyšují se nároky na kvalitu řídicích pracovníků: vedle přiměřené praxe se požaduje dosažení titulu JUDr. jako důkazu ctivosti a zájmu o sebevzdělání. Připouští se použitelnost bývalého soudce. Na 2. a 3. stupni jsou vyloučeni státní zástupci a soudci, kteří působili před 17.listopadem 1989 v represivním aparátu protiprávního režimu.

Zavádí se dělba pravomocí pro jmenování: nejvyššího státního zástupce jmenuje vláda na návrh ministra spravedlnosti, krajské státní zástupce a vedoucího speciálního státního zastupitelství ministr na návrh nejvyššího státního zástupce, okresní státní zástupce jmenuje nejvyšší státní zástupce na návrh krajského státního zástupce.

Kdo jmenuje, má právo odmítnout první návrh na jmenování. V tom případě se vypisuje nové výběrové řízení, proti jehož výsledku již není veto přípustné. Tím je zachována funkce vlády, ministra a nejvyššího státního zástupce jako pojistek proti možným pochybnostem o regulérnosti výběrového řízení.

Vedoucí státní zástupce, jemuž vypršel mandát, se může hlásit do výběrového řízení u jiného státního zastupitelství. Tím je umožněno využití jeho zkušeností z řídicí práce.

§25 Pověření k zastupování

V případě, že z objektivních důvodů zůstává funkce neobsazena, příslušný představený má právo a povinnost ji obsadit dočasným pověřením. Paragraf stanoví limity, bránící obcházení pravidel pro výběr vedoucích státních zástupců.

K části šesté

Podle této části zákona se vyřizují i záležitosti, které jsou ve vládním návrhu zahrnuty do §43- stížnost na chování nebo na průtahy, neboť vyvolání průtahů (nečinnost) a nevhodné chování státního zástupce mohou tvořit skutkovou podstatu kárného provinění. Odstraňuje se tak dvojkolejnost současné právní úpravy, která umožňovala vedoucím státním zástupcům vyhýbat se užívání pravomoci kárného žalobce a bagatelizovat provinění státních zástupců jejich řešením jako pouhé stížnosti.

Současně se oddělují individuální provinění od selhání státního zastupitelství jako orgánu. Tím se zabývá §31 tohoto návrhu. Šetřením stížnosti podle §31 lze ovšem dojít ke zjištění individuálního zavinění a pokračovat pak v postupu podle §§26-30 tohoto návrhu.

§26 Základní ustanovení

Tímto ustanovením se upravují základní pravidla pro podávání stížností a podnětů proti státním zástupcům.

§27 Kárné provinění

Dosavadní vágní definice kárného provinění se po vzoru některých zahraničních úprav upřesňuje uvedením výčtu jednání, jež může naplňovat skutkovou podstatu kárného provinění. Zužuje se tím možnost představených zastírat poklesky podřízených.

§28 Kárné řízení

Tímto paragrafem se návrh odlišuje od ministerského návrhu zákona a v souladu s některými zahraničními úpravami přibližuje soustavu kárných opatření pravidlům zákona o státní službě.

Základním nástrojem uplatňování kárných opatření jsou kárné komise 1. a 2. stupně. Proti rozhodnutí kárné komise druhého stupně lze hledat ochranu u vyšších orgánů mimo soustavu. Zavádí se povinnost představených řešit provinění podřízených buď ve vlastní pravomoci nebo postoupením kárné komisi 1. stupně. Naproti tomu do kárného řízení vstupují poradní sbory, které mají povinnost vyslechnout kárně obviněného před podáním návrhu ke kárné komisi a sdělit představenému svůj názor.

Předností proti úpravě kárného řízení ministerským návrhem zákona je dvojestupňovost, posílená připuštěním možnosti přezkumu druhostupňového rozhodnutí soudem.

Ustanovení obsahuje spojnicí mezi odškodňovacím řízením u Ministerstva spravedlnosti a kárnou odpovědností státních zástupců.

Tím, že vykonavatelem kárného řízení není primárně kárný soud, se zvyšuje nezávislost státního zastupitelství, neboť do řešení personálních problémů může zasahovat soud jako přezkumný orgán

vně soustavy pouze v případě nesouhlasu některé ze stran řízení s rozhodnutím kárné komise 2.stupně.

§29 Kárné opatření

Jedná se o soustavu trestů za kárná provinění. Ustanovení je shodné s ministerským návrhem.

§ 30 Vymáhání regresních náhrad

V případě, že stát musel vyplatit odškodnění podle speciálního zákona za následky nesprávného postupu státního zástupce, musí proběhnout kárné řízení k posouzení míry jeho zavinění, jehož výstupem může být uložení regresní náhrady.

§31 Stížnosti na nečinnost a nesprávný úřední postup státního zastupitelství

Podle tohoto ustanovení se vyřizují stížnosti proti nesprávnému úřednímu postupu nebo nečinnosti státního zastupitelství jako orgánu. Je v něm ale zakotvena povinnost příslušného vedoucího státního zástupce prověřit, zda pochybení státního zastupitelství mohlo být způsobeno pochybením státního zástupce, které má povahu zaviněného vadného jednání. V případě, že je odhalena spojitost mezi událostí, napadenou stížností, a možným kárným proviněním státního zástupce, příslušný vedoucí státní zástupce podá návrh na zahájení kárného řízení.

K části sedmé

§ 32 Základní ustanovení

Stanoví se základní principy odvolávání vedoucích státních zástupců před vypršením pevného funkčního období: 1. Je možné jen z důvodů, uvedených v tomto zákoně (zpravidla jde o důsledek kárného nebo trestního řízení) 2. odvolává ten, kdo má právo jmenovat, a to pouze na návrh přímého představeného, projednaný v poradním sboru 3. Proti rozhodnutí o odvolání existují opravné prostředky.

§33 Důvody odvolání vedoucího státního zástupce

Taxativně jsou určeny důvody, za kterých může nebo musí dojít k odvolání vedoucího státního zástupce před vypršením jeho funkčního období.

§34 Odvolání náměstka

Vedoucí státní zástupce má právo kdykoli odvolat svého náměstka bez udání důvodů. Vychází se z toho, že pro úspěšné zastupování je nezbytná absolutní důvěra mezi zastupovaným a zastupujícím, v případě jejího porušení není další spolupráce možná.

K části osmé

V celé této hlavě zůstává v zásadě v platnosti úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r. 2013 s dvěma výjimkami: 1. U nejvyššího státního zastupitelství se zachová institut „dohledu nad dohledem“ 2. Místní příslušnost státních zástupců se přednostně řídí ustanoveními trestního řádu. Pouze v případě vyloučení státního zástupce z důvodu podjatosti apod. nastupují pravidla dle tohoto zákona.

§35 Místní a věcná příslušnost státních zastupitelství

Obsahuje speciální úpravu důsledků změn ve struktuře soustavy státního zastupitelství. Zastupování veřejné žaloby v odvolacím řízení u vrchních soudů, které jsou soudy 2.stupně, budou nadále řešit státní zastupitelství 2. stupně.

Speciální státní zastupitelství budou podávat žaloby u určeného krajského soudu, který se tím de facto stane specializovaným nalézacím soudem. V odvolacím řízení budou zastupovat žalobu u příslušných vrchních soudů.

Přikázání speciálních státních zastupitelství k určeným krajským soudům vyžaduje úpravu trestního řádu, aby byla zachována zásada zákonného soudce.

§36 Vyloučení státního zástupce ve zvláštních případech

Stanoví pravidla vylučování státního zástupce v kauzách, u nichž by se mohl dostat do střetu zájmů, a to v podstatě shodně s ministerským návrhem zákona.

§37 Vztahy uvnitř soustavy státního zastupitelství

Stanoví pravidla změn v příslušnosti státních zastupitelství.

§38 Vzájemná zastupitelnost státních zastupitelství

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem. Nevyžaduje další komentář.

§39 Dohled v soustavě státního zastupitelství

Proti právní úpravě ministerského návrhu zákona se rozšiřuje právo podání podnětu k vykonání dohledu tak, aby každý, kdo jedná ve veřejném zájmu, měl právo podat podnět k vykonání dohledu.

Proti právní úpravě ministerského návrhu zákona se Nejvyššímu státnímu zastupitelství přiznává právo vykonat dohled nad dohledovou činností krajských státních zastupitelství. Bez tohoto opatření by neměl nejvyšší státní zástupce možnost usměrňovat aspoň zprostředkovaně chod okresních státních zastupitelství.

§40 Oprávnění nejbližší vyššího státního zastupitelství při výkonu dohledu

Zachovává se dosavadní právní úprava, komentáře není třeba.

§41 Pokyny nižším státním zastupitelstvím

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§42 Odmítnutí pokynu vyššího státního zastupitelství

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§43 Řídící a kontrolní oprávnění vedoucích státních zástupců

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§44 Povinnosti a oprávnění řadových státních zástupců

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§45 Rozvrh práce

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§46 Výroční zprávy vedoucích státních zástupců

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem, až na lhůty, které jsou proti ministerskému návrhu kratší. Zkrácení lhůt vychází z úvahy, že nápravná opatření jsou účinná pouze v případě, následují-li co nejdříve po zjištění závad.

K části deváté

§47 Základní oprávnění nejvyššího státního zástupce

Proti dosavadní právní úpravě se rozšiřuje okruh podzákoných předpisů, upravujících činnost státního zastupitelství, které bude podle tohoto zákona vydávat nejvyšší státní zástupce, v některých případech po projednání s ministrem spravedlnosti. Projednání s ministrem spravedlnosti se uplatňuje tam, kde je zcela nezbytná absolutní shoda mezi ministerstvem a NSZ např. z důvodu limitování finančních prostředků a přidělování tabulkových míst. Souhlasem s vydáním předpisu se ministr zavazuje, že jako hlava státní správy státního zastupitelství přidělí potřebné prostředky na realizaci vnitřního předpisu.

Tento paragraf přináší významné posílení nezávislosti státního zastupitelství na ministerstvu-pravidla vnitřního chodu již nebudou vnášena zvenčí.

§48 Kontrola skončené věci

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem. Dává Nejvyššímu státnímu zastupitelství možnost zpětné prověrky a případné nápravy řízení, ukončených nižšími stupni státního zastupitelství.

§ 49 Zrušení nezákonného příkazu k zachovávaní právních předpisů

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

K části desáté

Až na výjimky zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013

§50 Zapůjčování spisů a dokumentů a povinnost součinnosti

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§51 Podání vysvětlení

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§52 Pořádková pokuta

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem.

§53 Odborné vyjádření, přibrání znalce a tlumočnicka

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem

§54 Přijímání a vyřizování podání

Ustanovení v podstatě shodné s ministerským návrhem. Odlišné je ustanovení odst.1, které zakazuje státnímu zastupitelství častý nešvar maření účelu podání jeho přehodnocením na jiný druh podání (např. podnět ke kárnému řízení podle zák.č.7/2002 Sb. se přehodnotí na prostou stížnost podle §16b zák.č.283/1993 Sb.). Ukládá se státnímu zastupitelství, aby respektovalo záměr předkladatele podání.

K části jedenácté

Až na výjimky zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013. Není zařazen §44 - Zpráva o činnosti státního zastupitelství- který je umístěn v jiné části návrhu jako §46.

§55 Poskytování informací v soustavě státního zastupitelství

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§56 Předávání osobních údajů státním zastupitelstvím

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§57Centrální evidence stíhaných osob

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§58 Poskytování údajů ze základního registru obyvatel a z agendových informačních systémů

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

K části dvanácté

Až na níže uvedené výjimky zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§59 Informování ministerstva

Informační povinnost vůči ministerstvu vychází z ustanovení §1 odst. 3 tohoto zákona. Vychází se částečně vstříc požadavkům „ministerského“ návrhu zákona na poskytování informací, potřebných pro jeho legislativní činnost, ale zvýrazňuje se postavení ministerstva jako nadřízeného orgánu. Státní zastupitelství vyhoví požadavku na poskytnutí informací, které ministr spravedlnosti potřebuje pro vyhodnocení podnětu k podání stížnosti pro porušení zákona nebo návrhu na podání kárné žaloby. Nejedná se v žádném případě o informace z „živých“ kauz.

§60 Informování dalších orgánů veřejné moci

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§61 Poskytování utajovaných informací státními zastupitelstvími

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§62 Zapůjčování spisů státního zastupitelství

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§63 Nahlížení do osobního spisu

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013.

§64 Zásady informování veřejnosti

Zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013..

K části třinácté

Pokud není dále uvedeno jinak, v zásadě zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013, v podstatě shodně s platným zákonem č.283/1993 Sb..

§65 Úkoly správy státního zastupitelství

§66 Orgány správy státního zastupitelství

§67 Obecná ustanovení o výkonu správy státního zastupitelství

§68 Ředitelé správy státních zastupitelství

§69 Působení ministerstva jako orgánu správy státního zastupitelství

Úprava je v podstatě shodná s platným zák.283/1993 Sb.popř. se sněmovním tiskem č. 1054/0 z r.2013. Rozšiřuje povinnosti ministerstva o řízení investiční činnosti a přenechává Nejvyššímu státnímu zastupitelství pravomoc přidělování míst a finančních prostředků uvnitř soustavy v rozsahu, dohodnutém s ministerstvem.

§70 Správa Nejvyššího státního zastupitelství

§ 71 Systemizace služebních míst

§72 Pokyny obecné povahy nejvyššího státního zástupce

Úprava je v podstatě shodná s platným zák.283/1993 Sb.popř. se sněmovním tiskem č. 1054/0 z r.2013, ale rozšiřuje pravomoc nejvyššího státního zástupce o právo vydávat podzákonné normy, upravující vnitřní chod státního zastupitelství

§73 Správa krajských státních zastupitelství a Speciálního státního zastupitelství.

Odpovídá ministerskému návrhu zákona.

§74 Správa okresního státního zastupitelství

Odpovídá ministerskému návrhu zákona

K části čtrnácté

Proti pojetí sněmovního tisku č. 1054/0 z r.2013 se poradním sborům poskytuje důležitá úloha v ochraně nezávislosti státních zástupců při řešení jejich personálních záležitostí. Proto se vedle Poradního sboru nejvyššího státního zástupce, který se zabývá koncepčními záležitostmi celé soustavy, zřizují „malé“ poradní sbory při NSZ, krajských státních zastupitelstvích a Speciálních státních zastupitelstvích I a II. Záležitostí státních zástupců okresních státních zastupitelství spravují poradní sbory při krajských státních zastupitelstvích.

§75 Obecné zásady

Základní pravidla fungování poradních sborů: členství v nich, jejich vedení a činnost.

§76 Ustavení poradních sborů

Zmocnění nejvyššího státního zástupce k stanovení početnosti sborů a pravidel jejich zvolení.

§77 Působnost poradních sborů

Poradní sbory projednávají personální záležitosti a výsledky činnosti příslušného státního zastupitelství. Jejich vyjádření mají poradní charakter, nezavazují vedoucího státního zástupce. Členové poradních sborů jsou vysíláni do výběrových, zkušebních a kárných komisí.

K části patnácté

V zásadě zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r. 2013, v podstatě shodně s platným zákonem č.283/1993 Sb.

V souvislosti se zřízením Speciálního státního zastupitelství vzniká potřeba zaměstnávat jako analytiky a konzultanty odborníky z ekonomických, popř. dalších neprávnických profesí. Tento paragraf upravuje jejich postavení.

§ 78 Čekatelé státního zastupitelství

§ 79 Závěrečná zkouška

§ 80 Asistenti státních zástupců

Požaduje se u nich ukončené vysokoškolské vzdělání magisterského směru v oboru, v němž budou působit.

§ 81 Ostatní odborní zaměstnanci státního zastupitelství, kteří se mohou podílet na úkonech trestního řízení

K části šestnácté a sedmnácté

V zásadě zůstává zachována úprava dle sněmovního tisku č. 1054/0 z r. 2013, v podstatě shodně s platným zákonem č.283/1993 Sb.

k části osmnácté

V této části se v podstatě řeší organizace převádění osob, úkolů a prostředků do podmínek působnosti nového zákona.

§84 Ochrana bezpečnosti státního zastupitelství

Shodné s ministerským návrhem.

§85 Výklad některých pojmů I.

Výklad interpretace starších právních pojmů, shodný s ministerským návrhem.

§ 86 Výklad některých pojmů II.

Obsahuje ustanovení o zachování kontinuity působnosti asistentů, právních čekatelů a ostatních zaměstnanců po přijetí nového zákona.

§ 87 Ukončení mandátu vedoucího státního zástupce v důsledku nabytí účinnosti tohoto zákona

Obsahuje ustanovení o zachování kontinuity působení vedoucích státních zástupců a rozvrh postupného zániku jejich mandátů. Jako prvním skončí mandát nejvyššímu státnímu zástupci, aby další personální změny již řídil nový nejvyšší státní zástupce.

Nejvyšší státní zástupce je jediným vedoucím státním zástupcem, který se smí přihlásit do výběrového řízení na svou původní funkci. Pokud by tomu tak nebylo, byl by znevýhodněn proti krajským a okresním státním zástupcům, kteří se smí ucházet o jmenování vedoucím státním zástupcem u jiného než u svého dosavadního státního zastupitelství.

Krajští a okresní státní zástupci nesmí být jmenováni náměstký na svém dosavadním státním zastupitelství. Náměstci krajských a okresních státních zástupců nesmí být jmenováni vedoucími státními zástupci svých dosavadních státních zastupitelství.

Existenční jistoty vedoucích státních zástupců a jejich náměstků, kteří v důsledku účinnosti ustanovení tohoto paragrafu ztratili vedoucí postavení, jsou zajištěny tím, že zůstávají státními zástupci svého dosavadního státního zastupitelství.

§88 Ukončení mandátu vedoucího státního zástupce nebo náměstka pro ztrátu způsobilosti dle §24 odst.1 tohoto zákona

Stanoví termín ukončení mandátu vedoucích státních zástupců na 2. a 3. stupni, kteří byli příslušníky předlistopadových represivních orgánů.

§89 Doplnění vzdělání vedoucích státních zástupců a jejich náměstků

Stanoví se lhůta pro doplnění vzdělání vedoucích státních zástupců, kteří nemají titul JUDr.

§90 Povinnost získání bezpečnostní prověrky.

Návrh zákona ukládá nejvyššímu státnímu zástupci, státním zástupcům Speciálního státního zastupitelství II a jeho služebními funkcionářům povinnost získat bezpečnostní prověrku podle zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilost, poněvadž z obsahu jejich činnosti vyplývá jistota, že se budou ve značném rozsahu seznamovat s utajovanými skutečnostmi.

Stanoví se ale přechodné období, po které mohou působit bez bezpečnostní prověrky.

§91 Změny v soustavě státního zastupitelství, vyvolané přijetím tohoto zákona

Stanoví se pravidla delimitace zrušených vrchních státních zastupitelství, jejich agend a majetku. Na rozdíl od ministerského návrhu státní zástupci budou dočasně přiděleni ke krajským státním zastupitelstvím, odkud budou dále přeřazeni na definitivní pracoviště. Tím se stát vyhne finančním nákladům, které by vyvstaly při přeřazení státních zástupců VSZ na NSZ, jímž by se dostali do vyšší platové třídy.

§92 Nevypořádané návrhy na odvolání z funkce vedoucího státního zástupce

Neukončená personální opatření, zahájená před nabytím účinnosti zákona, se řeší podle stávajících předpisů, věci, vrácené stížnostním orgánem k novému projednání, se již budou vyřizovat podle tohoto zákona.

§ 93 Ustavení poradních sborů

Stanoví harmonogramu ustavování poradních sborů

§94 Ustavení Speciálních státních zastupitelství

Stanoví harmonogram organizačních a personálních opatření k ustavení Speciálních státních zastupitelství. Od účinnosti zákona až do jmenování vedoucích státních zástupců, vzešlých z výběrového řízení, budou přípravné úkony konat státní zástupci, pověřeni nejvyšším státním zástupcem k zastupování vedoucích státních zástupců.

§95 Zmocňovací ustanovení

Zákon zmocňuje ministerstvo spravedlnosti k vydání předpisů, podle nichž proběhne výběrové řízení vedoucích státních zástupců a čekatelů státního zastupitelství a jimiž se bude řídit čekatelská praxe.

§96 Zrušovací ustanovení

Zrušují se právní normy, jež svým obsahem kolidují s tímto zákonem.

§96 Účinnost

Předpokládá se účinnost zákona od 1.1.2017